

KOL: PLAY

בס"ד. מגזין קול פליי
לתרבות ומוזיקה יהודית
ירחון מס' 17 : כסלו תשפ"ב

יואל וקסברגר

האמן החרדי עובד על מיזם חדשני
ומדחים להקלת לימוד הגמרא לילדים

דניאל אהביאל

הכנר החסידי עשה דרך ארוכה
מלונדון אל הבמות בישראל

קובי סלע ויוחנן בלייך

מחזירים את הלהיטים הוותיקים
אל פס הקול העדכני

הוא מנסה להחזיר את
המוזיקה החסידית לשורשים,
חולם להפיק מיזם על אמונה
וביטחון ומחפש שיר נוסף
לדואט עם ישי ריבו. אחרי
ארבע שנים מאלבום הבכורה,
מוטי שטיינמן מוציא
אלבום חדש, הפעם עם
השירים עליהם גדל,
מספר מה המניע העיקרי
שלו בעבודה המוזיקלית
ומה בעצם גורם לו לדמוע
לעתים קרובות על הבמות

מוטי שטיינמן

קול פליי מאחל לקוראיו, למאזיניו ולכל בית ישראל, חנוכה שמח

*3360
pagi.co.il

מובהר כי פטור כאמור עדיף על תנאי מסלול עמלות בסיסי או מורחב בחשבון העו"ש. הפטור מתייחס לעמלות פעולה על ידי פקיד ועמלות בהטבה חודשית בגובה מרכיב הריבית החודשי. אין לראות בפרסום זה משום הצעה או התחייבות למתן אשראי כלשהו. אשראי יוענק בכפוף המבצע כפוף לתנאים המלאים המפורטים בטופס ההצטרפות וכן להסדרים הנהוגים בבנק. אין כפל מבצעים/הטבות. ההטבות מותנות בהפקדת

אפיקס

רק בנק שמבין אותך מתאים עצמו לקצב שלך

חדש מפאגי! פותחים חשבון
ולוקחים הלוואה בהתאם לגובה ההכנסה
הכנסה גבוהה יותר ✨ הלוואה גדולה יותר

עד 50,000 ₪
והריבית עלינו

+ פטור לשנתיים מתשלום
עמלות עו"ש מט"י מרכזיות

פאגי
הבנק הבינלאומי

פעולה בערוץ ישיר, לרבות פטור מעמלת השלמה למינימום. ההלוואה נושאת ריבית. בכפוף לתנאים המפורטים בטופס המבצע, יזוכה החשבון לשיקול דעת הבנק ולהמצאת בטחונות לשביעות רצונו. אי עמידה בפרעון ההלוואה עלול לגרור חיוב בריבית פיגורים והליכי הוצאה לפועל. משכורות חודשיות (כהגדרתן בבנק) לחשבון בסכום כולל של 5,000 ₪ לפחות. הבנק רשאי לשנות את תנאי המבצע או להפסיקו בכל עת.

Brilliant & co.

כל החנות ללא מע"מ

מעיל

סריג

₪ 399 ₪ 99

BAGIR 8

בני ברק | ירושלים | גבעתיים | אשדוד
www.bagir-il.com

מהפריטים המשתתפים במבצע, לא כולל פריקה/צבירה ושוברים, הנחת מע"מ משקפת 14.5% הנחה.
המחירים הינם לאחר הנחת ללא מע"מ, בתוקף עד ה - 12.12.21 ח' בטבת

מחסנים ושומרים על השגרה בשביל הילדים

מעכשיו, גם ילדים מגיל 5 מתחסנים נגד קורונה

קובעים תור עכשיו

אפליקציית
כללית

אתר
כללית

*2700

כללית

צעד לפני
בשביל הבריאות שלך

Brilliant & co.

HANUKKAH SALE

<p>חליפות BAGIR 158 ₪ הנחה</p>	<p>מעיל צמר 148 ₪ הנחה</p>	<p>חולצות ועניבות 40 ₪ הנחה</p>	<p>סריג 30 ₪ הנחה</p>
<p>מעיל גשם 188 ₪ הנחה</p>	<p>מעיל קשמיר 178 ₪ הנחה</p>	<p>חליפת נער 98 ₪ הנחה</p>	<p>מבחר מכנסיים 48 ₪ הנחה</p>

MAN LEIBOVICH **ליבוביץ**

ירושלים | בני ברק | אשדוד | מודיעין עילית | בית שמש | חיפה | טבריה | נתיבות
בכפוף לתקנון, 30 יח' מלאי מינימום לסניף לכל פריט, לא כולל כפל מבצעים/הנחות/שוברים
לא ניתן לטעון כרטיס גיפט קארד בהטבה זו, בתוקף עד 12.12.21, ח' בטבת תשפ"ב.

מימד

חנ"כה עם נעם זה כל הטעם

עם גבינות נעם הטעימות של טרה
ללא חומרים משמרים

כדורי מק אנד צ'יז טאמאטונים

אופן הכנה

מכינים את הפסטה: מבשלים את הפסטה לפי הוראות היצרן. מסננים ומקררים.

מכינים את רוטב הבשمل: רצוי להכין מראש את רכיבי הרוטב. ממיסים את החמאה בסיר. כשהחמאה נמסה מוסיפים את הקמח ומערבבים היטב לאיחוד. מוסיפים לאט את החלב החם תוך כדי ערבוב וממשיכים לערבב עד שהרוטב מסמיך. כשהרוטב סמיך ומוכן מתבלים במלח ואגוז מוסקט ומערבבים. טועמים ומוסיפים מלח אם יש צורך. מוסיפים לרוטב הבשמל את הפסטה הקרה. מוסיפים את הגבינות ומערבבים היטב.

יוצרים מתערובת הפסטה כדורים קטנים (מועכים אותם בידים כדי שלא יתפרקו) וטובלים בביצה ואחר כך בפירורי הלחם (כמו בהכנת שניצלים).

מטגנים את הכדורים: מחממים את השמן במחבת ומטגנים את הכדורים עד שמתקבל צבע זהוב ויפה. מעבירים את הכדורים בזהירות מהמחבת (בעזרת כף מחוררת) לצלחת מרופדת בנייר סופג, לספיגת שאריות השמן. מעבירים לצלחת הגשה ונהנים.

מצרכים ל-20 כדורים

1 חבילה פסטה קצרה
לרוטב בשמל

50 גרם חמאה טרה

3 כפות קמח לבן

2 כוסות חלב 3% חם

1/2 כפית מלח דק

1/2 כפית אגוז מוסקט

200 גרם גבינת מוצרלה טרה מגוררת

100 גרם גבינת פרמזן מגוררת

(אפשר להחליף בגבינה צהובה)

100 גרם גבינה צהובה 22% מגוררת

לטיגון

2 ביצים

1 חבילה פירורי לחם

1 כוס שמן קבולה לטיגון, כמות לפי הצורך
(עומק של כ-2 ס"מ במחבת)

**רוצים חוברת
מתכונים שווה?**

שלחו מייל לכתובת
taramatkonim@gmail.com
או WhatsApp למספר
054-5430-005

טרה

ללא חומרים
משמרים

פשוט כי אכפת לנו

בהשגחת הברד"ץ
ירושלם
מפעל החירום

MORIVA

ישיבוישיב

ספיישל חנוכה

מיזם שירת ההמונים של עיריית ירושלים ורדיו קול ברמה

3,000 איש שרים שיר אחד
במה אחת // מנצח אחד

בברכת
ראש העיר, משה ליאון
ומ"מ ראה"ע הרב צביקה כהן

בהשתתפות:

שלמה כהן עקיבא

יום ראשון א' בטבת תשפ"ב
05.12.2021 // בשעה 12:00
פתיחת שערים בשעה 11:00

הכניסה למחוסנים ולמחלימים בלבד!
מותנה בהצגת תעודת זהות ובהתאם
להנחיות התו ירוק

בניצוח המאסטרו יואלי דיקמן
ותזמורתו המורחבת

נר שביעי של חנוכה
בנייני האומה, ירושלים

כרטיסים בטיקצ'אק: TICKCHAK.CO.IL
או בטל: 02.6579595 / *6565

כרטיס כניסה
₪ 25

AZIELI
Productions

גם בישומון קול ברמה
חיוג ישיר: 03.579.5799
www.kol-barama.co.il

ל ג י מ ה ש מקרבת ל ב ב ו ת

INFAMOUS since 1864
There's vodka then there's

Smirnoff

אזהרה: צריכה מופרזת של אלכוהול מסכנת חיים ומזיקה לבריאות!

העבר

תוכן

22: בשיר מזמור

4 שנים אחרי אלבומו הראשון **מוטי שטיינמץ**
חובק אלבום נוסף, ומכריז: האלבום הבא יקרה
הרבה יותר מהר | אהרן אטינגר

32: להודות ולהלל

הכנר החסידי **דניאל אהביאל** נולד באנגליה
למשפחה רחוקה מהדת. כיום הוא כבר
מלהטט בכיור חסידי ברסלב מובהק |
ישראל גולדמן

40: בימים ההם

אנשי התקשורת והמוזיקה **קובי סלע ויוחנן**
בלייך פועלים כדי לחדש את הלהיטים היפים
מפעם | דניאל שטרן

44: ולך עשית שם גדול

ליואל וקסברגר היה חלום: לפאר את היהדות
בכל רובד. כבר 25 שנה שהוא עובד בלהגשים
אותו | יונתן ריגלר

טורים

14: הרב חיים הורביץ

16: הרב שלמה טויסי

18: מונה רוזנבלום

20: פנחס ביכלר

מדורים

12: בקצרה

52: ובאו האובדים

54: נעים להכיר

56: משרד התרבות

57: בית נאה

58: החודש בתמונות

60: ישראל שומע ומדווח

62: קפיצה לחו"ל

64: אוכל

65: יין

66: החידונים של דוליק

67: דוליק בולש

רוב שירי חנוכה נראים לנו היום כ"לחן עממי", כלומר ככזה המועבר דור אחרי דור, עוד מלפני השואה ומי יודע כמה דורות אחורה. ובכן, לא בדיוק. מאחורי רבים משירי חנוכה הידועים וה"עממיים" ביותר, עומדים דווקא מלחיני דורנו, והם נמצאים באלבומים שיצאו בעשורים האחרונים.

באלבום הזה, למשל, של "רננו חסידים", שאת עטיפתו ניתן לראות כאן משמאל, נמצא אחד הלחנים הכי מפורסמים של השיר "יוונים נקבצו עליי", אותו הלחין לא אחר מאשר המלחין החסידי הוותיק ר' חיים בנט. על הלחן השני הכי מפורסם ל"יוונים", אחראי המלחין הרב שמואל ברזיל, מי שהלחין כל כך הרבה להיטי צאן ברזל ללהקת "רגש" והלחין גם את הלחן הזה, באלבום שנקרא "שמעלק'ס נעונים" ואיגד מלחיני של הרב המלחין, עוד הרבה לפני הקמת "רגש".

ומהו מקורו של השיר הכי נפוץ בחנוכה, "על הניסים"? ובכן, הוא הוקלט מספר פעמים בתחילת שנות ה-70, אבל המקור-המקור הוא ב"פסטיבל הזמר החסידי" שנערך ב-74, שם התחרה השיר לצד שירים אחרים (ודווקא לא ניצח). המלחין הוא דב פרימר, היום פרופ' למשפטים ועו"ד מוכר, ואז, מלחין צעיר ומבטיח, שיותר מאוחר היה חבר בלהקת "שיבת ציון", שבתורה הקליטה אף היא את השיר לאלבומה. אבל הביצוע הכי מפורסם של אותו שיר, הוא כנראה של מקהלת הילדים "עמודי עיש", מתוך האלבום "ברוך הגבר" שיצא בשנת '81.

הספרים והפנים

והפנים: מחזאות שירי חנוכה הנצפות ביותר

גלעד פוטולסקי ועלהבת
(436,000)

שרוליתנאל
(535,000)

קידרלעך
(631,000)

איציק אשל
(925,000 צפיות)

מיכה גמרמן
(2.8 מיליון צפיות)

כחה חילים על

השירים ש"מדמים" את המקורות

בזמן בו אנחנו מצויים לשמור על כך השמן הטהור, מעניין לשים זרקור על תופעה מעניינת ומשעשעת כאחד שמתרחשת בעשור האחרון, פחות או יותר. הסתיימו, כנראה, המילים מהמקורות היהודיים לשירים השונים, מאחר ואנחנו מוצאים יותר ויותר שירים עם מילים מקוריות לחלוטין, שמנסות "לדמות" את המקורות.

"כל תפילותי", השיר (המצוי) שהוציא לאחרונה אלי הרצליך הוא דוגמה טובה. "בשבחר אספר, כי מלא תהילות, את פניך אבקש; כל תפילותי ובקשותי אתה תמלא, את פניך אבקש ריבונו של עולם", כך שר הרצליך בעבריים (כלומר כמו בהגייה של פסוק) ללחן הנפלא של אלי לאופר. והמילים, שנדמות – והן אכן כך – כתפילה ממש, מהיכן הן? ממסילות ישרים? מתפילה לפני התפילה? לא ולא, גם המילים הן של אלי לאופר...

אחד הזכורים בז'אנר הזה הוא כמובן השיר של אוהד מושקוביץ, שרוקד באינספור רחבות בעשור האחרון, "כל זמן שאני רואה חתן וכלה, אני שר להם מתוך שמחה, סימן טוב ומזל טוב". מילים נהדרות, יפהפיות, מושרות בהגייה הנכונה. ומי כתב אותן? המפיק דוד פדידה. כך גם עם להיט נוסף ידוע, דווקא שיר רגש, "ומלאכים" ששר שלמה כהן: "שמעתי קול נהן, בכי יונה על עץ גולה, על עם נרדף, ודמעות יורדות אל ים כשישראל נתונים בצרה, ומלאכים מבקשים בתחינה לפני אבינו, שימחול ויתיר לעוונותינו". את המילים הנהדרות הללו, ששר שלמה כהן בדבקות, כתב המלחין הנפלא שמואל יפת בעצמו.

אין ספק שהיום קשה יותר למצוא מילים מרגשות מהמקורות שעוד לא נגעו בהן, ולכן יש מהזמרים שכותבים בעצמם שירים בהשראת המקורות. אך כשרואים שזה קורה יותר ויותר, לא נותר אלא לקוות שעוד עשור, עדיין נשרי משהו שכתוב בסידור התפילה ולא רק מילים שנהגו במחוס של התמלילים שידועים לכתוב הכי קרוב למקורות...

רוצים לקבל את מגזין "קול פליי" מידי חודש? יעירות לווסטאפ? שלחו את שמכם ל-

למינוי דיגיטלי במייל, שלחו מייל ל- magazine@kol-play.co.il

עורך: חנני בלייך | עריכה גרפית: מעדי שכטר | כותבים ומשתתפים: הרב שלמה טויסי, מונה רוזנבלום, פנחס ביכלר, ישראל גולדמן,

דודי רובינשטיין, ישראל כהן, יונתן ריגלר, אהרן אטינגר, יואב שוורץ, ישראל ברגמן,

אלי הלמן, יוסי אטינגר, דניאל שטרן, מרדכי רביב, ר' אהרליה וינטרוב, הרב חיים הורביץ, שימי סגל.

מו"ל: קול פליי – עוז ברמה בע"מ | מנכ"ל: עו"ד אריאל דרעי | מנהל תוכן ושיווק: עוזר דרוק

יועץ מוזיקלי: יואלי דיקמן | צלמי מערכת: משה ביטון, נתן איבגי

הפצה: בר פינטאוף סיל בע"מ | בשער: מוטי שטיינמץ. צילום: פנחס עמנואל | מערכת ומנהלה: ז'בוטינסקי 7, בני ברק

דוא"ל: magazine@kol-play.co.il | טלפון: 03-5777782 | אין המערכת אחראית לתוכן המודעות וסגנון

KOL
PLAY

יום של חוויות בפארק השעשועים המקורה הגדול ביותר במזרח התיכון

עשרות מתקני אקסטרים
מתחם ג'ימבורי מתקדם
ועוד המון פעילויות לכל הגילאים

כרטיסים באתר "מג'יק קאס בגוגל" או בקופות

תוצאות אפקטיביות • RESULTS

פארק ישראל - מעלה אדומים
שעות פעילות: 09:00-21:00
לכרטיסים חפשו בגוגל: חנוכה במג'יק קאס | טל. 02-544-1919

שימי סגל

העידן החדש במוזיקה החסידית

למרות הביקורת עליה, המוזיקה החסידית הנוכחית מונעת בצורה ישירה מהנוער שלנו לפזל החוצה

מהנוער שלנו לפזל לכיוון ז'אנרים חיצוניים ומותירה את הזירה הזו עם הגדרה ברורה של ז'אנר חסידי, המורכב מזמרים ויוצרים המשתייכים למגזר החרדי, הן באופי השירה והלחנים והן בצורת ההגשה, בהשוואה לתוצרים מקבילים בעולם המוזיקה הכללי. ה'ווארט' הידוע כי אותו הקב"ה 'הבוחר בתורה ובמשה' הוא גם 'הבוחר בשירי זמרה' מלמד אותנו עד כמה חשובה המוזיקה בהשפעתה על עיצוב דמותו של הנוער.

הזכרתי את הלחנים, אז אי אפשר שלא להזכיר גם את מילות השירים, שבעבר התבססו בעיקר על מקורות תורניים ותלמודיים, וכיום מבוססים ברובם על מילים של יוצרים משובחים. גם הפרט הזה הינו חשוב מאוד בתהליך המדובר ומאפשר מחד ליוצרים להביא לידי ביטוי את יכולת היצירה שלהם עד תום, ומאידך לקהל המאזינים והצופים להתחבר הרבה יותר לשירים וליוצרים.

עלינו לעודד ולחזק את היוצרים החדשים להמשיך בכיוון זה ואף לפרוץ לכמה שיותר קהלים בתוך המגזר החרדי, ואת הפרחים על כולנו לשלוח ליוצרים החדשניים.

הכותב מגיש את התכנית "סגל על הגל" מידי חמישי ב-8 בבוקר

מזדמן לי לחשוב לא מעט על אופייה של המוזיקה החסידית כפי שהיא נשמעת ונראית כיום, לעומת אותה קטגוריה שבעבר הלא-רחוק הייתה נשמעת אחרת לגמרי. אם תרצו זאת במילים בוטות יותר: המוזיקה המוגדרת היום 'חסידית' הייתה מוגדרת בקלות לפני 20 שנה כמוזיקה חיצונית שאינה ברת השמעה ברדיו חרדי או בבית שומרי תורה ומצוות.

אין זה סוד שהציבור החרדי מצוי כיום במקום שונה בתכלית מהמקום בו עמד לפני שני עשורים או יותר. החשיפה, הפתיחות, הנגישות לעולם החיצון, הכל שונה. אינני רואה כל סיכוי לחיבור בין המוזיקה שעליה גדלנו לפני 20 ו-30 שנה לבני הדור הנוכחי. מה שאירע למוזיקה החסידית הוותיקה די זהה למה שהתרחש עם ענף החזנות לפני 40 שנה. הצעירים התחברו פחות ופחות, עד כדי ניתוח מוחלט.

אך בעודי אמון על הציווי החסידי להקפיד על חשיבה טובה וחיוניות, אני מזהה מיד את כל הטוב הגנוז והנגלה במוזיקה החדשנית הזו: אין בי צל של ספק שהמוזיקה החסידית החדשנית הנוכחית מונעת בצורה ישירה

המלחין ר' חיים בנט והזמר שלמה כהן באולפן, בעת הקלטת סולו לאחד מאלבומי "רגנו חסידים"

המלחין ר' חיים בנט והזמר שלמה כהן באולפן, בעת הקלטת סולו לאחד מאלבומי "רגנו חסידים"

ר' אהרל'ה וינטרוב יהודי של אמונה

בשתיים בלילה, צץ לו פתאום בכיס סכום של כסף יש מאין

לפני כמה חודשים נסעתי עם יהודי חשוב מירושלים ברכבו, ובתוך השיחה נודע לי אזור מגוריו. תגיד, שאלתי מיד, אתה מכיר את אליקים רייטנר (שם בדוי) ממאה שערים? "אליקים..." מתח הוא את המ"ם סופית לכל אורך נשימתו. "בוודאי, יהודי של אמונה". נדהמתי לשמע התשובה הקולעת, ואמרתי לו, בוא אספר לך סיפור עד כמה ההגדרה שלך נכונה: אליקים הנ"ל, איני יודע מה עיסוקו, פעם אינסטלטור, פעם הובלות ופעם מכסב בגדים, הכל פונים אליו לעזרה בכל תחום. מכיר הוא כל פינה בסמטאותיה של מאה שערים ובית ישראל, בתי נייטין והוגרין. אבל תמיד נראה אותו מחייך ובעיקר מאמין, עד שיום אחד אמונתו באה במבחן. ואני מדגיש, את הסיפור הזה ראיתי כמו עיניי, ולא זר. אליקים חיתן את בנו לבת יהודי אמיד ונכבד. סוכם שהחתונה משולמת חצי-חצי ביניהם. אליקים, שפת לחמו אינה מצויה, השיג רק חצי מהסכום שהיה עליו להביא לחתונה, אך סמך בלבד על המחנות העשיר שישלם את החלק החסר, והוא כבר יחזיר לו בימי שבע הברכות את הסכום אותו עליו לשלם.

החתונה מסתיימת, הזמר ניגש לבקש את חצי משכורתו מצד אליקים, אך הוא אומר לו: תעשה לי טובה, גש למחותן שישלם לך מלוא הסכום, ואמור לו שאחזיר לו את חלקי. המחנות העשיר שמע לבקשה ודווקא שמח לעשות זאת, אך חיפוש קצר גילה לו שהוא שכח את פנקס השיקים

בבית... חזור נא לאליקים, ביקש העשיר מהזמר, ותגיד לו שישלם הוא הכל, ואני כבר אחזיר לו... אליקים, יהודי של אמונה, שומע את הבקשה ומחייך. ה' מנהל הכל והוא זה שמשלם, וכך שולף הוא מכיסו את מלוא הסכום לזמר, למתופף (מנהג ירושלים) ולחברי המקלה, ובהמשך, לצלם, לקייטרינג ולשאר נותני השירות, ועדיין נותר לו כסף באמתחתו.

הריקודים מסתיימים, אני הקטן, כגראמער וכבדחן בחתונה זו, לא מודע לכל העניין. רק בסוף, בשתיים בלילה, אני ניגש אליו להסדר התשלום. הוא כבר מחויך לגמרי, סופר את מלוא הסכום ומשלם, ואז פורץ בצחוק ואומר: הנה נותרו לי 200 שקל למונית עבור החתן והכלה לביתם שבביתר... ר' אליקים, אני שואל, מה מצחק במאתיים שקלים? הוא מספר לי את כל הנ"ל, ומסיים: אהרל'ה, באתי לפה, כשאני יודע איך אשלם את חלקי, והנה שילמתי הכל! אולי אנשים טובים דחפו לי פה ושם מעטפות: שמא ה' ברא יש מאין בארנקי. איני יודע איך, אך ה' שלח לי את הסכום המדויק. יתר על כן, המחנות יחזיר לי את חלקו, כך שעוד יהיה לי לחתונת בתי בעוד כחודשיים... בחתונה של הבת כבר היה לי מה לספר עליו...

רבים ביד מעטים, גיבורים ביד חלשים, או תשלום גדול ביד כסף קטן... הכל אותו נס חנוכה! ועל ניסוך שבכל יום! שנזכה להאמין ולראות ישועות.

לתגובות: 3063444@gmail.com

עשרת הלהיטים של
החודש בדיון "קול פליי"

שירי לו
מוטי וייס

כל תפילותי
אלי הרצליך

אורייתא
בני פרידמן

ואתה אמרת
(חב"ד)
נמואל הרוש

מזל
היום השמיני

אבא
מרדכי שפירא

זיכרון ילדות
ניר קפטן

רבה אמונתך בי
עקיבא

יבוא היום
יעקב שוואקי

מי ימלל
זאנוויל ויינברגר

קול מ"י:
כסלו תשפ"ב 13

אריאל דרעי | להדליק את האור

מוזיקה, כמו האור, היא דבר מופשט. מה תנוכה בא ללמד אותנו על כך?

אנחנו נמצאים כעת בעיצומו של חג החנוכה, חג שכל מהותו היא אור, להאיר לעצמנו ולהאיר לסביבתנו. להפיץ את האור.

אור, הוא דבר מופשט, הוא לא דבר מוחשי או פיזי להיאחז בו, אלא משהו שעוטף אותנו - ועם זאת, כל כך משפיע עלינו. לדוגמה, אנחנו משנים את מצב הרוח שלנו לפי האור. אם יש שמש, יש יותר שמחה בלב. ואילו אם חשוך באמצע היום, מעונן, זה גורם למצב רוח יותר מופנם, למין מועקה. הכל תלוי באור שמסביבנו.

גם מוזיקה, בדיוק כמו האור, היא דבר מופשט. היא לא מוצר פיזי שניתן לגעת בו. הגם שמוזיקה תמיד נאזנת במשהו פיזי - אלבום, דיסק או קי, מכשיר הרדיו, כלי נגינה - היא עצמה אינה החפץ ממנו היא מופקת, אלא הצליל שנשמע ממנו, שהוא דבר מופשט לגמרי, בדומה לאור.

אנחנו התרגלנו בעולם הזה, בעולם הנוכחי, שאנחנו נהנים בעיקר מדברים פיזיים, גשמיים, מוחשיים, אבל פעם בשנה מגיע חג החנוכה, מלמד אותנו את חשיבותו של האור, ובעצם "מדליק אור" על הדברים הלא מוחשיים, הדברים שנמצאים בתת-מודע שלנו, הדברים הרוחניים.

הוא מכוון אותנו לשים לב לאותה אווירה, שבזכותה מעטים מנצחים את הרבים והאור מגרש את החושך, או במילים אחרות: ניצחון המופשט על המוחש. זהו גם ניצחון יומימי, ניצחון כללי של כולנו יחד, אבל גם ניצחון פרטי של כל אחד מאיתנו. זה מה שמחבר בין האור לבין המוזיקה.

חנוכה שמח!

יואלי דיקמן ממליץ לכם להשקיע האזנה נוספת

המשולש המוזיקלי

זהו משולש ברמודה המוזיקלי: סולם; קצב; ביצוע.

אל תיכנסו לאזור הזה וחפשו לעצמכם תחום אחר, אם אין לכם את אחד משלושת הדברים הללו. אם אתם ממש מתחילים מאפס ולא היה לכם ניסיון בימתי, שימו לב לתסמיני המטריד - תסמין הלחץ הידוע, שגורם לזמר להקדיש את כל נימי הריכוז שלו במוטיב אחד. לדוגמה, אתם תהיו מרוכזים חזק בלשיר מדויק בקצב, כי חשוב לכם להוכיח שירה במסגרת הקצב ביחד עם התזמורת ולא לפשל חס ושלום בכניסות וביציאות, אלא שהבעיה היא שאתם לא שמים לב בזמן הזה שאתם "מטיילים" בצלילים ויוצאים מהסולם. מה שנקרא בשפה גסה: מזיפים.

אור: תעניי ירוסלבסקי

מצד שני, יש מקרים של כאלה שקוראים לעצמם זמרים, שהקב"ה נתן להם צבע קול מלאכי ופעמוני, והם אפילו מצליחים לשיר מדויק בסולם, אבל יש להם בעיה חמורה שמבחינתי חשובה עוד יותר

מעניין הסולם והשיבה בטון, והיא: השירה בקצב. בן אדם שעומד על במה ויש לו בעיות של קצב, של כניסות מדויקות או שהמוח לא יודע לספור את משקל השיר (3 או 4 וכו'), יש לו איסור לאו מדאורייתא להתעסק במוזיקה (לא תעמוד על דם רעך).

אז בואו ננסה לעשות מעט סדר בעניין: כשיש זיופים וחוסר דיוק בצלילים בשירה, אפשר לנסות להתפתח וללמוד. אך כשיש בעיות של קצב, זה כבר עניין הרבה יותר חמור, וכבר יכול להיות קשור בבעיות מוטוריות ובעיות מוח שלא תמיד אפשר לסדר אותן. עבור זמרים שצריכים לשיר לייב על במה, בלי עריכות אולפן ותיקונים וכדו', בעיות קצב הן דבר חמור מאוד-מאד שלא עובר במה חיה בשום צורה.

מה שבטוח הוא שלכל משולש הברמודה המוזיקלי הזה, הניסיון והזמן הם בית הספר והתרופה הטובים ביותר, ולכן חשוב מאוד לא להפסיק להתאמן, ולתחזק את שרירי הקצב והתזמון כל הזמן.

הרה"ג חיים הורביץ
magazine@kol-play.co.il

המפתח לעבודת ה'

להאיר לאחר, זהו סוד עמוק יותר, שורשי יותר ומהותי יותר. חנוכה בכותל המערבי

כי מעט מן האור מגרש הרבה חושך!

ונאים הדברים שבעתיים כשהם נכתבים בשער במה שעוסקת במוזיקה. הלוא מצינו כי "אין אדם שר שירה אלא מתוך שמחה". הביטוי הפנימי של שמחה אשר פורצת החוצה וניכרת לעין כל, זו שירה וזימרה.

כי כאשר האדם רוצה לבטא את אושרו הפנימי ולהחצין אותו כלפי חוץ, אזי הוא פוצח פיו בשירה, דבר אשר ביכולתו לבטא את שמחתו ואף לסחוף אחרים אשר בסביבתו.

נר, כמו שיר, יש ביכולתו להאיר את האחר, לשמח את האחר, לשתף את הזולת בהארתו. כי זוהי תכליתנו בעולם - לשמוח ולשמח, להיות מוארים ולהאיר הלאה. כך, ורק כך, נצליח לבטא שמחה של ממש, שמחה פנימית אשר תגרום לסביבתנו לשמוח ולהאיר יחד איתנו.

וכפי שרש"י הקדוש מציין על דברי חז"ל בגמרא על אותם שני אנשים שבני העולם הבא הם בזכות שהם משמחים אחרים. כותב רש"י: "שמחים ומשמחים". כי התנאי הבסיסי לשמח אחרים הוא להיות שמח בעצמך, להאיר את האחר על ידי שתהיה מואר בפנימיותך.

שנזכה להאיר ולשמח את בתינו, ילדינו, משפחתנו וסביבתנו. חנוכה שמח!

יסומי ניסא", זהו אולי צמד המילים המפורסם ביותר בכל הנוגע להלכות חנוכה. כה חשוב המיקום של החנוכייה וכה קריטי מיקומם של הנרות הדולקים באור יקרות, עד כדי שאדם אחד שהדליק במקום הראוי יצא ידי חובתו, אבל האחר שלא דייק במקום ההדלקה - לא די שלא יצא ידי חובתו אלא אף ברכותיו לבטלה המה.

ולא רק המיקום, אלא גם הזמן והשעה אבן דרך הם בקיום המצווה: "כלתה רגל מן השוק", או שמא לא; שולטת העין של העוברים והשבים, או שמא אינה שולטת. כל אלה, אף הם מרכיב חשוב בקיום המצווה.

וכל כך למה? מדוע ישנה חשיבות יתר למבטו של האחר, לראייתו של הזולת? ממותי הליך קיום המצוות שלנו שכל כולו קודש קודשים למען שמו באהבה, דורש קהל, דורש צופים? הלא לכאורה זוהי אנטי תזה לכך! מערך הקשר שלנו עם הבורא, אמור להיות פנימי, אישי, טהור, נקי, ולא תלוי בגורמים אחרים! במי רואה או לא רואה את החנוכייה שלנו.

ובכן, מסתמן כי בהפצת אור אין הדברים כן. מסתבר כי להאיר לאחר, זהו סוד עמוק יותר, שורשי יותר ומהותי יותר.

בימי החנוכה מעבירים אותנו חז"ל הקדושים שיעור בהלכות הארה והפצה, מטמיעים בנו דרך חיים שאומרת: מואר אצלך באמת, רק אם תבין שהאור הזה יאיר גם לאחר. באמתחתך משהו חיובי, איכותי, מרתק ומואר, אך אופן השימוש הנכון בו הוא דווקא על ידי הארת האחר.

המטרה שלנו היא להפיץ את האור הלאה, כי אור פנימי אמיתי - מתבטא דווקא ביכולת להאיר לאחר, לשונה, לרגל מן השוק.

הארה פנימית היא בהחלט דבר גדול, אך היא עדיין רחוקה מהארה אמיתית. הארה אישית היא דבר עצום, אך עדיין לא הגיעה לכדי יעודה. כי הייעוד האמיתי שלנו הוא להאיר את האור שלנו לאחר, לשונה, ליושב בחשיכה.

בזאת גם אולי נבין את עוצמת "הרבים ביד מעטים". למרות שכל כולו נס, גם דרך ותובנה יש בו: כי כדי להאיר את החשיכה, לבוא מנקודת אמת לעולם שכולו שקר, אין צורך בכמות. ישנו אך ורק תנאי אחד: איכות, נקיות, חיוביות. ובקיצור - אור.

DCITY
עיר העיצוב והבילוי של ישראל

**עושים
שוק שישי
בדיסיטי**

מידי שבוע!

**חגיגה של טעמים וניחוחות במגוון סגנונות ועדות
עם אוכל מוכן לשבת בעשרות דוכנים**

מעדנייה | קצבייה | חלות ומאפים | סלטים | ממולאים | תוספות | בשרים | קטחים

מבית:
MEATOS
GRILL & BAR

Dcity - פארק ישראל מעלה אדומים

שעות פתיחה: ימים א'-ה': 10:00-20:00 | יום שישי: 09:00-14:00
מוצ"ש: שעה מצאת השבת עד 23:00

חמישה קולות

עם אלי קליין ואיצי ברי בהקלטות "חמישה קולות"

והסיבה פשוטה, בעיניי: בעולם (הטכנולוגי) של היום, בו הכל מהיר, אינסטנט ונגיש, לאנשים כבר אין סבלנות כמו פעם. זאת כמובן נקודה כללית, לא דווקא בנוגע למוזיקה אלא נוגעת בכל דבר, אבל גם משליכה על הוצאת אלבום. היום, לכל אלבום מקשיבים מהר, "מדפדים", בפרט אם מדובר בשיר איטי. ואז, מתוך עשרת השירים, 2-3 שירים תופסים את האוזן וזה מה שנכנס, והשאר, למרבה הצער, נשאר מיותרם (כבר כתבתי על כך באחד הטורים, איך כשהיינו ילדים היינו חורשים כל שיר שוב ושוב עד שהכרנו של צליל בשיר, דבר שכבר מזמן אין בדורנו).

וכל זה מביא אותי לנקודה הנוספת: הרעיון הוא שאלבום של 5 שירים, מקל יותר על השומע להקשיב ולהתמקד בכל שיר (שכמובן נבחר בפינצטה). אלו 5 שירים יפהיים ומעניינים מאד, שבכל שיר יש חידוש. אמנם נכון שאין הנחתום מעיד על עיסתו, אבל תאמינו לי שזה שווה ויש למה לחכות.

את הטור הנוכחי הקדשתי לשתף אתכם במסע שלי, אבל אנחנו בכל זאת בימי החנוכה ואי אפשר להיפטר בלא כלום. "חג האורות", החג שכולו אמור להכניס בנו אור, של תורה, של שמחה, של התקרבות להשי"ת, אבל אנחנו הרי בכל זאת בגלות, ואיך באמת אפשר ליישם את ההשפעה וההשראה של החג הזה למציאות?

ובכן, כידוע אנחנו מדליקים בימות החנוכה 44 נרות (עם השמש). אז אומרים בשם תלמידי הבעש"ט זיע"א על הפסוק "הפח נשבר ואנחנו נמלטנו", שאם "שוברים", כלומר מחלקים לשניים, את המילה "פח", ששויה בגימטריה הוא 88, יוצא לנו 44 - שהם מספר נרות החנוכה. אם עושים זאת, אז "אנחנו נמלטנו" - נימלט מכל הבעיות ומכל הצרות, אל תוך הישועות והאורות הקדושים שיאירו עלינו שפע אור וברכות משמים עד בלי די, אמן.

כפי שכבר כתבתי בטור הקודם, זכיתי ב"ה להיות בארץ הקודש בחודש חשוון שעבר עלינו לטובה. לרוב קוראי המגזין הנחשב הזה, תושבי ארץ ישראל, זו הרי שיגרה יומית, אבל אנחנו, בני חו"ל, מתרגשים בכל פעם מחדש כאשר זוכים לבקר בארץ הקודש, ובפרט בתקופה שאנחנו נמצאים בה, שלא כל כך קל ופשוט לצאת ולהיכנס לארץ, כפי שכבר הזכרתי גם בטור הקודם.

זה כה מורכב, עד כדי כך שאפילו הרגשתי קצת רע לספר פה ושם לחברים אצלנו שהייתי בארץ, כי כל אחד רק רוצה לדעת איך הצלחת להיכנס... (וכשאני כותב את זה, זה נשמע לי קצת כאילו אנחנו מדברים פה על מדינות עולם שלישי...). אז בונים אחד חשוב מאד שיש לי הוא, שזכיתי להיוולד בארץ הקודש, וממילא אני אזרח ישראלי, מה שמקל קצת על כל הסיפור.

בכל אופן, כשהייתי בארץ הופעתי בכמה אירועים, וכל כך מחמם את הלב היה לפגוש אנשים שבאו אליי וסיפרו שהם קוראים בכל חודש את הטור ונהנים. חלק מהם אפילו אמרו שעד עתה הם רק קראו את הטור שלי, אבל עכשיו, שהצליחו גם לשמוע אותי שר, זה חיבר להם את כל התמונה ביחד...

ובכן, כפי שכבר דווח כאן במגזין שעבר במדור "ישראל שומע ומדווח", באמת חלק גדול מהביקור שלי בארץ היה מוקדש להקלטות, לאלבום מעניין שאני עובד עליו כבר זמן רב ב"ה עם הצמד המוכשר והאהוב אלי קליין ואיצי ברי. מה שמייחד את האלבום הזה הוא כמה דברים: ראשית, שאני כבר כמעט 7 שנים לא הוצאתי אלבום (אמנם הוצאתי כמה סינגלים מאז אבל לא דיסק רשמי). שנית, שכל הלחנים והעיבודים הם כולם של צמד "הקליינברים" (נדמה לי שזה הולך להיות הפרויקט הראשון שמתחלה ועד הסוף הוא כולו בהפקה שלהם). ושלישית, וזה בעצם מה שהכי מעניין, הוא שזה הולך להיות אלבום של 5 שירים שיש בו את החותמת שלנו, בעלי המנגנים ומשמחי החתונות: "חמישה קולות". כמובן שכל מי ששומע לראשונה על כך פותח זוג עיניים ושואל: 5 שירים? זהו? אז אכן כך, ואני אשתמש בכמה הזאת להסביר קצת מה עומד מאחורי זה.

את ההסבר לכך, יש לחלק לכמה חלקים. קודם כל, נתחיל מכך שאלבום עם חמישה שירים מוזיל את הפרויקט בהרבה, וכמובן גם יימכר בזול יותר מאלבום רגיל, מה שמקל גם על מי שמוציא את האלבום (שהפעם זה אני...) וגם על הקונה שרוצה לחזק את שוק עולם המוזיקה החסידית. מעבר לכך, לא צריך להיות גאון כדי להבין ולראות את זה, אבל כיום, בעולם של הדור שלנו, בכל דיסק שיש בו עשרה שירים ואפילו יותר, שלושת רבעי מהדיסק שהשקיעו בו כל כך הרבה זמן, כוח, אנרגיה וכסף, לרוב לא הולך לשום מקום,

אפיקים

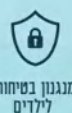
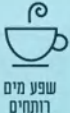
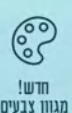
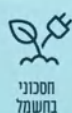
טכנולוגיית מים מתקדמת

גל אורן לרנר BSC

הכתר של ברי המים

עם בוא החורף הגיע הזמן להתקדם לבר המים המעוצב של אפיקים, שיאפשר לכם ליהנות ממים חמים וקרים בטעם נפלא בלחיצת כפתור!

מכשירים מתקדמים << שירות ללא תחרות

*2026

ר' משה מרדכי (מונה) רוזנבלום
magazine@kol-play.co.il

הסגולה שהצילה והפכה לשיר

הזה עומד ברחוב עם ילדיו הקטנים, אמרתי לעצמי: אם הם יכולים - אז גם אני יכול... עצרתי לידו והזמנתי אותו להיכנס. הוא קיבל את ההזמנה ואמר: "לא נורא נצטופף קצת, זה ממילא לא כל כך רחוק".

וכך התחלנו לנסוע. אני עובר את הצומת הראשון ופתאום חשכו עיניי. במרחק מה אני רואה מכונית משטרה עם המנורה הכחולה שמהבהבת מעל. באופן בלתי רצוני נפלטה מפי קריאה: אוי ווי! הסתכלתי לצדדים וראיתי שאני יכול לפנות שמאלה. מיד פניתי, כמובן, ונרגעתי. אך לא להרבה זמן. מיד אחרי הפנייה אני שומע מהמושב לידי את הטרמפיסט שלי, שזה עתה לקחתי, ואומר לי: "היי, תגיד, לא שמעת על ר' חיים?"

"בהתחלה לא הבנתי מה הוא רוצה, אבל הוא בשלו. הוא התחיל להרצות על רבי חיים מוולוז'ין ועל הסגולה שהכיר לעולם - "אין עוד מלבדו". הוא סיפר איך כמה אנשים שאחזו בסגולה הזאת, של הדבקות ב"אין עוד מלבדו", ניצלו בנס פעמים רבות בשואה בזכות האמונה התמימה שאין עוד מלבדו. "גם אתה", אמר לי האברך, "לא היית צריך לפנות שמאלה, כי מי שיש לו אמונה תמימה לא צריך לחשוש".

הוא דיבר מהר וצפוף, כך שלי לא נותרה ברירה אלא להקשיב. הקשבתי לו עד שהגענו לביתו, שם ירדו האברך ובניו, ואני וילדיי חזרנו לביתנו, שמחים, עייפים אבל מרוצים, וב"ה גם בלי דו"ח לא נעים... עד כאן חלק ב' של הסיפור.

למחרת בבוקר, בדרכי לתפילה, אני נזכר במה שעברתי אמש, ופתאום ללא הודעה מוקדמת אני מוצא את עצמי מפזם משפט מוזיקלי, כשהמילים מתנגנות כמעט מעצמן: "אין עוד מלבדו... אין עוד מלבדו... אין עוד מלבדו... אפס זולתו...". וההמשך ידוע. כך נולד השיר "אין עוד מלבדו" ששר מרדכי בן דוד, באלבום הנושא את השם הזה.

ועל כך אני חייב להוסיף: את הסיפור הזה סיפרתי בכמה וכמה הזדמנויות, כיצד נולד השיר "אין עוד מלבדו", ויום אחד, לפני כמה שנים, קיבלתי מכתב ממישהו ששמע את הסיפור הזה באחד המקומות ובמכתב הוא ביקר אותי נוראות. הוא כתב לי שאסור לי לפרסם דבר כזה, היות וזה מנחך חלילה לאי ציות לחוקי התנועה, והיה במעשה שעשיתי משום סכנת נפשות.

ובכן, יש לי עכשיו הזדמנות לענות לך מעל דפי העיתון: אני מסכים לכל מילה שלך! ובאמת, קיבלתי מאז בלי נדר שלא להעמיס אל תוך המכונית מעבר למה שמותר ברישיון. אני אפילו אומר גם לאנשים אחרים שלא לעשות זאת, הגם שאם חלילה ינהגו כך, זו סגולה בטוחה שייצא להם שיר כמו "אין עוד מלבדו"...

עטיפת האלבום "אין עוד מלבדו" של מרדכי בן דוד

רבה פעמים אנשים שואלים אותי: איך נולד שיר?

לשאלה הזאת יש בעצם אלפי תשובות. כמובן שכאשר אני עונה: "הכל מהשם", מיד אני מקבל תשובה שאפילו מלווה בתנועה שאומרת: "את זה בוודאי אנחנו יודעים, גם בלי שתאמר לנו, אבל אנחנו רוצים לשמוע תשובה פרקטית יותר!"...

ובכן, אם זה כך, עלה בדעתי לספר סיפור שבדידי הווה עובדא. אני לא כל כך בטוח שהסיפור יענה על השאלה איך נולד שיר, אך הוא סיפור שבהחלט יפתח לנו צוהר קטנטן לתוך עולמם של מלחינים.

היה זה לפני למעלה מעשרים שנה. אדם מסוים תרם ספר תורה לבית הכנסת שבשכונת רמת יצחק ברמת גן. השמחה, כמובן, הייתה רבה, וגבאי בית הכנסת ארגנו חגיגה גדולה, ואף הזמינו מישהו שינגן בהכנסת ספר התורה (נדמה לי שזה היה דוד פריד).

הרב המקומי דאז, המרא דאתרא הרב יצחק אברמוביץ זצ"ל (שהלך לעולמו לפני מספר שנים) עשה סעודה גדולה כיאות לשמחה של מצווה חשובה זו. כתיבת המילים נערכה בבית הרב, ומשם התחילה גם התהלוכה ללכת ברחובות העיר, תהלוכה שכללה כמובן ילדי תלמוד תורה עם לפידים.

בין האנשים הרבים שליוו את ספר התורה, היו גם מרדכי בן דוד, שנקלע למקום לגמרי במקרה (בהשגחה פרטית כמובן), ואנוכי. לגביי, זה לא פלא מדוע הייתי שם, וזה מאחר שאני הייתי קשור הן למקום והן לרב, איתו זכיתי ללמוד ולשהות במחיצתו שנים מספר.

לעומת זאת, מרדכי, כאמור, היה שם לגמרי במקרה, לכאורה. הוא היה אז איתי במסגרת עבודה על אלבום חדש. הגענו למקום, רקדנו, שרנו ואפילו ניגנתי על האקורדיון. כמה מילדיי, שהיו אז ילדים קטנים, גם הם השתתפו בשמחה. עד כאן, זה רק הרקע לסיפור...

כאשר נגמרה החגיגה, נכנסנו כולנו למכונית שלי, שהכילה בקושי את ילדיי. אני נוסע כמה מטרים עד הצומת, שם אני רואה את אחד החתנים של הרב עומד עם כמה מילדיו הקטנים כשהוא מרים את ידו לטרמפ. ברגע הראשון לא חשבתי בכלל לעצור, כי ממילא לא היה מקום במכונית, אך לפתע פתאום חלף בראשי מראה שפעם ראיתי: מונית שחנתה בצד הדרך וממנה יצאו כ-15 ערבים, בעוד שהיתה זו מונית קטנה...

אני זוכר שבזמנו התפלאתי, איך יכולים כל כך הרבה אנשים להצטופף במונית כל כך קטנה? אך כעת, ברגע שראיתי את האברך

להסתובב במקום אחד.

מעיל צמר ~~550~~	חליפה צמר ~~730~~
ש 450	ש 590
סריג החל מ-	חליפה נוער ~~420~~
ש 89	ש 370

RECORD

MENSWEAR

טל' רב קווי:
077-4060090

מודיעין עילית:
נתיבות המשפט 38

בני ברק:
רבי עקיבא 89

ירושלים:
מרכז ספיר 7, גבעת שאול
(צמוד לפרקש כובעים)

הרשות רשאית להפסיק את המבצעים בכל עת | תוקף המבצעים עד ו' טבת תשפ"ב - 10.12.2021 | ט.לח.

פנחס בינלר
מצאח מקהלת "מלכות"
p0527645882@gmail.com

אלעזר!

אלעזר, מלכות ויענקי דסקל ביום ההולדת 12 עם העוגה המלכותית

כשבוע לפני בר המצווה אני מגלה בתיבת הדואר מייל מרגש המגולל את השנתיים האחרונות של מקהלת 'מלכות', החל מעונת סיומי הש"ס ועד ל... שמחת בר המצווה הגדולה. הנה טעימה מקולמוסו של אלעזר:

"ברקים מבזיקים מן החלל, קולות רועמים, משאות מהדהדים, סיום הש"ס, קול התורה רועש כקול שופרו של משיח, ולמול כולם, מקהלה אחת, מזמרת על ימין ועל שמאל, על אורך ימים ועל עושר וכבוד, ותורתה זועקת מתוך גרונה, מצדיעה לה, מוקירה אותה, לא חוסכת בטרחה למענה, ויוקדת מליכה אש להבה!"

"ואז המושג 'סגר' הפך לפופולרי וחסר שליטה, שלוש התיבות 'מגע מגפה מנחלת' מרעידות עולמות, קנה הנשימה חנוק מחמת חפץ נדיר ושמו מסכה, ואותו קול, אוי, הקול, מי ידמה לו, מי ישווה..."

"למול גלים סוערים, בלתי נראים, הוא נשמע, זקנים חקנות (עוד יישבו), נערים בוכים (והנה נער בוכה), יולדי הצאצאים (והיו זרעי), עורכי השלום זכר והקידוש (נו ברוך...), ועוד רבים מזמרים יחד איתו, בין הגלים!"

"והנה הוא, מנצנץ מבעד לאפלה, משורר וישורר ביום ראשון הקרוב, ח' חשוון! כולו חדווה! שורר, משורר, ישורר!!!"

"ח' חשוון! ח'!! קלטת במה מדובר??? סגירת מעגל לתאריך ההיסטורי! יומי הגדול כבר כאן!!!"

והוא, אלעזר, גם כתב שיר מיוחד לבר מצווה שלו, לקרוא ולא להאמין, לשמוע ולהחיל דמעה. הנה המילים המרגשות על הניגון 'שערי שמים פתח', אותו ביצע באולפן ילד הפלא בנצי קלצקין:

שערי שמיים פתח (בניקוד של שלח), ואוצר יקר נדיר לי שלח, שפה קשה אך שווה - והלקח, שתמיד אפשר לנצח.	שערי ביקשתי חיפשתי עיני משוטטות, בכל ליבי השתוקקתי לפרוץ את החומות, לאן אצעד לבד שלא אמועד, מי עוד כאן שרד ממי אלמד?
שערי שמיים פתח (כנ"ל), וכח רצון אדיר בי נסך, ללמוד וללמוד אף רגע לא לשכוח, שרק אתו דרכי אצלח...	איך אבקש איך אענה באלם של קולות, בלי תנועה מה יעילו צרור של מפתחות, נשמתי וזעקת בחלל, את עיני נשאתי אז אל על!

אמת היא שתהיתי אם נהגתי נכון כשסיפרתי על במה זו במגזין הקודם על אותו בחור שניגש אלי בבנייני האומה וביקש שאכתוב ב'קול פליי' על בני עדות המזרח שזימרו בדבקות את 'ותחזינה' של זאנוויל. כי בעקבותיו, התחלתי לקבל יותר מדי הצעות לסדר ולכתיבה. קיבלתי הצעות ממגוון אנשים, צעירים ומבוגרים, אשכנזים וספרדים, חלקן מבריקות, חלקן פחות. בקיצור, לעת עתה אנצל את הבמה להודות לכל מגישי הרעיונות, ביניהם בחורי ישיבת 'המתמידים' שזימרו איתנו בדבקות 'שלום זכר' ו'קידוש' שבשבע ברכות הידוע, וכמוהם עוד בחורי ואברכי חמד שהתאמצו להציע רעיונות כאלו ואחרים.

ואולם במחילה מכולם, הפעם אבקש להתייחס לאירוע המרגש ביותר שהיה לי בחודש האחרון. הייתה זו שמחת הבר מצווה של אלעזר. אלעזר הוא ילד משותק בכל גופו, מרותק לכיסא גלגלים, ללא יכולת לנוע או להניע ידיים או רגליים. ללא יכולת, לכאורה, לעשות מאומה! האמצעי היחיד בו הוא מתקשר עם העולם, משוחח, מפטפט, שואל, עונה, מבקש, מספר, מתרגש, מודה, מזוי עניינים ומניע את אמות הסיפים (!). הוא זוג העיניים שלו.

את אלעזר הכרתי לפני בערך שנתיים וחצי. אם כי את שמו שמעתי מהחבריא המקיפה אותו - חבורת אברכים ובחורים חסידי גור אשדודיים - עוד קודם לכן. אלו ביקשו שנבוא לשיר לו כשנוכל - פנייה מסוג הפניות שזרמות כל העת לפתחנו ואנחנו משתדלים, כשמתאפשר, להיענות בחיוב. אבל אז, בוקר אחד, הופיעה בתיבת הדואר האלקטרוני שלי הודעה חדשה, מייל אישי, חם ומרגש, פרי עטו (עיניו...) של אלעזר. תחילה חשבתי שאני הווה, חולם בהקיץ. איך הילד בן ה-10 כותב טקסטים כאלו, ברמה אינטלקטואלית שכזו, מתנסח כאילו היה מגיש מדי חודש טור ב'קול פליי'...

השרשור הלך והתארך, כאשר במהלכו אני לומד על המתנה המיוחדת שהעניק הבורא לאלעזר - מכונת 'מיקוד-מבט' שמאפשרת לו לכתוב ה-כ-ל, לספר על עצמו, לשאול ולענות, וכאמור, לשוחח עם כל הסובבים אותו בלי סוף. כך יכולתי לקבל ממנו פירגונים ופרשנויות על הפקות מקהלת 'מלכות', כאשר מצדנו, במשרדי המקהלה, אנחנו משתדלים לפנק אותו ב'בכורה' בקבלת המוצרים החדשים.

המפגש הפיזי הראשון שלנו היה במסיבת סיום מסכת שערך, בה ביקש להעניק לכל אחד מחברי המקהלה תעודה בהקדשה אישית שלו (זו כמוכן נתלתה בקיר המשרד המלכותי לתפארת). לפני כשנה, ביום הולדתו ה-12, עלינו שוב לחגוג לו יומולדת רבתית, הפעם עם יענקי דסקל. אלעזר ביקש להפתיע אותנו, כאשר על עוגת היוםולדת הודפס לוגו קצפתי של... מקהלת מלכות.

ואז הגיעה שמחת בר המצווה של אלעזר, אליה נרתמו כל השמות הגדולים: זאנוויל ויינגר, מוטי שטיינמן, אהרל'ה סאמט, יענקי דסקל, פני איינהורן, אהרלה ויינטרויב, ילד הפלא בנצי קלצקין, תזמורתו של שמוליק לוטרמן, וגם חברי מקהלתי - 'מלכות', שהגיעו בהרכב מלא.

בס"ד

מבצעים חמים

מכנס
גבר/נוער

80 ₪

חליפות
גבר/נוער

299 ₪

סריגים

2 ב-100 ₪

מעיל
גבר

350-450 ₪

חולצות
דייז פראקר
תזית ירוק

3 ב-200 ₪

חולצות
דייז פראקר
תזית אפור

2 ב-100 ₪

עניבות

20 ₪

חגורות
גבר

30-50 ₪

ועוד שלל מבצעים והנחות

מרכז התמי"ם

מיטב המותגים בשליש מחיר

ירושלים

קניון רב שפע קומה

02-5814771

א'-ה' 00-21:00

יום ו' 09:30-13:30

קרית ספר

השלה 2

08-6177930

א'-ה' 14:00-22:30

יום ו' 09:30-13:30

נתיבות

ירושלים 15

08-924-8023

א'-ה' 10:00-21:00

יום ו' 09:30-13:30

בני ברק

רבי עקיבא 80 קומה א'

03-552-3340

א'-ה' 10:00-22:00

יום ו' 09:30-13:30

בית שמש

נחל זוהר 3

02-6324277

א'-ה' 10:00-22:00

יום ו' 09:30-13:30

*המבצע נדרש תמלול לפריטים השותפים במבצע. ט.ל.ת.

כ

אני מקפיד שכל אירוע שלי יהיה ערב של התרוממות רוחנית

“

מוטי שטיינמץ מוציא אלבום חדש ומרגיש שהוא לוקח את תעשיית המוזיקה החסידית כולה, שנסחפת לדעתו למודרניזציה יתירה, אל הצד השני, אל המקור • ערב הוצאת אלבומי החדש, הוא מספר למה לקח 4 שנים תמימות מהאלבום הקודם, האם לדעתו הצליח לברוח מ"תסמונת האלבום השני", מדוע האלבום הבא יצא לאור הרבה יותר מהר, והאם משהו בסגנון שלו יהיה שונה מהאלבומים הקודמים? • וגם: השבת אצל הנגיד שלמה יהודה רכניץ בה הכיר מקרוב את מרדכי בן דוד, השיר שיצא בתקופת הקורונה ולא קיבל את הבמה הראויה, והאם לפעמים עולה המחשבה שכל זה יום אחד יגמר פתאום

אהרן אטינגר

צילומים: שלומי פינטו, פנחס עמנואל, ובאדיבות המצולם

לא מעט דאטס משותפים. עם מרדכי בן חוד

כבר 8 דורות, משפחה מאד מפורסמת בחסידות, וכבעלי מנגנים אנחנו ידועים לפחות מאז הסבא רבא שלי, הרה"ח יחיאל שטיינמץ הי"ד. באלבום הכנסתי למשל את 'אנא עבדא', היצירה בה"א הידיעה של האלבום. זה שיר שרק במשפחה שלנו שרים. בטיש נעילת החג בחצר ויז'ניץ, באופן מסורתי שר אותו בן למשפחת שטיינמץ.

"אבא שיח' שר המון, בכל הזדמנות: בסעודות שבת, בחגים וגם בחול המועד. בכל יום מימי חול המועד, הוא היה לוקח את האקורדיון ושר איתנו. גדלתי על השירים העתיקים בחצר ויז'ניץ, בטישים ובבאטעס. זו מורשת מוזיקלית שלמה. בשנים האחרונות אנחנו באמת רואים כל מיני זמרים שלוקחים שירים מויז'ניץ ומחדשים אותם."

גם מצד אמו, מספר שטיינמץ, ירש מורשת מוזיקלית עשירה. "מצד אמי ירשתי הרבה מסבא, הרה"ח ר' אברהם וועג. במקור, אבות אבותיו הסתופפו בחצר ה'צמח צדיק' מויז'ניץ, אלא שבשלב מסוים, אחרי שאבי המשפחה באותה תקופה נפטר ואלמנתו ובנה היתום עלו לארץ והשתקעו בצפת, היתום, הרה"צ ר' מנדל וועג, התקרב לחסידי סלונים בטבריה והפך לאחד מהחסידים הכי מפורסמים בסלונים. מסבא ר' אברהם וועג שיחי' ירשתי הרבה מאד ניגונים חסידיים שורשים. הוא איש מירון מובהק, שכבר 50 שנה נוסע לרבי שמעון.

בזמנו, כשהרבי ה'שועות משה' מויז'ניץ זצוק"ל היה חי, היה נוהג לנסוע לחודשיים למנוחה בשוויץ ובזמן הזה סבא היה נוסע למירון מידי שבת. מאז שסבתי נפטרה הנסיעות תכפו וכך הוא עולה כמעט כל סוף"ש למירון, מחמישי עד מוצ"ש ויש לו שם חדר קבוע. הוא נמצא במירון עד 3'2 בלילה ואז חוזר. היה לו חלום שנים רבות לעשות ליל סדר במערה ליד ר' שמעון והוא זכה להגשים אותו כמה וכמה פעמים. בתור בחור, זכיתי פעמיים גם אני לעשות איתו את ליל הסדר במערה, ממש בין ר' שמעון לר' אלעזר. בהזדמנויות האלה שמעתי ממנו לא מעט שירים. את 'ביה אנא רחיץ' למשל, שמופיע באלבום, נהוג לשיר בוויז'ניץ לפני רחיצת הידיים בליל הסדר. כך גם שמעתי ממנו, בעת רצון זו, את 'מים רבים' ואת 'מגן אבות' שמופיעים באלבום.

"אגב, מוסיף שטיינמץ, "את 'אנא עבדא' הלחין גיסו של אבא של סבא שלי, הרה"ח ר' יחיאל שטיינמץ הי"ד, שהיה האדם הקרוב ביותר לרבי ה'אהבת ישראל'. הוא היה יהודי עשיר וחסידישעראיד בכל רמ"ח אבריו, אדם שהיה מכין את עצמו זמן רב לפני התפילה ומתפלל

מוטי שטיינמץ לא חלם שיעברו 4 שנים מהאלבום הראשון שהוציא - לאלבום הבא, שיוצא בימים אלה, אלא שעיכובים שונים, כפי שהוא אומר, כפו את האיחור הדי גדול מבחינתו בהוצאת אלבום נוסף לשוק. אבל כעת, הוא מבטיח - בלי נדר ואי"ה כמוכן - לא נצטרך להמתין עוד 4 שנים תמימות לאלבום הבא. תשעה שירים לאלבום המקורי הבא כבר סגורים אצלו בראש. השאר יצטרפו בקרוב, והאלבום ייכנס לשלב הבא בעבודה אחרי בחירת החומרים - שלב העיבודים המוזיקליים.

אבל רגע, עוד לא סיפרנו שהאלבום החדש, "עתיק יומין - מגן אבות", הוא לא עוד אלבום רגיל, אלא אלבום ייחודי בו פותח מוטי שטיינמץ צוהר נדיר ומיוחד לשירים עליהם גדל בחצר הקודש ויז'ניץ ובכלל, בילדותו, מנגיש אותם בעיבודים מרשימים ומעודכנים לציבור, כאשר מדובר בשירים ויצירות שרובם ככולם זוכים להיות מוקלטים בפעם הראשונה אי פעם.

האלבום "עתיק יומין" הוא בסך הכל האלבום השני שלך. למה בחרת ללכת על אלבום עם שירים חסידיים? עתיקי יומין ולא על אלבום נוסף עם שירים חדשים?

"ראשית, כשהתחלתי לעבוד עליו, עוד לא היו לי מספיק שירים איכותיים לאלבום מקורי חדש. תחשוב שאני צריך לשלב את המלאכה המפרכת של חיפוש חומרים חודשים, עם הופעות ואירועים כל הזמן, אז זה לא כזה פשוט. ושנית, לא אכחד: יש מושג שנקרא 'תסמונת האלבום השני', שמשווים כל הזמן את האלבום השני אל מול הראשון. אפשר לומר שניסיתי לחמוק ולברוח מזה ולהוציא אלבום שני - שהוא בסגנון אחר, עם השירים שגדלתי עליהם. לצד זאת, זה אלבום עם חידוש גדול במוזיקה שלנו, מדובר בדבר שלדעתי לא היה במוזיקה החסידית ב'20 שנה האחרונות, מאז ימי ההתחלה של 'לחיים טיש'."

מוטי שולף נגן מוזיקה, ומשמיע לי את "מים רבים" מתוך האלבום החדש. "תקשיב לשיר", הוא אומר. "תשמע את הלחן, את העיבוד, את המקהלות. זה שיר מצמרר!". הוא מניח למכשיר הקטן לנגן את השיר, ובעצמו מתרגש מהשיר שכבר שמע כל כך הרבה פעמים באולפן. הוא מליט את פניו בידיו, כמעט דומע לי כאן כעת, בהופעה פרטית, ועוד בקושי התחלנו את הראיון. "אתה מבין?", הוא אומר כשהשיר מסתיים, "איפה יש שירים כאלה היום?".

לפי מה באמת בחרת את השירים לאלבום החדש?

"כשיצאתי לדרך, היתה לי בראש, פחות או יותר, את רשימת השירים שאני רוצה לשיר. אלו שירים שגדלתי עליהם בכל מיני תחנות בחיי. הכל כמוכן מתחיל מהבית. אבא, מעבר לזה שהוא יהודי חסידי שורשי, אמת'דיגער, הוא אדם מאד מוזיקלי, ששר במשך שנים ארוכות במקהלת ויז'ניץ. אנחנו בוויז'ניץ

כי

"הגעתי לבית של רכניץ לחזרות, ובכל אותו ערב שבת אני עומד שוב ושוב ושר את 'אל הנער הזה'. כמה ימים לאחר מכן הוצאנו את הקליפ"

אייקוס לא.

סיגריות שורפות
טבק.

מידע חשוב: IQOS אינו מוצר נטול סיכון. הוא מספק ניקוטין שהינו חומר ממכר. המוצר מיועד למעשנים מעל גיל 18 בלבד.

לא חוזרים לסיגריות!
אין אש, אין אפר, אין ריח שנדבק ואין עשן.
אין פלא שרוב המעשנים הבגירים שעברו ל-IQOS
נטשו לחלוטין את הסיגריות*.

12.7 מיליון
משתמשים ב-IQOS
מסביב לעולם**

ללא אש
אין בעירה, אין
אפר ואין עשן

פחות ריח
על הידיים,
השיער והבגדים

חימום הטבק
אייקוס קוחם טבק
במקום לשרוף אותו

לפרטים נוספים התקשרו: *2373 או הכנסו ל- iqos.com

*מקור: נתונים פיננסיים או הערכות, פאנל משתמשי IQOS ומחקר שוק של PMI.
**מקור: נתונים פיננסיים או הערכות, פאנל משתמשי IQOS ומחקר שוק של PMI נכון לדצמבר 2020. משתמשי IQOS שהפסיקו עם הסיגריות לחלוטין ועברו HEETS מייצגים יותר מ-70% מצריכת הטבק שלהם ב-7 הימים האחרונים.

אזהרה -

עישון גורם להזדקנות מוקדמת
של עור הפנים. משרד הבריאות.

סיגריות זה לחלשים מי שחזק נגמל

100,000 מעשנים נגמלו
ב-3 השנים האחרונות.
מה איתך?

מתקשים להפסיק לעשן? אתם לא לבד! משרד הבריאות מציע תוכנית ליווי אישי על ידי יועצי גמילה מעישון מוסמכים. התוכנית ניתנת ללא עלות.

6800* התקשרו למוקד הגמילה הארצי או לקופת החולים

כללית: 2700* | מכבי: 3555* | מאוחדת: 3833* | לאומית: 507*

מחפשים שיר נוסף. באירוע פרטי, עם ישי ריבו והמעבד של "נפשו" דוד אכילביץ'

בראש שיתאימו לאלבום נוסף. אני שוב חייב להדגיש: אלו אמנם שירים של פעם, אבל עם סאונד עדכני. זו מוזיקה חסידיית איכותית עם תזמור עשיר, לא חסכנו על שום כלי".

האלבום המקורי שלך "הנשמה בקרבי" הצליח מאוד ורשם אינספור להיטים, שחלקם מוזרים עד היום, "ויהי נועם" למשל. עברו מאז 4 שנים. כעת הקהל יצטרך להמתין 4 שנים נוספות לאלבום מקורי נוסף?

"תראה, למצוא מספיק שירים טובים לאלבום מקורי חדש, זה דבר שלוקח זמן רב, שנה ואפילו שנתיים ויותר. תהליך איסוף הלחנים הוא סיזיפי, ארוך ולא פשוט. איסוף הלחנים הוא השלב שלוקח הכי הרבה זמן. אחרי שכבר יש לך את הלחנים שבחרת, הכל כבר רץ. אתה מתחיל לעבוד ואז כבר הכל תלוי במהירות העבודה שלך. באלבום הנוכחי, למשל, כבר ידעתי זמן רב מה יהיו השירים, אבל רק בחודשים האחרונים נכנסתי אל העבודה ממש בכל הכח. בסיעתא דשמיא אני כבר בעיצומה של העבודה על האלבום הבא, וכבר יש לי תשעה שירים לאלבום".

אבל לעבוד על אלבום מסוג "עתיק וימין", לא הפריע לעבוד במקביל על אלבום מקורי?

"זה ודאי לא הפריע לאיסוף הלחנים לאלבום המקורי, שקרה במקביל. חלק מהשירים לאלבום הבא, אגב, כבר שלחתי למשה לאופר שיעבד, וגם רובי בנט יתחיל כעת את החלק שלו בעיבודים, אחרי שסיים לסייע לי בהפקת האלבום הנוכחי. כל היום שלי, בתקופה האחרונה, סובב סביב תפילות ולימוד, בייביסיטר לילדים, עבודה באולפנים וכמובן האירועים".

אז לא נמתין 4 שנים לאלבום הבא.

"בעז"ה, לא. האלבום הבא לא אמור לקחת יותר משנה וחצי של עבודה. אם הכל יילך כשורה ויגיעו עוד שניים-שלושה שירים טובים, בעז"ה בעוד שנה וחצי מעכשיו, ניפגש שוב".

שולחן שבת עם מרדכי בן דוד

איך הגיע הצעיר הווי'ניצאי בתוך שנים ספורות למעמד של מי שמכונה "גדול הזמר החסידי"? ובכן, לא ברגע אחד, אלא בעבודה קשה. "תמיד היה בי החשק לשיר", מספר שטיינמץ, היום בן 29, "אבל כשהייתי ילד ובחור זה התבטא בעיקר בקרב המשפחה. הייתי שר במצווה טאנצ'ן. הגראמער היה אומר את הגראמנען שלו ובין לבין, בזמן הריקודים, הייתי לוקח את המיקרופון ושר. מי שהיה אז שותף שלי לשירה, אגב, הוא לא אחר מאשר בן דודי, המעבד דייד טויב, שגם עבד איתי רבות על האלבום הנוכחי. גדלנו ביחד מגיל אפס. הוא היה החבר הטוב שלי בחידור ובישיבה והיום אני מקליט איתו שירים. זה מדהים, הוא ורובי, הם עמודי התווך של האלבום הזה. דייד גם מבין

בדמעות ובבכי. הוא וגיסו, ר' וואלף שימשוביץ הי"ד, היו נוסעים ל"אהבת ישראל" ומשוררים אצלו בקביעות, ואת 'אנא עבדא' הלחין הגיס. לצערנו, שניהם לא זכו להינצל מעמק הבכא ונספו באושוויץ עם כמעט כל המשפחה. סבי, בנו, היה אז בגיל 14 ושרד בניסים את אושוויץ. הוא אף הוציא ספר בשם 'עדות חיה' בו סיפר את כל מה שעבר. הוא היה ב'3 אקציות, נשלח בכל פעם מחדש אל הקבוצה שהובלה למשרפות, אך בכל פעם הצליח בנס לברוח. הוא עלה לארץ והידבק ב'אמרי חיים'. אני זוכר איך בכל שמחה היה שר את השירים שגדל עליהם, עם בכיות ורגש עצום, כך שכל השירים האלה באלבום, הם לא סתם שירים, אלא שירים שנמצאים בתוך הדם שלנו, בני המשפחה".

שיר שיצא מהחברותא

בנוסף לשירים וליצירות שלי קט מסבו ומחצר ויז'ניץ, ישנם גם להיטים גדולים שכבר יצאו לאור על ידי שטיינמץ בתקופה האחרונה וזכו להיכלל באלבום: "ניגון ויז'ניץ" והשיר "ואמר ביום ההוא", שמקורו בחצר סלונים. "את 'ואמר ביום ההוא'", מספר שטיינמץ, "שמעתי יום אחד מחבר שלי, חסיד סלונים, איתו למדתי בחברותא. תוך כדי הלימוד הוא זמזם לעצמו שיר, שוב ושוב. אחרי כמה דקות שאלתי אותו מה הניגון הזה שאתה מזמזם? והוא אמר לי: יש שיר כזה בחצר סלונים, על המילים 'ואמר ביום ההוא', אבל הוא לא זכר איך בדיוק השיר הולך. שאלתי את בעל המנגן ר' מאיר אדלר אם הוא מכיר את השיר, וענה לי: ודאי, והקליט לי איך נשמע השיר במדויק. שלחתי אותו לעיבוד לאלי קליין ואיצ'י ברי והוצאתי אותו בצורה מסודרת. ב"ה, הוא זכה להצלחה גדולה מאוד".

מוטי מבקש להוסיף: "השירים באלבום הם אמנם שירים שגדלתי עליהם כל החיים, אבל בשביל כל שאר העולם, הם שירים חדשים ועוד בסגנון כל כך קדוש וטהור. יש לי מטרה נוספת בהוצאת האלבום הזה: לקחת את השירים הקדושים האלה ולהפיץ אותם ברבים. היום כל העולם חוזר אחורה לסגנון הישן והאהוב ואנחנו רואים גם במוזיקה החסידית שאנשים רוצים לעשות דברים מהסוג הזה, זה מגיע על קרקע פורייה. העולם רץ קדימה, אבל בנקודות מסוימות חוזר אחורה, לדברים שהיו פעם. אני, אגב, יודע כעת על לפחות עוד שני אמנים שעובדים על אלבומים בסגנון הזה וזה לא סתם, אלא כי שימאון גדול לדברים האלה. בקושי סיימנו לעבוד על האלבום הנוכחי, ואני כבר יכול להגיד לך שאני רוצה להוציא אלבום נוסף בסדרה הזו. יש לי עוד הרבה שירים

כיש לי מטרה נוספת בהוצאת האלבום הזה: לקחת את השירים החסידיים הקדושים האלה ולהפיץ אותם ברבים"

שטיינמץ בעולם המוזיקה החסידית. "חודש לאחר מכן", הוא מספר, "כבר הגיע 'ותערב', שאני שר עם מרדכי בן דוד. היית אז שוב בניו יורק ורכניץ הזמין אותי אליו ללוס אנג'לס לשבת חנוכה ואמר: גם מרדכי (בן דוד) אצלי בשבת. כמובן שהגעתי, ובכל השבת ההיא הייתי נרגש באופן שאין לתאר בכלל. אני, הצוציק מקרית ויז'ניץ, יושב ליד מרדכי הגדול בסעודת שבת..."

מההיכרות בשבת הזאת, יצא הדואט של "ותערב", שהפך תוך תקופה קצרה לנכס צאן ברזל המושר בבתי כנסת רבים בחגים. "במוצאי אותה שבת השמיע לנו רכניץ את 'ותערב', אותו ביצע באולפן בגרסה ראשונית אוהד מושקוביץ. מרדכי ואני התלהבנו מאוד מהשיר ואז רכניץ הפתיע ואמר: אולי תעשו דואט. ישבנו יחד, והדואט הזה אכן נרקם. בחתונת בתו של רכניץ, זמן קצר לאחר מכן, אפילו שרנו יחד את 'ותערב' על הבמה. ב"ה, זכיתי למצוא חן בפני מרדכי, שמאד אוהב אותי. אנחנו בקשר כל הזמן, ומאז כבר התארחתי כמה וכמה שבתות אצלו בבית. באלבומים של רכניץ יש לנו ארבעה דואטים משותפים ודואט נוסף, 'פתח לנו שער', באלבום 'צעקה' של מרדכי עצמו. יום אחד הוא התקשר וביקש שאשיר איתו דואט לאלבום שלו. הקלטתי שירה באולפן של אלי קליין ואיצי ברי לשני שירים, 'פתח לנו שער' ו'יעלה', ומרדכי החליט שהדואט יהיה על 'פתח לנו שער'."

היום, בתוך שנים ספורות, כבש לעצמו שטיינמץ מקום של כבוד בצמרת המוזיקה החסידית ובכל אירוע בו תראו את השמות הגדולים - תראו גם אותו. כך למשל הופיע במופע בניו יורק למען "הצלה" בל"ג בעומר האחרון, לצדם של מרדכי בן דוד, אברהם פריד וישי ריבו. מעט לאחר מכן, הופיע במקסיקו, בהקמת "עיר התורה", במופע הגדול ביותר שנערך עד היום במוזיקה החסידית, בהשתתפות מרדכי בן דוד, אברהם פריד, יעקב שוואקי וכמובן מוטי ובליווי לא פחות מ-50 נגנים, בהפקת ענק של "בנט הפקות" בניצוחו המוזיקלי של רובי בנט.

"הרבה פונים ומבקשים דואט"

בניגוד לזמרים רבים, שנותנים את שרביט ההפקה למפיק המוזיקלי וממעטים להתערב בעיבודי השירים, מוטי מעורב בכל פרט ופרט באלבומיו, כולל מי יעבד מה. "זה חשוב לי", הוא מסביר, "שכל שיר ייצא בצורה המתאימה לו. אגב, למרות שרובי בנט, האמרגן שלי, הוא מעבד מוזיקלי עצום וכמובן חתום על חלק נכבד מהעיבודים באלבומים שלי, לו עצמו יש את הענווה לומר: את השיר הזה דווקא

ומכיר היטב את הניגונים של האלבום, כי גדלנו יחד על אותם שירים. אני יודע שאם אני שר משהו בצורה לא נכונה, הוא יתקן אותי."

בהמשך, כששטיינמץ היה בן 19-20 וכבר ניכרו בו ניצני הרגש הגדול בו ניחן, הוא החל לשיר פה ושם בחתונות. "היו מביאים אותי לחתנים קשוחים", הוא מחייך, "לרגש אותם, לגרום להם להזיל דמעה. יש עניין בעולם החסידי לדמוע ביום החופה, להוריד דמעות, זה משפיע על כל החיים. לכן, לקראת סיום החתונה, יש גראמפן של 20 דקות, בו מדברים על כל הנושאים שצריך להתפלל עליהם ומוזכרים את בני המשפחה שכבר אינם איתנו. אני הייתי נגש לשיר ולרגש בקטעים האלה, שם, באירועים האלה, הכירו אותי קלידנים גדולים כמו יענקי רובין והרשי סגל. הרשי אמר: יש פה משהו. הוא ניסה לקדם אותי, לדאוג שאקח חלק באלבום 'לחיים טיש', דבר שמשום מה לבסוף דווקא לא קרה, אבל בזכותו היתה לי דחיפה לעלות על במה בצורה מסודרת, בשמחות בית השואבה, אירועים שונים וחתונות.

"קצת לאחר מכן, הכרתי את רובי בנט. רובי פגש אותי בדינר של ויז'ניץ בו ניצח על התזמורת וב"ה מאד התלהב ממני ואף הזמין אותי אליו לשבת. התחלנו לעבוד ביחד ורובי נהיה האמרגן שלי. באותה תקופה מיהו הפיץ קליפ קצר בו אני נראה שר את 'ויהיו רחמים' יחד עם מיכאל שניצלער. למרות שזה צולם בלובי של מלון ולא היה מקצועי, הקליפ רץ כאש בשדה קוצים ונהיה להיט. זמן מה לאחר מכן כבר הוצאנו את הקליפ לשיר בצורה מסודרת, מתוך דינר לארגון 'מסילה', קליפ שהצליח מאד. זה עוד היה לפני התקופה שיצאו קליפים בכל שני וחמישי."

השם שלו התחיל לעבור מפה לאוזן בעולם האירועים ואז מוטי קיבל הזמנה ראשונה להופיע באירוע גדול בחו"ל - דינר בארה"ב של חסידות ויז'ניץ. שטיינמץ: "האדם שארגן את הדינר, עשה בר מצווה לבנו כמה ימים לאחר הדינר והזמין אותי לשיר שם. כבר המצווה הזאת הופיעה גם מקהלת שירה שאחד מחבריה היה באותו זמן יוסי רובין, מי שרובי יצר איתו קשר כדי לנהל את האירועים שלי בחו"ל. כששמעו אותי שר שם, הם אמרו: יש לנו שבת שמחה בשבת הקרובה אצל הנגיד ר' שלמה יהודה רכניץ, בר מצווה של אחיו שלו שאמו נפטרה (עליו נכתב השיר 'אל הנער הזה'). הם הציעו לי לבוא איתם לשבת, לשיר שם. נסענו יחד ללוס אנג'לס, ובדרך משדה התעופה לשכונה, אמרו לי שיש שיר בשם 'אל הנער הזה' שאנחנו צריכים ללמוד לקראת האירוע. הגעתי לבית של רכניץ לחזרות, ובכל אותו ערב שבת אני עומד שוב ושוב ושר את 'אל הנער הזה'. כמה ימים לאחר מכן הוצאנו את הקליפ של 'אל הנער הזה', מהקליפים המקצועיים הראשונים במוזיקה החסידית, קליפ ושיר שהצליחו בצורה מדהימה."

זה היה השיר שממש הפיץ את שמעו של מוטי

כי

"בכל פעם שאני נכנס אל הרבי שליט"א, הוא שואל אותי על ההפרדה באירועים ואם אני שומר כמו שצריך על גדרי הצניעות בהופעות"

"זה מעניין, כי ר' שלמה רוזנשטיין מ'דרשו' נתן לי לבחור לשיר אחד מתוך שני שירים שהם הוציאו לסיים הש"ס - 'בזכות התורה' ו'כי בי ירבו ימיך'. שמעתי את שניהם אבל מיד ידעתי שאני בוחר לשיר את 'בזכות התורה', הרגשתי שיש בו משהו גדול. זה שיר שלדעתי יהיה איתנו הרבה שנים. אחריו, הוצאתי גם את 'אשריך נער ישראל', סוג של המשך ל'בזכות התורה', שיר יפהפה שהתפספס קצת כי יצא בתקופת הקורונה, כשלא היו אירועים ולא היה היכן לשיר אותו".

אבל השיר שפרץ את גבולות הציבור החרדי והגיע לכל פינה בישראל ובעולם היהודי, הוא כמוזיקה "נפשי", אותו הוציא מוטי לפני כשלוש שנים בדואט מפתיע עם ישי ריבו (וזכה כבר ליותר מ־10 מיליון צפיות ברשת, ועוד עשרות מיליוני השמעות בכל שרתי המוזיקה). "תהליך היצירה של 'נפשי'", מספר שטיינמץ, "לקח לא פחות משנה וחצי. מאז שהרעיון עלה על ידי אשתי של רובי, עלו וירדו שירים רבים, ועד שמצאנו את הלחן הנבחר של שמואל יפת המוכשר, לקח זמן. היינו צריכים גם למצוא את העיבוד הנכון ואת הסולמות. אבל זה לא היה רק זה. היה לי חשש שהוציא שיר עם ישי ריבו - שהוא זמר מצוין שבמצוינים אבל מזוהה עם זרם המוזיקה היהודית ולא דווקא החסידית - עלול אולי להשפיע על הקהל שלי בזירה החסידית בה אני פועל ושר. לא ידעתי איך ציבור המאזינים שלי, החסידים, יסתכל על זה, איך הוא ירגיש עם זה. התייעצתי עם כמה אנשים שהרגיעו אותי, שזה לגמרי הדבר הנכון לעשות ואז החלטנו ללכת על זה - ומאז הכל היסטוריה. השיר הצליח בצורה שלא תתואר. מי אני שאדבר על ישי, שהוא היום הזמר הגדול ביותר בארץ. הוא באמת זמר ענק שבענקים, שעושה קידוש ה' בכל דרכיו וכל הטקסטים שלו קדושים וטהורים, מדברים על הקב"ה. דרך אגב, ישי ואני מחפשים מזה תקופה עוד שיר לעשות ביחד ואני מקווה שנצליח למצוא".

אחרי "נפשי", קיבלת פניות לעוד דואטים מפתיעים?

"הרבה. גם זמרים נחשבים מהמוזיקה החסידית פנו ורצו שאעשה איתם דואט וגם כמה זמרים מהמוזיקה הישראלית. אבל מבחינת הפרמטר לדואט הוא אם אני יכול לחשוף את המאזינים שלי לטקסטים של הזמר שפנה אליי. ריבו, למשל, עבר את הפרמטר הזה בגדול, אבל אני לא חושב שיש עוד אפילו זמר אחד בסקאלה של המוזיקה היהודית, ודאי שלא הישראלית, שאני יכול לחשוף אליו את הקהל שלי. בהחלט, במהלך הקריירה שלי ויתרתי על דואטים ועל הופעות עם זמרים שונים. בעצם זה שאני מתעקש להופיע רק בהפרדה, אני מוותר במודע על הרבה מאד כסף ובמות, אבל אני גם מאמין באמונה שלמה שאני לא מפסיד כלום, כי הקב"ה לא מקפח אף שכן בריה, ומי שעושה מכוונה טהורה ואמיתית - לא מפסיד מזה. אני בטוח בכך במאה אחוז.

"דבר נוסף, לשיר דואט עם זמר אחר, במיוחד במקרה שלי, זה הוא דבר מורכב מבחינת הסולמות. אני שר בסולמות אחרים מרוב הזמרים האחרים. עם מרדכי בן דוד, דווקא היה שילוב מושלם, כי הסולמות שלנו משתלבים זה בזה. עם ישי ריבו, לדוגמה, היה מאד מאתגר העניין הזה והיינו צריכים לצאת מהקופסה ולעבור באמצע השיר לסולמות שלי. זה היה תהליך מורכב מאד. בהופעות, המפיקים מבקשים פעמים רבות שאעשה דואט עם הזמר הזה והזה, והם לא יודעים שמבחינתי כמעט בלתי אפשרי לעשות דואט על במה, כי אז אני צריך לצרור את הסולם של הזמר השני. זה דבר מאד לא טבעי עבורי וממש מסובך. באולפן אפשר קצת יותר לשחק עם זה. 'נפשי' הוא שיר עם מנגד גדול, ולכן איתו היה יותר קל".

מה באמת גורם לך להתחבר ללחן כזה אחר?

"זה עניין של הרגשה. או שאני מרגיש שהמילים והלחן מתחברים לי לנשמה, או שאני מרגיש שזה שיר שיש לו את ה'דרייב' הנכון, את

מתאים יותר שיעבד משה לאופר, והוא שולח ללאופר לא מעט שירים לעבד.

"אבל המעורבות שלי היא לא רק בעיבודים, אלא בכל פן בשיר. למשל, כשהקלטתי את 'בזכות התורה', היו בהפקה כאלה שחשבו שהמילה 'שושנה' ('בזכות שושנה זו') פחות מתאימה להיות מושרת בשיר. בעיניי הקטע הזה היה ה'גליק' של השיר ולא ויתרתי, ואכן לימים התברר שזה היה חלק ממה שעשה את השיר למה שהוא. אמרתי לאותם גורמים בהפקה: תבינו, אני ב"ה זמר שלא מקל בקוצו של יו"ד. למשל, אני לא שר שירים מ'שיר השירים' בחופות, כי שאלתי רב והוא אמר שאלו שירים שאינם מתאימים לחופות. אמרתי להם: אני מספיק 'חניוק' בנושא, ואני אומר לכם בביטחון מלא שזה בסדר במאה אחוז. עדיין, ביקשו ממני להקליט גרסה נוספת בלי ה'שושנה', אבל התעקשתי, ולבסוף קיבלתי אישור לשיר את השיר כמות שהוא. אתה רואה בזה כיצד אני מעורב בכל פיפס של כל שיר. נכון, באירועים התפקיד שלי הוא לשיר ולחייך ועל כל השאר אחראי רובי בנט, אבל בהפקות - אני בהחלט מעורב בכל החלטה".

אפרופו רובי בנט, שטיינמץ אומר כי העובדה שאמרגנו האישי הוא גם מעבד מוזיקלי, רק משחקת לטובתו. "קודם כל, רובי הוא איש מסור ונאמן שאפשר לסמוך עליו במאה אחוז, ואלה תכונות שחייבות להיות אצל אנשים שרוצים להיות בקשר ארוך טווח. דבר שני, העובדה שהוא מוזיקאי, כותב מוזיקה ומנצח על התזמורת, היא פלוס ענק, כי אני מכיר בעל פה את העיבודים שלו ומגיע רגוע לבמה. אני יודע בכל שלב מה מגיע כעת, ולאיפה זה הולך".

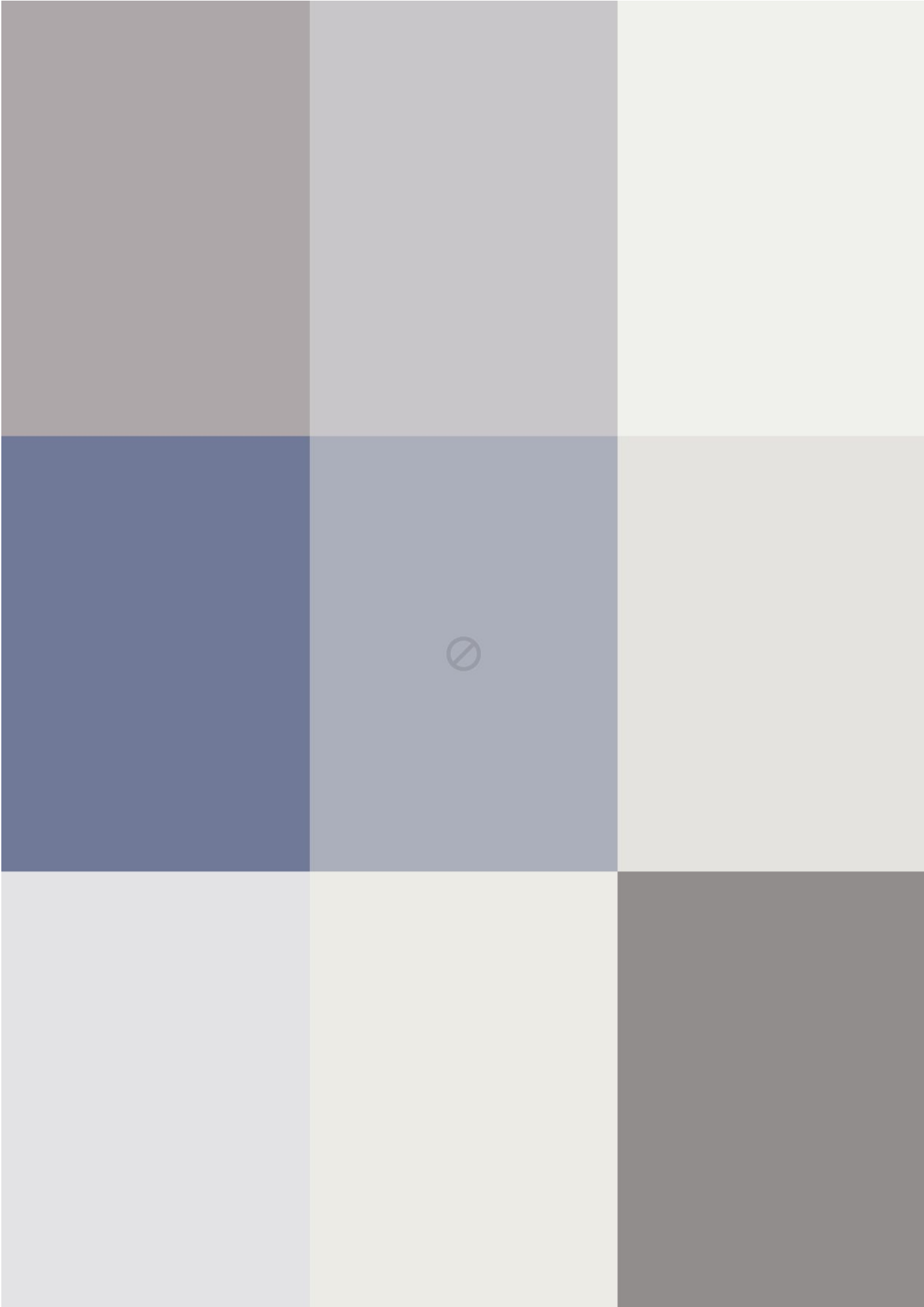
כשהוצאת את האלבום הראשון, ידעת מה יהיו ההליטים מתוכו?

"בהחלט לא. כמוזיקאי, הכל תלוי רק בסייעתא דשמיא ורק מה שה' רוצה מצליח. אני כמוזיקאי מנסה את שלי, ומתפלל לקב"ה שייתן לי את השכל הנכון מה לבחור. חשבתי למשל, ש'אנא בכח' יהיה הלהיט. הוא אמנם להיט, אבל לא כמו 'כח אמר' או 'ויהי נועם'".

ואת "ויהי נועם" זיהית מראש כלהיט? עד היום אין אירוע חסידי, או בכלל, ש"ויהי נועם" לא מושר בו.

"ויהי נועם" ידעתי שיצליח, מהסיבה הפשוטה שהוא היה להיט גדול עוד לפני שאני הקלטתי אותו. זה שיר שהושר בחצר ויז'ניץ במשך שלוש שנים, והיה השיא של האירועים בחסידות, כך שלא היה לי ספק לשנייה שהוא יצליח".

ומה באשר ל"בזכות התורה"? גם כאן זיהית מראש את ההצלחה של השיר?

זה לא פשוט לפתוח את עצמך על הבמה, לדמוע.

"זה חלק מהאישיות שלי, זה לא משחק. כשאני על במה, זה במאה אחוז אני, אני לא משחק מִשְׁחָק. גם כשאני בתפילות, אני יכול להתפלל לעתים באש להבה, ולא אכפת לי משום דבר שקורה סביבי, מי מסתכל. אם אני רוצה לצעוק בפסוקי דזמרה או ב'עלינו לשבח', אני אעשה זאת, לא משנה לי מי מסביבי. נדיר אמנם יותר שאני בוכה בהופעות, אבל זה קורה. זה קורה כשעברתי איזה יום סוער שהשפיע עליי, או משהו דומה. בכל זאת, יש לי לב של אמן. אני זוכר למשל דינר במיאמי, שהגעתי אליו אחרי יום לא פשוט. התחלתי את הקומזיץ והייתי ב'מוזה' מיוחדת, והתחלתי לשיר 'כל העולם כולו' עם דמעות בעיניים, בוכה בלי הפסקה. "מוטי נעצר לרגע. הוא נזכר בסיטואציה, ודומע אפילו עכשיו, כשהוא נזכר בהופעה הזו. בסוף הוא מוסיף ואומר: "כשאני על הבמה - אני פתוח. זה לא אוטומטי, אבל עם השירים מגיע הרגש".

זה לא סוד שהקול הנערי של מוטי שטיינמץ, בגילו, הוא משהו ייחודי ולא סטנדרטי. הטונים והסולמות אליהם הוא מגיע, נדירים בהחלט.

יש כחד שיום אחד הקול הייחודי שלך ישתנה? שתהיה "עוד זמר"?

"קודם כל, כמו שדיברנו קודם, מה שאני מנסה להביא איתי לאירוע ולכל שיר שאני שר, הוא את הרגש. זה באמת הדבר שכנראה הכי מאפיין אותי. רובי בנט, אמן הניסוח, כינה אותי בתחילת הדרך 'אמן הרגש'. מבחינה קולית, אין ספק שהשנים עושות את שלהן: המנעד הקולי הוא אותו מנעד והקול עצמו כבר יותר בשל, פתוח ורחב. להגיד לך שהשאלה ששאלת לא עברה לי אי פעם בראש, אני לא יכול לומר. אבל אני יהודי, שמשדל להיות ירא שמים, ואני מאמין בקב"ה שהוא איתי בכל רגע ורגע ומה שהוא עושה איתי - זה מה שטוב לי. כמובן שגם לי יש נפילות, כמו כל אדם, אבל זה הקו המנחה, ומי שחי עם הקב"ה ויש לו אמונה מלאה בקב"ה שכל מה שהוא עושה זה לטובתו במאה אחוז, רגוע. ואז, גם כשקורים דברים לא טובים בעיניים הברריות, אתה מאמין באמונה שלמה שזה לטובה. אם אתה חי כך, אתה לא חי עם חששות, והחיים שלך הרבה יותר רגועים. אנשים שאין להם אמונה, עסוקים כל הזמן בדאגות מה יהיה מחר, אולם מי שחי עם הקב"ה, הכל טוב לו. זה כמו תינוק שלעולם לא דואג מה יהיה, הוא רק יודע שאמא פה, והכל בסדר".

ובעניינים הברריות, עם כל ההצלחות בדרך, היו גם כישלונות?

"ברור. חשבתי, למשל, שהשיר 'אשריך נער ישראל' יגיע רחוק יותר, ואולי באמת השיר הזה עוד יתעורר. חשבתי שזה יהיה שיר המשך ל'בזכות התורה' ומאד יצליח. אבל אני יהודי מאמין, ואני לא יכול להגיד 'אם הייתי עושה כך וכך, זה היה מצליח יותר'. גם האלבום הנוכחי, רציתי שהוא ייצא כבר לפני שנתיים, אבל אני יודע שהוא לא היה יוצא ולו רגע לפני שהקב"ה רצה שהוא ייצא".

הוצאת אלבומים, כבשת כל במה אפשרית. מה מבחינתך השלב הבא בקריירה שלך?

"ראשית, אני רוצה להיות בדרייב הרבה יותר חזק של הוצאת אלבומים. המטרה הראשונה שלי היא שלא יעברו יותר משנתיים בלי שאוציא עוד אלבום. שנית, יש לי רצון לפתוח יותר הופעות לבד, לא להיות תלוי בגורמים חיצוניים. זה כמובן דבר מורכב - גם כלכלית - ולא פשוט. ושלישית, אחרי ההצלחה של 'יענקל'ה הכונס' יש לי מחשבה לעשות הפקות נוספות מהסוג הזה, עם טוויסט. את הרעיון המלא כמובן לא אפרוס כאן, בכל זאת נשאר את הקהל סקרן, אבל יש לי רעיון לעשות משהו כזה שיחדיר ענייני אמונה וביטחון, פרויקט מאד גרנדיוזי. ולצד כל אלה, לקב"ה יש את התכניות שלו לגביי, ואני עדיין לא יודע מאיפה הוא יכול להפתיע אותי". ■

לא רעב ללחם, ב"ה, ואם הקב"ה ירצה שתרוויח יותר - זה יקרה גם אם תגור כאן".

בין השאר יצא לו להופיע בפני כ-40,000 איש, באחד מסיומי הש"ס של "דרשו" בארה"ב לפני כשנתיים. באותו סיבוב "סיומי הש"ס", הופיע באולמות הגדולים ביותר בעולם היהודי. "הופעתי ב-11 הופעות בזמן סיום הש"ס ברחבי העולם היהודי: כמה פעמים בבנייני האומה, יד אליהו, ארנה, ובאולמות הגדולים בלונדון, פריז וניו יורק", הוא מספר.

באירוע ב"ארנה" ביחשלים, עם מקהלת מלכות

עם מנהל המוזיקלי והאיש, רובי בנט, באירוע

אבל אחד האירועים המשמעותיים מבחינה מוזיקלית בהם הופיע, נערך כאמור דווקא בקיץ השנה, במקסיקו, אז הופיע לצדם של אברהם פריד, מרדכי בן דוד ויעקב שוואקי, בחנוכת עיר התורה במקסיקו. "להיות על במה אחת עם שלושתם, זה היה משהו נדיר. שרנו שם כשמאחורינו 50 ומשהו כלי נגינה, זה משהו שלא היה לי אף פעם. היתה שם עוצמה מוזיקלית גדולה מאד, בהפקתם של רובי בנט ואשתו".

אחד הדברים שמייחדים את מוטי, זה הרגש העצום בו ניחן. לעתים קרובות ניתן לראות אותו דומע מהתרגשות בהופעות ואירועים, כשהוא שר שירים חסידיים מרגשים. אבל, הוא מכחיש מיד, אין לו "כפתור רגש" עליו הוא לוחץ בכל פעם מחדש ומזיל דמעות. "זה לא עובד כך", הוא מחייך.

אז מה גורם לך כל כך להתרגש?

"המילים, שתמיד נמצאות לי מול העיניים, והתנועה של השיר. כשאני שר משהו שאני מחובר למילים שלו בעומק ליבי, הרגש צף ועולה. אני שואף לתת בכל אירוע את כל הרגש שלי, לשיר כל שיר במאה אחוז. כמובן שזה לא תמיד מצליח, אבל אני עובד על זה, להרגיש כל שיר ושיר".

הוא גדל כבן למשפחה יהודית בלונדון שהקשר היחיד
בינה לבין יהדותה היה הידיעה שהשואה אירעה
ליהודים • בילדותו הוריו שלחו אותו ללמוד לנגן על
כינור, אבל לא חשבו שלימים יהפוך לנגן הכינור

החרדי המפורסם ביותר • ר' דניאל אהביאל,

הכנר החסידי שמנגן בכל רחבי העולם
היהודי, מספר על חיבורו למוזיקה

מאז היותו ילד צעיר, הגילוי

העצמי של היהדות, החזרה

בתשובה וההתקרבות

לתורת ברסלב

ישראל גלדמן

הכינור היהודי

"כשהתחלתי לנגן בחתונות, כינור עוד לא היה כלי נגינה נפוץ בחתונות, וכיתחתי סגנון משלי איתו הופעתי"

בהקפות שניות בכפר חב"ד, עם נמואל הרוש

ואלקטרונית. "לא באתי ללמוד רק כינור, אלא גם הלחנה עניינה אותי, כמו גם נושאים מוזיקליים נוספים", הוא אומר. 3 שנים למד בירוק, ובגיל 21 יצא סיים את הלימודים. 3 שנים נוספות העביר אהביאל בנגינה בצוותא עם להקות שונות, ואף עסק תקופת מה בגינון, אך הכינור האהוב - תמיד היה איתו. כאן המקום לשאול אותו על הכינור בו הוא מחזיק כיום: "הכינור שיש לי היום הוא בן 160 שנה. יש כינורות ששווים מיליונים, אבל אותו קניתי במחיר זול יחסית מבונה כינורות בירושלים".

לאחר סיום הלימודים, מספר אהביאל, "חיפשתי משמעות לחיי, חיפשתי להיות אדם שצריכים אותו. כבחור שבא מרקע חילוני כל-כך - לא ציפיתי שאמצא את התשובות ביהדות וחיפשתי שיטות מיסטיות ודברים מהסוג הזה, אבל ברוך ה', לא הלכתי לאיבוד יותר מדי. שמרו עלי משמים. רק קראתי ספרים וחיפשתי ידע והבנה, ומתוך זה הגעתי לספרים שדיברו על קבלה. ידעתי שאני יהודי וידעתי על מיסטיקה יהודית, והיא בעצם הייתה בשבילי תחילת החזרה בתשובה".

"רצון חזק להבין את הזהות שלי"

"אני אוהב סיפורים", הוא ממשיך לספר. "ואיכשהו, בתוך החיפושים שלי, הגעתי לספרי סיפורים על הבעל-שם-טוב ועל רבי נחמן מברסלב. דברים אלו נכנסו אל הלב, הגם שיכול להיות שבאותו זמן הם היו עבורי בתור קוריוז".

@ איך הגיעו אליך אותם ספרי סיפורים על הבעש"ט ורבי נחמן מברסלב?

"יש לי דוד דודה מאוד רוחניים, רק שהם לא ממש הולכים בדרך היהדות. בילדות היה לי קשר חזק איתם, והיינו משוחחים על רוחניות. הספרים האלו על הבעש"ט ורבי נחמן - הגיעו אלי דרכם".

אחר הקריאה בסיפורי החסידים, הגיע אהביאל למסקנה שהוא צריך להבין מי ומה היה הבעש"ט הקדוש. "הבנתי שהספרים אליהם הגעתי

הקהל ישב וחיכה לקטע המוזיקלי הבא. מצד הבמה הגיח לפתע חסיד ברסלב מזוקן אשר פאות רחבות משתלשלות על לחייו, כשכינור תפוס בצווארו. החסיד התחיל לנגן בהרמוניה מוחלטת עם שאר התזמורת, בתחילה פתח בטון שקט ואט-אט המוזיקה נעשתה לקצבית יותר ויותר, כשהקהל התלהב והצטרף בשירה למנגינה. ניכר היה שהוא יודע היטב את מלאכתו, אך עדיין, פלא גדול היה לראות את החסיד שניגן בכינור, כשהוא מלהטט בביצועים מפליאים ומדויקים. יחד עם הכינור, הוא פצח לפתע מול הקהל המשתומם גם בריקוד חסידי סוחר, והקהל הצטרף אל הריקוד במחאות ידיים לפי הקצב.

היה זה דניאל אהביאל, באחת מהופעותיו הראשונות כחסיד ברסלב. כיום, אחרי אינספור אירועים בארץ ובעולם, הוא כמובן כבר מוכר מאד. אך אז, עוד לא רבים הכירו את נגן הכינור ששחף אותם בכינורו. כעת, ערב חג החנוכה, ישבנו עם אמן הכינור היהודי דניאל אהביאל, ושמענו מפיו את סיפורו האישי מלא התהפוכות. מסתבר כי לא תמיד הוא היה לבוש בבגדים חסידיים מובהקים, ולא תמיד ניגוני החתונות אותם הוא מרבה לנגן כיום, היו ניגוניו.

"נולדתי בשנת 63' בלונדון שבאנגליה להורים יהודיים", מספר אהביאל, "אבל יהדות - אם לומר את האמת - לא הייתה בבית כלל. כל מה שידעתי אז על יהודים היה אודות השואה, וגם זה לא הרבה - ידעתי רק שיהודים הם אלו שנהרגו בשואה. את הוריי הייתי מגדיר כשמאלנים-אינטליגנטים, ואכן, רוב חיי העבודה שלהם הושקעו בפוליטיקה. אמי הייתה חברת-מועצה פעילה בעיריית לונדון, ואבי, התחיל בתחילת שנות ה-70' לנהל תנועה אירופית, שמטרתה הייתה לגרום לכך שהבריטים יכנסו לאיחוד האירופאי. למדתי באותה תקופה בבית-ספר לא יהודי, ובשלב מסוים, בגיל שמונה, התחלתי ללמוד כינור".

"לא הלכתי לאיבוד יותר מדי"

אהביאל לא בא אמנם ממשפחה של מוזיקאים מחוננים, אבל הוא מספר שאימו ניגנה בילדותה על צ'לו, כך שבכל זאת היה לו רקע משפחתי מוזיקלי כלשהו. מה שהביא אותו ללימודי הכינור, היה סיפור משפחתי עגום. אחיו הבכור, שבהמשך נפטר, סבל מפיגור שכלי, והוריו החליטו לשלוח אותו לאישה שעוסקת בתרפיה באמצעות מוזיקה. "אני, שהייתי צעיר מאחי ב-6 שנים, באתי גם לאותם מפגשים בהם שימשה לי אותה אישה כ'בייביסיטר', והמוזיקה שם דיברה אלי".

אותה מטפלת אמרה להוריו של אהביאל שהיא רואה בבנם הצעיר כישרון מוזיקלי, ואף הוסיפה שבעיני רוחה היא כבר יכולה לראות אותו מנגן על כינור ראשון בתזמורת גדולה. "הוריי החליטו כי הם אכן הולכים לשלוח אותי ללמוד מוזיקה, במיוחד אחרי שראו שבאמת 'נדבקתי' בזה. כך נשלחתי אז, בגיל 8, ללמוד כינור בבית-ספר למוזיקה, אליו הייתי מגיע פעם בשבוע".

בבית-הספר הזה השתתף דניאל הקטן בלימודי הכינור; אבל גם בלימודי מוקלה, תזמורת קאמרית, תזמורת נוער ואף למד לנגן על פסנתר וכלי-הקשה ככלי שני ושלישי. "בגיל 12 עברתי לבית-ספר אחר למוזיקה, ואליז כבר היה צריך להתקבל, שכן למדו בו התלמידים הכי מחוננים בלונדון. שם אמרו לי שלימודי הפסנתר הכרחיים יותר לכישרון המוזיקלי, והציעו לי לעזוב את לימודי כלי-הקשה. בבית הספר הזה למדתי מגיל 12 ועד לגיל 18. רוב התלמידים הלכו מבית הספר הזה לקונסרבטוריונים, אבל אני העדפתי להמשיך את לימודי המוזיקה באוניברסיטה בכדי להרחיב אופקים, וכדי שלא אהיה מסובב אך ורק במוזיקאים. בחרתי בלימודים באוניברסיטת 'יורק'".

בתקופה בה למד בירוק, לקח אהביאל קורס גם במוזיקה אתנית

מעמד סגולה מיוחד
למעוכבי זיווג ומצפי ישועה

תפילה חשאית

תפילה על המצפים לישועה בלי שיידעו
שמתפללים בעדם בתפילה זו

בשקט ובלי עין הרע

השנה השבוע צלחת

בעת רצון ליל זאת חנוכה בחצות הלילה

אחר עיון התורה של שעות רצופות ע"י מאות עמלי תורה כסדר סגולת 'רינה של תורה'

על ציון מרן **החזון איש** זיע"א וציון בעל הפלאות **הסנדלר הקדוש** זיע"א

חבורות עשרה עשרה מלומדי 'רינה של תורה' בסדר הסגולה והבקשה
לישועה פרטית כנודע מגדולי המקובלים
בראשות ליבם של ישראל מרן הגאון הצדיק
רבי **בנימין פינקל** שליט"א

רשכבה"ג מרן שר התורה שליט"א
על סגולת התפילה שם:

בית מדרש לעמל תורה בארה"ק
בשיטת רשכבה"ג מרן רבני שר התורה שליט"א

< להעברת שמות לחצו כאן >

בס"ד השנה, זו
הישועה שלכם!
0722-600-200

בני ברק • ירושלים • חיפה • פתח תקווה • מודיעין עילית • ביתר עילית • ירוחם • אופקים • תל ציון • עפולה • קרית אתא

שלוו בשקט גמור. בעיניי הכול היה מוזר, ואז הסתיימה התפילה וכולם איחלו 'גוט שבת', אחד לשני.

"כשנגמרה התפילה אמרו לי השניים שהביאו אותי לבית הכנסת שכעת הולכים לארוחת הערב. כשבאנו לבניין, ראיתי לפניי בניין גבוה ולא הבנתי למה אנחנו לא עולים אל הקומה אליה היינו צריכים להגיע במעלית. שאלתי אותם על כך והם ענו לי 'שאבעס!' שוב, לא הבנתי

עם מרדכי בן דוד

"הם נתנו לי סידור עם תרגום באנגלית, וכך עברה לה קבלת השבת, כשאני לא מבין מאומה ממה שכולם ממלמלים ושרים סביבי. פעם מדברים וכעם צועקים, ופתאום שקט"

מה זה אומר, התיישבנו לאכול בביתו של האיש אליו היינו מוזמנים. הוא הסביר את כל מה שהוא עשה גם באנגלית, אבל זה לא ממש עניין אותי. ידעתי רק שאני רעב. הרגש עוד לא נכנס בי אז, הייתי אטום. בארוחה אכלו ושרו, ושוב אכלו ושוב שרו, וזה כבר 'הספיק' לי. מה שרציתי היה רק ללכת לישון. שרדתי עוד את ברכת המזון שגם איתה לא הסתדרתי, ואחר כך ליוו אותי לאכסניה שלי אותם שני החברים שהביאו אותי.

"הם שאלו האם נהניתי ואני אמרתי שכן. הם התעניינו אם אני רוצה לבוא גם מחר, ואחרי דיון דברים קצר, אמרו שהם יאספו אותי בבוקר ונלך יחדיו לשחרית. לפי הסיכום, הם היו אמורים להגיע כבר בשעה 6 בבוקר כדי לאסוף אותי. כל הלילה כמעט לא ישנתי, ובסופו, דאגתי שאוכל להימלט מהאכסניה לפני השעה בה הם אמורים היו להגיע...

"מאז הייתה תקופה בה הסתובבתי בארץ. כשהייתי בירושלים, סיפר לי משהו על כך שיש מקום בנגב בשם 'בורות לוח', שם חיים עובדי אדמה, בלי חשמל. מיד כששמעתי על זה, 'נדלקתי' על העניין. 'בורות לוח' הוא מקום בו יש 17 בורות מים מימי שלמה המלך, והיה שם בזמנו פקח משמורות הטבע שהתעניין בשיפוץ אותם הבורות כדי

מהווים רמז על יהדותי, ורציתי לדעת מה זה אומר. עברתי להתגורר ביחד עם כמה חברים, בדירה הסמוכה לשכונת גולדרס גרין היהודית בלונדון. ניסיתי להרגיש קשר אל התושבים שם, אך לא חשתי אותו, וגם התושבים היהודיים לא ניגשו לדבר איתי.

"היה לי רצון חזק להבין את הזהות שלי. ידעתי שיש ארץ ששייכת ליהודים, ורציתי לעבור לגור בה. חשבתי על כך שכאן, בארץ ישראל, אאסוף ניצוץ, ואיתו אחזור לאנגליה כדי להמשיך בחיי שם. אבל כבר כשהגעתי לכאן, לארץ, קרו דברים מדהימים. כשיצאתי מושדה התעופה כאן בישראל, הרגשתי שאני פוגש משהו חדש שמדבר אלי, ומיד הייתה לי ההבנה שכל מה שהיה לי לפני כן לא באמת דיבר אלי. חשתי קצת שאני מסובב באנשים שחושבים כמוני. אמנם, ידעתי שגם היהודים באנגליה הם אותם יהודים כמו בארץ, אך באנגליה לא היה לי ממש קשר עם הקהילה היהודית. פתאום הרגשתי שבאתי הביתה, וזה היה גילוי בשבילי.

"התחלתי להבין ולשמוע מה קורה כאן בארץ. פתאום חשתי 'נצרך' וחשוב, שאני עושה מעשים עם ערך, ושאיני רק חלק ממשהו שבונה את יישוב היהודים בארץ ישראל". אז התחיל תהליך ארוך לקראת ההגעה אל האמת האישית שלו. כרטיס החזרה לאנגליה הוזמן לשלושה חודשים מיום בואו לישראל.

"ארגנתי לעצמי להיות מתנדב ביישוב בצפון הארץ ולעבוד שם בשדות. התחלתי לעבוד, והתחברתי לאדמת ארץ ישראל. העבודה חיברה ביני לבין קדושת ארץ ישראל. לזוג שאירח אותי היה קשר מסוים לדת. הרגשתי חוויה עמוקה ומלאה בלב, דבר אחר לגמרי ממה שהרגשתי אי פעם. זה מילא אותי והעשיר אותי. התאהבתי בארץ ובאנשים שבה, וחשתי בטוב. זה ממש היה לצאת מהחושך לאור, דבר מדהים.

"נפגשתי אז עם חברי צעירים בני גילי עם ראש פתוח, בהם היו גם נגנים, והתפתח בינינו קשר חיובי. תוך כדי גם עזבתי את היישוב וטיילתי בצפון. פגשתי חברי בראש פניה שגם אליהם התחברתי, ואיתם באתי לירושלים ולכותל המערבי. אמנם, עוד לא חשתי משהו יהודי בלב, אבל לחלוטין חשתי שהכותל הוא מקום אנרגיה מדהים. זו הייתה הדרך שלי למדוד דברים, אך זה עדיין לא הוביל אותי מיד לרצון לחזור בתשובה".

שבת ראשונה בצפת

"באותה תקופה הגעתי פעם אחת לעיר צפת לשישי שבת. ידעתי שצפת היא עיר של מקובלים והחלטתי לנסוע אליה. הסתובבתי בעיר ביום שישי, ולא ידעתי שבשבת נסגרות החנויות. התאכסנתי באכסניית נוער, וביום שישי עבר שם בחור צעיר עם עיניים בוערות שהרשים אותי. הוא שאל אותי איפה אני הולך לאכול הערב, והשבתי לו, 'כנראה באחת המסעדות בסביבה'. הוא שאל אותי אם אני רוצה לאכול הערב אצל מקובל ואמרתי לו, 'למה לא?'. הוא אמר שהוא יבוא לאסוף אותי כחצי שעה לפני השקיעה, אלא שאז לא ידעתי מה זה אומר, וחשבתי שהוא סתם ציין זאת כך.

"בזמן הנקוב הוא הגיע, כולו מצוחצח ונקי, יחד עם עוד חבר שלו, חסיד ברסלב. לא ידעתי אז לזהות גם את זה, ורק אחרי זה הבנתי שבאורח פשוט מאוד - הם היו לבושים בבגדי שבת. השניים לקחו אותי לבית הכנסת. הם נתנו לי סידור עם תרגום באנגלית, וכך עברה לה קבלת השבת. כשאני לא מבין מאומה ממה שכולם ממלמלים ושרים סביבי. פעם מדברים ופעם צועקים, ופתאום שקט, וחלקם משתחווים. ניסיתי לעקוב, לא הבנתי כלום כי אף אחד לא הסביר לי, אבל זרמתי. הם שרו שוב ורקדו, ואני רקדתי איתם כשאני לא מבין כלום. לקראת סוף התפילה ראיתי תנועות מוזרות של המתפללים

אחרי שבאתי לאנגליה, כבר קניתי כרטיס טיסה חד סטרי לישראל. בלילה שלפני הטיסה התיישבתי עם ההורים שלי ואחותי בארוחת הערב, והסברתי להם מה אני הולך לעשות, אבל הם לא הבינו. הם אמרו לי שכל המשפחה והחברים שלי נמצאים כולם באנגליה ואיפה שלא אהיה - אהיה לבד. הם כמוכן לא ידעו על 'משנה מקום משנה מזל', ועל כך שחשתי שייכות לעם היהודי, אותה יכולתי לחוש רק בארץ."

שבוע לפני פסח של שנת תשמ"ח, חודשים בודדים לאחר שיצא מהארץ, חזר אהביאל לישראל, והפעם, באופן סופי. כעת הוא בא על מנת להשתקע כאן בארץ.

משהו בכינור לא היה בסדר...

היה זה זמן קצר לפני פסח, ואהביאל החליט לנסוע לחג לראש פינה, שם הכיר כמה חברים. "נסעתי לשם, ופגשתי שניים מחבריי. הם אמרו לי שהם נוסעים ליישוב קדיא, ומיד החלטתי שאני מצטרף אליהם". קדיא, כפי שמתאר אהביאל, היה אז מקום בו היה אוהל גדול, ומחנה של צעירים שמחפשים את עצמם. "שם הייתי בפסח", הוא מספר, "חו הייתה בעצם הפעם הראשונה שעשיתי את חג הפסח במשך שבוע שלם. היינו כל החברים יחד, אכלנו יחד וניגנו ביחד."

"בסוף אותו שבוע גיליתי שמשהו בכינור לא בסדר, ומי שנהיה לעתיד גיס, שהיה אז חבר טוב שלי, אמר לי שהוא מכיר בונה כינורות מתל אביב שהוא גם מתקן כינורות. הוא אמר לי שיש לו בתל אביב את הדירה של הוריו השוהים כעת בחו"ל, והציע לי לבוא איתו לתל אביב, שם נשהה באותה דירה."

"הלכנו אל אותו מתקן כינורות כדי לתקן את הכינור שלי. הכינור הוא בעצם קופסת תהודה ריקה, ובחלל עומד כמין עמוד שמחבר בין החלק העליון של הכינור לחלק התחתון. באנגליה הוא מכונה 'עמוד הצליל', ובעברית - 'הנשמה', וב'נשמה' - היה סדק. לימים אמרה לי אשתי שהיה לי 'סדק בנשמה'..."

באותה תקופה גם הציע החבר את אחותו לאהביאל, שידוך שנקרם תוך תקופה די קצרה. "התחתנו בקיץ, ולקראת הסתיו החלטנו שאנחנו צריכים מקום לגור בו ולעבור בו את החורף. שמעתי אז שבמצפה רמון פותחים בית ספר חדש לאמנויות, וחשבתי לעצמי: הרי יש לי תואר במוזיקה - אז אולי אוכל להיות שם מורה למוזיקה, וזו תהיה הפרנסה שלנו. באתי לראיון עבודה בבית הספר, והצוות באמת התלהב ממני". אהביאל עצמו היה כמוכן מרוצה, וזאת מסיבות נוספות מעבר לקבלה לעבודה שרצה. כשנפרד מהוריו באותה ארוחת ערב, טרום הטיסה שלו לארץ, הם אמרו לו שהם מכבדים את החלטתו, אך ביקשו שלא יתנתק מהם ושלא יפסיק עם המקצוע שלו, וכעת היה זה בשבילו כמילוי רצונם.

אהביאל התחיל לעבוד באותו בית ספר, והיה לו 'דיל' מיוחד עם תלמידיו: הוא מלמד אותם נגינה, והם בתמורה מלמדים אותו עברית. בנוסף הוא לקח שיעורי עברית במתנ"ס המקומי, שם היה כעין אולפן ללימוד השפה, והתחיל לבנות את חייו החדשים. "חיינו שם תקופה, ושם נולדה לנו גם בתנו הבכורה. לאחר מכן התחילה אשתי לעבוד בתל אביב יום אחד בשבוע בתחום ההומיאופתיה והתרופות הטבעיות, וכבר היה קשה לנו לגור בצפון הארץ. בשנה השנייה לעבודתה, כשכבר עבדה חצי שבוע בתל אביב, נהפכו המגורים לממש בלתי אפשריים, והחלטנו לעבור למרכז. שכרנו דירה בבית זית, שם התגוררנו במשך שמונה חודשים, ובהמשך עברנו ל'מבשרת ציון', שם תהליך התשובה נעשה מרכזי יותר."

"אחרי שאשתי סיימה את לימודי רפואה טבעית, היא חשבה שזה מה שיביא לה סיפוק בחיים, אבל גילתה שזה רק מקצוע ותו לא -

שאלה שוב יוכלו לאגור בתוכם מים. הצטרפו אליו חברה צעירים, והוא השיג תקציב לשיפוץ הבורות האלו ומזון עבור העובדים, ולשם באתי."

"אחד מאותם עובדים היה מי שכיום הוא גסי, אח אשתי, שבאותה תקופה היה נוהג לנגן שם בערבים. התחברנו אחד לשני והיה בינינו קשר עמוק מאוד, ממש חברים אחים. בימים היינו עובדים את האדמה, ובלילות - ניגנו. היו שם צעירים נוספים בתהליכים של חזרה בתשובה, וגם אני התחלתי אז בתהליך דומה. אמנם זה עוד לקח זמן רב, אבל זה היה מה שהתחיל לחבר ביני ובין היהדות שמאותו הזמן כבר לא דחתה אותי, בעקבות החיבור שנוצר דרך הניגונים הליליים המשותפים. הצעירים שם ניסו לדחוף אותי ליהדות עוד יותר משרצתי, אך לא הלכתי איתם."

"בבורות לוץ שהיתי במשך כמה שבועות, ואז הגיע זמן החזרה שלי לאנגליה. נסעתי

עם אברהם מרד

לאזור מרכז הארץ, כשאני מרגיש מלא בחוויות רוחניות שונות. הרגשתי עשיר ברוח מאותם שלושה חודשים בארץ, וחשתי שטוב לי עכשיו לשוב לאנגליה כדי להביט על הכול בפרספקטיבה מרחוק. אבל באמת, כבר אז ידעתי שבקרוב מאוד אחזור, והפעם בכדי לגור כאן בארץ."

"נחתתי באנגליה, ומיד הרגשתי שהכול שם ריק וחסר תוכן, יבש. ניסיתי להיכנס חזרה אל החיים שהיו לפני הנסיעה לישראל, אך לא הצלחתי. הרגשתי מוות רוחני, מוות של חוסר משמעות. כמה חודשים

"השתיים דיברו על מה כל אחת מהן עושה בחיים, והחברה החדשה, גברת אזולאי שמה, סיפרה לאשתי שהיא משתתפת בשיעור בליקוטי מוהר"ן שמתקיים פעם בשבוע. אשתי נדהמה. היא סיפרה לה שהיא חלמה על הספר הזה. כמובן שחברתה החדשה הזמינה אותה להצטרף לשיעור, אותו מסר בזמנו הרב ארז משה דורון, שהיה ידיד של משפחת אזולאי".

עדיין על הספה, שקועה בליקוטי מוהר"ן

אשתו של אהביאל סיפרה לו על השיעור, אבל הוא חשש מ"שטיפת המוח" שהיא עלולה לעבור במהלכו. "כדי להרגיע אותי היא אמרה לי שהיא לא התלהבה מהרעיון להצטרף לשיעור, אך כמה ימים אחרי כן היא קנתה את הספר 'וחרשה' אותו. כשסיימתי, החליטה לשמור את השבת הקרובה, שהייתה שבת בראשית של אותה שנה. אמרתי לה שאני מוכן שהיא תשמור את השבת, אך אני לא מתכוון לשמור. האמת היא שגם לא ידענו כיצד שומרים. ידענו רק שלא מדליקים אור בשבת, וגם את האוכל מכינים מראש. אשתי הדליקה נרות, וביליל שבת עשינו קידוש ובמוצאי שבת - הבדלה, לא הרבה מעבר. הייתה לי לפני השבת תחושת הרתעה כלפי הקדושה, מין קיר כזה שחוצץ. אך בשבת עצמה פתאום הרגשתי שהקיר הזה נהיה וילון, ועברתי לצד השני. חשתי תחושות שלא חשתי מעולם לפני כן, והן קנו אותי.

"בהבדלה, חשתי שמשמים צועקים לי באזן 'האם אתה שומע מה שאתה אומר?', והבנתי שעלי להתרחק מהרע. ההבנה והשלווה ששררו באותה שבת השפיעו עלי, ואמרתי לעצמי - 'אני בפנים'. שבת לאחר מכן הזמנתי אל חברי בני הזוג אזולאי. במוצאי השבת דיברה אשתי עם גברת אזולאי, וסיפרה לה שאנחנו מחפשים משמעות לחיינו. המארכת סיפרה לה על רב צעיר בשם הרב דניאל סטבסקי. דיברנו עם הרב סטבסקי עוד באותו מוצאי שבת, והוא הזמין אותנו לבוא אליו לשיעור בערבים. התחלנו לבוא אליו ולהתחבר, ומאז נשארו אצלו במשך 6 שנים. בראש השנה של אותה שנה חלה אצלנו נקודת שינוי. במשך השנים שהייתי אצל הרב סטבסקי, הייתי החזן בשחרית של ראש השנה, ולקראת ראש השנה תשס"ב הייתי חסר מנוחה. אשתי הציעה לי לנסוע לאומן ביחד עם גיס, חסיד ברסלב. נסעתי לאומן לראש השנה, וכשחזרתי, אמרתי לה: 'מהיום אני ברסלבי!'. החיבור שהרגשתי שם לצדיק והחוויה העוצמתית גרמו לי לומר את זה. הרגשתי שזה מה שחיפשתי כל השנים, ומאז אני אכן מחובר לברסלב".

בכל שנה מאותה שנה, שוהה אהביאל בראש השנה באומן, ושואב אורות לכל השנה כולה. "זכיתי במהלך השנים ללמוד מרבני ברסלב, ואף יש לי כיום כולל שאני לומד בו מידי בוקר עד השעה 2 בצהריים, שם יש לי חברותות שונות".

כשהגיעו ילדיהם לגיל חינוך, חשו בני הזוג אהביאל שבתי-הספר הממלכתיים דתיים שקיימים במבשרת ציון לא מתאימים לילדיהם, ושלחו אותם לתלמודי תורה חרדיים בטלדסטון הסמוכה. בהמשך החליטו גם לעבור לשם בעצמם, והם אכן גרים שם עד היום.

לכל אורך התקופה, רצה דניאל להתפרסם כמוזיקאי בזכות עצמו. "תמיד רציתי להופיע ולהיות מורה למוזיקה. הייתי כותב ומלחין מוזיקה בבית, ונהגתי לנגן עם חברים ולהופיע במקומות שונים. כשעברנו לאזור ירושלים חיפשתי מסגרת, ולקראת הולדת בני השני פגשתי להקה מסוימת - ורציתי להצטרף אליה. הם אמרו לי שהם מופיעים באותו ערב בחתונה בירושלים, ואמרו לי שאם אני רוצה אני מוזמן לבוא, לעלות לנגן איתם כמה שירים, ואם אתאים - אצטרף אליהם באופן קבוע. האולם בו התקיימה אותה חתונה, היה קרוב

וחיפשה לעצמה גם משמעות. היינו אז בענייני מיסטיקה וכשבאנו ללונדון לביקור אצל הוריי, ביקרנו בחנות של מוצרי מיסטיקה, שם הייתה אישה אחת שטענה להבנה במיסטיקה. היא אמרה לאשתי שעליה להקשיב לחלומות שלה, ואשתי 'קנתה' את זה. בבוקר למחרת ראיתי אותה רושמת במהירות, והיא סיפרה לי שהיא רושמת את החלום שחלמה בלילה. היא חלמה על אולם מלא בספרים, שם פגשה אישה דתית שהייתה איתה בלימודי הפסיכותרפיה. אותה אישה הוציאה לה בחלום ספר מהספרים והביאה לה אותו, ואמרה לה 'פה יש את כל התשובות'. אשתי סיפרה לי שמדובר היה 'בספר בשם ליקוטי מוהר"ן או משהו דומה'. עד אז, אין צורך לומר, לא שמענו את שם הספר הזה.

"חזרנו לארץ, ובאחד הימים אשתי קיבלה טלפון ממשה, ששאלה אותה אם יש לה גן. אשתי אמרה שלא ושזו בוודאי טעות. כבזה מצב, בדרך כלל אנשים סוגרים את הטלפון, אך במקרה הזה אשתי לא סגרה, והשתיים החלו לדבר. התברר להן שהן מכירות, ואותה אחת מעבר לקו הייתה בעלת תשובה שאשתי הכירה. מאז הן שמרו על קשר טלפוני.

"כשהתחלתי לנגן בחתונות,
כינור עוד לא היה כלי נגינה
נפוץ בחתונות, וכיתחתי
סגנון משלי"

צילום: ישראל ברדוגו

"הקדושה של ארץ ישראל היא שנותנת לי את ההשראה האווירה בארץ משפיעה לטובה"

על גודולה בונציה

האלבום הרביעי יצא לפני כעשור, והוא עונה לשם "לב העולם אתה", ציטוט מתוך דבריו של רבי נתן, תלמידו של רבי נחמן מברסלב. "לב העולם" יצא לאחר תקופה בת שש שנים בה לא הוציא אלבום, והתוצאה המושקעת - בהתאם. האלבום מורכב מרצועות לחנים מקוריים שלו, אותם הוא מבצע בכינורו שלו כמובן.

"יש שם גם כמה שירים עם מילים, ואת חלקם אני שר. האלבום כולו הוקלט אצלי באולפן הביתי שלי, וחוף משלושה חברים נוספים, אני מנגן בו ברוב הכלים: על הכינור, הקלידים וכלי ההקשה".

האלבום החמישי, "חי וקיים", יצא לפני כשנתיים, והוא מכיל 11 רצועות עם מיטב הקלאסיקות ממגוון רחב של סגנונות מוזיקליים בביצועים מחודשים.

"אני בטוח", הוא אומר, "שהקדושה של ארץ ישראל היא שנותנת לי את ההשראה. באנגליה לא היה לי את אותו רצון ליצור כמו שיש לי כאן בארץ. האווירה בארץ משפיעה עלי לטובה, היא נותנת לי את ההרגשה שיש לי כאן שליחות. כל מה שאני יוצר בארץ נעשה מתוך רגש מיוחד".

כיום הוא מתמקד בעיקר בהופעות שלו, בהן הוא מנגן וגם שר ומספר, מספר את סיפורו האישי וגם סיפורי צדיקים, מהבש"ט ורבי נחמן מברסלב, ועד לשאר צדיקי הדורות. הוא גם משתתף כנגן וירטואוז בהופעות של גדולי הזמר, וכבר ליווה, בין השאר, את מרדכי בן דוד, אברהם פריד, גד אלבו, עמירן דביר, ליפא שמעלצר, שלומי גרטנר, אוהד מושקוביץ ועוד רבים אחרים. וגם בהופעות, בקטעי הנגינה המלהיבים והסוחפים, הוא יורד אל הקהל וסוחף אותם לרקוד עימו. "אני מרגיש אנרגיה שמגיעה אותי, ולכן אני רוקד. זה ממש בבחינת 'כנגן המנגן ותהי עליו יד ה'". כביכול, הקדוש ברוך הוא מנגן דרכי".

מרחק של 200 מטרים לבית החולים בו שהתה אשתי, דבר שהיה בשבילי סימן משמיי. הגעתי לשם וניגנתי איתם. היה בינינו חיבור, ואכן התחלתי לעבוד איתם בדרך קבע, וניגנו בכל מיני חתונות מסורתיות ודתיות. כך גם התחילו להזמין אותי באופן פרטי, וכך התקדמתי".

את תהליך התשובה של הזוג אהביאל, מציג דניאל לפי תאריכי ציון בחיי בנו השני. "בברית של הבן שלי התחיל בעצם התהליך. לשמור שבת - התחלנו כשהיה בן 10 חודשים. הנשמה שלו כנראה דרשה זאת מאיתנו". תחילת נגינתו המקצועית ותהליך התשובה שלו היו מקבילים.

זקן, גידל אהביאל עוד בטרם שב בתשובה, אך גילח אותו בתקופת מלחמת המפרץ הראשונה, כאשר היה צריך להכניס את ראשו למסכת אב"כ שלא התאימה לבעלי זקנים.

"כשהתחלתי לנגן בחתונות, כינור עוד לא היה כלי נגינה נפוץ בחתונות, ופיתחתי סגנון משלי איתו הופעתי. יהודה כ"ץ מלהקת רבע לשבע, שגר אז בסמיכות אלינו, סיפר לי שיש לו חבר זמר בשם חיים דוד סרצ'יק, ויעץ לי לנגן איתו. ב־3 השנים הבאות אכן ניגנתי עם חיים דוד, ופיתחתי אז עוד יותר את הסגנון האישי שלי, מה שמשך קצת תשומת לב מהזמר אלי, וחיים דוד יעץ לי להקים להקה משלי".

יורד אל הקהל

גם עם תזמורתו של מנחם הרמן הופיע אהביאל, בחיבור שנראה היה מדהים לעיני הצופים בחתונות בהן הופיעו השניים. "ניגנו ביחד מוזיקה אירית. לכינור בדרך כלל אין תפקידים קצביים מלאי חיות, ואני כן ניגנתי בו דברים קצביים, דבר שעורר הרבה התלהבות מצד הקהל", הוא אומר.

בנוסף הופיע אהביאל גם עם להקת החתונות 'לכתחילה', עם תזמורת 'שירת הלב' של רפי מזרחי, ועוד תזמורות, כשהוא בונה לעצמו קטעים מוזיקליים משלו. בחתונות בהן הוא מופיע, ניתן לראות אותו כשהוא יורד אל הקהל עם הכינור שבידו, ורוקד בעזר במרכז המעגל לפני החתן.

"אני מחפש להתחבר לקהל", הוא אומר, "ולכן אני יורד אל הקהל לעיתים בהופעותיי. אני גם מתלהב באופן אישי מהרגש שבנגינה והרגשות גואים, וזו סיבה נוספת לירידה שלי לפעמים לרקוד עם הקהל".

אהביאל הוציא עד היום חמישה אלבומים שכוללים את נגינתו השמימית, כשהחמישי והאחרון בינתיים, יצא לפני כשנתיים. "הראשון נקרא 'ואהבת', והוא יצא לפני כ־20 שנים, עוד לפני שנהייתי לחסיד ברסלב. יש בו ניגונים יהודיים, לא דברים יצירתיים מדי", הוא מספר. באלבום הראשון הוא לקח נגני ליווי שליוו את נגינת כינורו, ובשני, שנקרא "בגדי המלך" - הוא כבר היה זה שליווה את עצמו בקלידים. האלבום הזה היה מורכב כבר מיצירות יהודיות נוספות, אך מוגשות בעטיפה מודרנית יותר, בכדי שהאלבום יוכל להתאים גם לקהל הכללי.

"הלבשתי את הניגונים הידועים בסגנונות קצת אחרים, למי שלא היה בוחר לשמוע מוסיקה יהודית טהורה מעצמו". האלבום השלישי הוא הקלטה של הופעה חיה בלונדון. "בכל שנה", מספר דניאל, "מתקיים בלונדון פסטיבל כליזמר יהודי, וניסיתי להיכנס אליו. אך המנהלת שלו, שניסתה להיות פוליטיקלי קורקט, החליטה שישראלים לא מקובלים בפסטיבל, ולא רצתה להכניס אותי אליו. היא הסכימה רק לתת לי חצי שעה הופעה שאופיע בחינם בהפסקת הצהריים. הסכמתי, בכדי שזה יהיה בשבילי פרסומת להופעה שקיימתי כמה ימים אחרי במקום אחר בלונדון".

הרבה אנשים מרטו את שערות ראשם כששמעו את החידוש סטייל 2022 לשירו המיתולוגי של אברהם פריד, "דדא ביה". אחרים, אולי רבים יותר - אין לדעת - דווקא אהבו את הביצוע המחודש, שמנסה להחזיר אל הבמה את הלהיט הגדול מסוף שנות ה-90. כך או כך, הביצוע החדש לא היה משהו שניתן להתעלם ממנו. או שאהבת, או שממש לא.

למעטים שלא מבינים כעת על מה אנחנו בכלל מדברים, הנה הסבר קצר: בחודש האחרון פרץ לו בקול רעש גדול פרויקט "קפיצת הדרך", אותו יזם איש התקשורת והיח"צ קובי סלע בשיתוף פעולה עם המוזיקאי יוחנן בלייך, פרויקט שמטרתו להביא אל הבמה מחדש את הלהיטים מהעבר - הרחוק והרחוק יותר - אל ימינו אנו, בגרסה החדשנית ביותר. הסנונית הראשונה, כאמור, היתה חידוש אלקטרוני מקפיץ ומעודכן כדבעי לשירו של אברהם פריד "דדא ביה" מתוך האלבום "חזק". הבאים בתור, הולכים להיות מפתיעים אפילו יותר.

בדברי ההסבר לפרויקט נכתב כך: "מיזם 'קפיצת הדרך' בוחר קלאסיקה שראויה ללבוש מוזיקלי אלקטרוני עכשווי ומעודכן, 'שולף' באמצעות טכנולוגיה חדשנית את קולו של השיר המקורי, בונה מחדש את השיר והעיבוד - ומגיש לשומעים יצירה חדשה בה מככב קולו המקורי של הזמר. לפיכך, 'קפיצת הדרך' שעושה השיר החדש מאז נוצר לפני שנים רבות, ועד לצליל וסגנון עכשווי - הופכת אותו לשיר תוסס ומעודכן, מתוך כבוד גדול לעיבוד המקורי, בלי להרוס אותו, או חלילה, להורידו ברמה. עד כה הוכנו במעבדת 'קפיצת הדרך' 8 שירים, ושירים נוספים נמצאים בעבודה".

רגע לפני צאת השיר הבא בסדרה, עוד רגע תשמעו מהו, נועדנו עם השמות שמאחורי הפרויקט, וביקשנו לשמוע: למה בעצם לחדש את הלהיטים האלה? האם לא היה די בהצלחתם אז? ואיך הגיע בכלל הרעיון?

קובי סלע: "עשיתי דברים כאלה, רמיקסים שונים בסגנונות מגוונים, כבר לפני הרבה מאד שנים - כשעוד אפילו לא ידעו איך לקרוא לזה - במסגרת 'המצעד השנתי' בערוץ 7. שם, בכל שנה היינו עושים גרסה מיוחדת לשיר הזוכה, ואפילו יצא אלבום בשם 'חסידיקהיטס' שאיגד את הגרסאות הללו. אבל בפורים האחרון, חזר לי הרצון לעשות שוב דברים כאלה. זה היה כאשר שימשתי, לראשונה בחיי, כדיג'יי. הפעלתי סט של 4 שעות בפורים, סט ששודר בכל מיני ערוצים ותחנות, והיה לי סיפוק אדיר מכך שעשיתי דבר כזה בפעם הראשונה. הסט הזה מאד הצליח והושמע רבות, ומאד התרגשתי.

"אבל כשניגשתי לעבוד עליי, גיליתי שזה לא פשוט. אספתי הרבה רמיקסים ושירים שונים, ובמשך שבועיים הדבקתי 'ראש לזנב', כלומר תחילת שיר לסוף של שיר, וזה לקח הרבה מאד זמן. גיליתי שכמעט אין לנו גרסאות רמיקס משלנו ללהיטים שונים, וחבל. ממש יום אחרי פורים, היתה לי שיחה עם יוחנן בלייך, שאמר לי שזה גם חלום שלו לעשות דבר כזה. הוא הציע, שאולי נעשה משהו כזה עם שירים מפעם, שיהיה לציבור שלנו משהו כזה משלו. התחלנו לגלגל את המחשבה על כך; יוחנן הביא כמה רעיונות לשירים שכדאי לתת להם גרסה מחדש, וגם אני הצעתי כמה רעיונות משלי.

בימים ההם

הם היו הלהיטים הגדולים של העבר, נוגנו בכל הרחבות, הושרו בכל אירוע, אבל אז נעלמו להם לתהום הנשייה • איש התקשורת והיח"צ **קובי סלע** והמוזיקאי **יוחנן בלייך**, החליטו להחיות את השירים הכי יפים שהצעירים של היום לא מכירים, והתוצאה? פרויקט בלתי שגרתי בשם **"קפיצת הדרך"**, שמשלב את השירה מאז עם הסאונד העדכני ביותר, סטייל 2022. **אז למה יש כאלה שטוענים שזה "חילול הקודש"?**

דינאל שטרן

בזמן הזה

"ואז אמרנו לעצמנו: אם כבר הגענו לרשימה של כמה וכמה שירים, בוא נעשה מזה פרויקט לכל השנה, שיר שנוציא בכל חודש. כי בפועל, אתה לא מתייחס לעצמך ברצינות עד הרגע שיש לך ביד כבר מספיק שירים להוציא. ובאמת, יוחנן הפיק די מהר כמה גרסאות לשירים שונים. התחלנו לעבוד על זה עוד קצת: הוספנו, שינינו, הורדנו וכו'. העבודה המוחיקלית בפועל, היא כמובן פרי המח היצירתי שלו, כאשר בחירת השירים משותפת לשנינו, עם הערות מפרות אחד לשני. אגב, בזכות הדיבור על הפרויקט במקומות שונים, עוד לפני צאת השיר הראשון במיזם כבר קיבלנו שתי הצעות להיות דיג'יי בפורים, בפאפוס ובאודסה. אני מאמין שנחלק את העבודה בין שנינו..."

"רוצים לכבד את השיר"

כמה שירים כבר מוכנים בפועל?

"יש לנו שמונה שירים מוכנים, ועוד 4-3 שירים שאנחנו יודעים שאנחנו רוצים לעשות עליהם גרסאות ונעבוד עליהם בתקופה הקרובה. כשידענו שיש לנו כבר 'בנק' של שירים מוכנים לכמה וכמה חודשים, הבנו שהגיע הזמן לצאת עם הפרויקט, ובזמן הזה יוחנן ימשיך ויישב על השירים הבאים, שזה אגב לא כזה פשוט. צריך להיכנס לעומק שלהם ולדייק אותם עוד יותר. אבל כן, בקווים כלליים אנחנו כבר יודעים מה לקרות בשנה הקרובה בעז"ה, איזה שיר ייצא בכל חודש".

יוחנן, איך נראה תהליך העבודה על פרויקט כזה?

"לפני הכל, היינו צריכים להחליט מה יהיה סגנון העיבוד בחידוש, והחלטנו שבגדול הפרויקט יהיה אלקטרוני. מפה והלאה, כל שיר לגופו. לפני שאני עובד על השיר עצמו, אני מחליט מה הכיוון ללכת עליו. כמובן, אנחנו לא רוצים לעצבן אף אמן, אז אנחנו מעדיפים להישאר עם ה'וייב' המקורי של השיר. להביא כמובן סאונדים חדשים, אבל לא להתרחק מידי מהרעיון המקורי. למשל, את 'דדא ביה' לא נעשה בגרסת פריילאך, ואת 'רזא דשבת' של שטרייכר - רק לדוגמה, כי זה לא נכלל בפרויקט - לא נעשה בקצב טראנס.

"אחרי שמחליטים על השיר שנחפש, אנחנו מנסים להשיג את הקלטת השירה המקורית. האמת היא שברוב השירים קשה מאוד להשיג את ערוצי השירה המקוריים. בזמנו היו מקליטים על סלילים, ולרוב האמנים כבר אין את הסלילים האלה. לכן, אני משתמש במכשור, תוכנה שיועד להפריד בין המוזיקה והקול של הזמר. אלא שעדיין הקול לא יוצא נקי ומושלם, ומעורבים בו רעשי רקע, וה'ניקוי' של הקול לוקח זמן רב. לעתים אני יושב על כך יותר זמן מאשר על העיבוד עצמו. זה משהו מאתגר שלא עסקתי בו בעבר, לקחת קולות מלפני 30 שנה, ולשפר, שיישמעו כמה שיותר מעודכנים".

זה גם צריך להיות עדין. מצד אחד לא להרוס את מה שהיה, ומצד שני לתת את הטאץ' העכשווי.

"זה הרבה מאוד באלאנס, לא רק בין אז להיום. אנחנו רוצים לתת משהו מוזיקלי חדש, מבלי שהיה על חשבון קול הזמר. יש כאן הרבה איזונים עדינים. בפועל, אני עובד בעיקר לפי הלב. אני לומד טוב מה הוייב ('האווירה') של השיר. אם יש שיר מאוד מרגש, אעשה לו עיבוד אלקטרוני מאוד מרגש ולאוו דווקא מקפיץ. הסאונדים יכולים להיות מהעולם

גרסאות רמיקס ש"שחטו" את השירים המקוריים. עטיפת האלבום 'חסידיקהיטס' מאז

בהמשך. זה מה שעשיתי בזמנו בערוץ 7, אבל בצורה שונה לגמרי. היום אנחנו כבר לא עושים רמיקסים שמחברים את השיר ומוציאים אותו לחלוטין מהקשרו, אלא מכבדים את השיר ורק מביאים אותו לעידן של היום, ממש 'קפיצת הדרך', שזה אגב שם שיוחנן הגה לפרויקט. אנחנו רוצים להחזיר שירים טובים מהעבר, שירים שבזמננו היו להיטים מטורפים.

"היום יש רבים שעושים רמיקסים וגרסאות לכל שיר שיוצא, אבל הם לא נותנים לו ערך מוסף. מעטים הם אלה שיוצרים לתת לשיר המקורי ערך מוסף. כאן, אנחנו מדברים על שירים מפעם, שמה שלא נעשה איתם - כבר ייתן להם ערך מוסף. זה עושה שירות טוב להמון צעירים שמחפשים את הסאונד האלקטרוני. אנחנו מכירים להם שירים, שלכל אחד מהגיל שלי ואפילו של יוחנן, מדגים את הרגש. אני רואה את זה גם בעוצמה של התגובות. יש כאלה שאמרו 'זה בכלל לא דומה למקור, חבל שעשיתם, רצינו לזכור את השיר המקורי כמו שהוא', ויש כאלה שאמרו 'וואו, זה מדהים הדילוג הבינ תרבותי הזה, איך שילבתם בין מה שהיה פעם להיום'. בשירים הבאים, אגב, זה יבוא אפילו יותר חזק לידי ביטוי, ממש ירגישו את המעבר בין התקופות".

12 שירים, ב'12 חודשים

עד כמה מעורבים האמנים המקוריים ביצירות שלכם? עדכנתם אותם?

"ביקשתי אישור מרוב מהזמרים, עדיין לא פנינו לכולם. חלקם הגדול שיתף פעולה, ואפילו ניסו לעזור להשיג את ערוצי השירה המקוריים. כמובן, עוד תראו שבפרויקט נחדש שירים של זמרים שכבר לא איתנו יותר, מה שלא מאפשר להשיג את ההקלטות שלהם. לצד זאת, צריך להדגיש ששום דיג'יי לא מבקש רשות ממושא העיבוד, ולכן זכויות היוצרים הם כמובן של היוצרים המקוריים. הייתי רוצה לתת כאן דוגמאות ושמות מהשירים בפרויקט, אלא שאחד הדברים הכי מהותיים בפרויקט הוא לשמור בסוד על השיר הבא, לא לספר מה הוא יהיה עד לרגע שייצא".

בלייך מוסיף: "מבחינה חוקית, אנחנו באמת לא צריכים את אישור הזמרים לעשות דבר כזה, אבל כמובן, רוצים שתהיה אוירה טובה בינינו לבין האמנים, אז כן פנינו. באופן גורף, רוב האמנים שפעלו בזמנו, מאד שמחים מהרעיון. הם שמחים מכך שאנשים נזכרים בשירים שלהם ועושים עליהם גרסה חדשה. אברהם פריד, למשל,

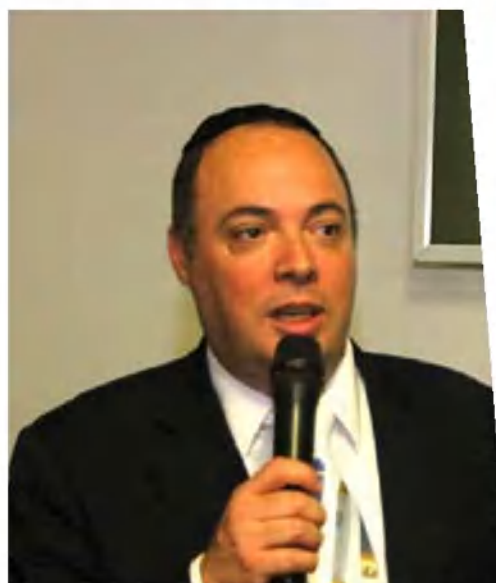
החדש, אבל אף פעם לא אקח שיר ש'נוסע' מזרחה ואקח אותו מערבה. החשוב הוא להשאיר את הסגנון המקורי, וכמובן לתת לו מבחינת הסאונד את קפיצת הדרך, כמו שם הפרויקט".

סלע: "בפרויקט מסוג כזה שמחיה דברים ישנים, אני לא חושב שצריך לתת דגש של מיליון אחוז על איכות הסאונד של הזמר, כי אנחנו מדברים על משהו שאמור לדגדג את הרגש של המאזינים, ואם קול הזמר נשמע מוקלט מלפני 30 שנה, זה בסדר גמור, כי זאת הנקודה הפחות חשובה בפרויקט. ייקח לנו זמן 'לחנך' את הקהל, שיבינו למה התכוונו בפרויקט הזה. יוחנן כן עובד המון כדי לחדד את הצליל, אבל זה לא העיקר".

מה באמת המטרה של הפרויקט?

בלייך: "זה התחיל באמת כמשהו בשבילנו, בשבילי ובשביל קובי. ישבנו על כל מיני שירים ישנים, ואמרנו: וואו, זה שיר שהיה להיט, ששרו בכל החתונות, והיום אף אחד לא מכיר אותו, אולי כדאי שנעשה גרסאות משלנו לשירים ישנים. זה בהחלט לא פרויקט עם כוונות רווח כלשהן, אלא נועד בראש ובראשונה עבורנו. כשהתחלתי לשלוח לכמה חברים את מה שעשינו, הם אמרו 'וואו, החזרתם אותנו לילדות', 'תעשו עוד כאלה'. הבנו שיש לזה קהל רחב, אבל לא ידענו עד כמה. בהמשך, כשאייל גור נכנס לתת לפרויקט את כל המעטפת הגרפית והעיצובית שלו, הוא אמר: חבר'ה, אתם רציניים? זה יכול ממש להצליח! ואז החלטנו לתת לזה גוון מקצועי עד הסוף. אבל מבחינת העשייה, אני עושה את הפרויקט הזה באמת בשביל הכיף שלי, וב'ה זה מצליח. הרעיון הוא להחיות מחדש את השירים ההם".

סלע: "גם אצלי זה נובע בראש ובראשונה מכיף גדול, כי אני מאד אוהב את הדבר הזה, אוהב לראות משהו שמתחיל באופן מסוים, ומשנה את צורתו

קובי סלע הזמנות למורים הבא. קובי סלע

פריד אהב את התוצאה. יוחנן בלייך

בראש'. עם זה אני מסכים בהחלט, אני הרי שמעתי כבר מאות פעמים את הגרסאות הללו, אז אצלי זה כבר יושב בראש כמו שצריך. בסוף, אני עושה את זה להנאה הפרטית שלי, לקדם את המוזיקה כמו שאני רואה, ואם יש מי שלא אוהב - לבריא אותה. גם אני לא אוהב את כל המוזיקה שקיימת היום. אגלה לך סוד? אני פחות עושה יחסי ציבור למוזיקה מזרחית, כי אני לא מתחבר אליה."

בתהליך העבודה היו שירים שנפלו? שראיתם שבאמת לא מתאים להלבישו עליהם לבוש עכשווי?

סלע: "הי, בוודאי. יש שירים מעולים שרציתי לחדש, אבל בגלל המהירות והקצב המקורי שלהם הם נפלו, אבל עוד ייתכן שפעם נעשה איתם משהו, גם אם לא בשביל ריקודים. למשל, חשבתי שחייבים לחדש שירים של 'צליל חמר', כי זאת הנערות שלי, על זה גדלתי, אבל לא מצאנו שירים שלהם שמספיק מתאימים לקצב ולעיבוד שלנו. נכון שבזמנו, בערוץ 7, כן נגעתי גם בשירים מהסוג הזה, כי כשאתה 'שוחט' את השיר המקורי, כבר לא משנה המהירות שלו. פה, כאמור, הכוונה היא שונה."

בלייך: "אני אתן לך דוגמה לשיר ספציפי שהורדנו: רזא דשבת של מיכאל שטרייכר. רציתי לחדש אותו כי גדלתי עליו, אבל מבחינת הקצב שלו הוא מאתגר. היה לי רעיון לאיזושהו עיבוד טראנס לזמר, להפוך אותו למשהו יותר קצבי, אבל בפועל זה ירד, כי הוא לא עשה צדק עם השיר. הוא היה הופך אותו לגימיק מצחיק ולא נותן לו כבוד. כשיש שירים שאני מרגיש שאני לא מצליח איתם, אני פשוט מחפש שירים אחרים של אותו אמן, אולי אמצא שיר טוב שכן יעבוד עבורנו. כדי לסבר את האוזן, אני יכול לספר שעבדנו על שלושה שירים של מרדכי בן דוד, עד שהצלחנו למצוא את האחד שאנחנו יודעים לחדש בצורה הטובה ביותר. באיזה שיר מדובר? טוב, לזה הקוראים כבר יצטרכו להמתין". ■

שמע את הגרסה שלנו במהלך ראיון שנתן באזור החגים, והתגובה שלו לביצוע החדש היתה טובה מאוד."

אז את פריד כבר שמענו, אבל בהמשך תשמעו עוד אמנים רבים, לא רק פריד. בלייך: "הפרויקט מגוון מאוד, ובחרנו מכל אמן שיר אחר, כדי לגוון. התכנית היא להוציא 12 שירים בשנה הקרובה, ואם יילך טוב, אולי נמשיך לעוד שירים וגרסאות. מלכתחילה, חשבנו שהוציא שיר בכל חודש, זה יעד שנוכל לעמוד בו, שלא יהיה כבד לנו מידי. כאמור, הקפדנו שיהיו כמה שירים מוכנים לפני שנתחיל את הפרויקט, כדי שלא ניתקע בהמשך. יש אמנים שמוציאים כל שבוע שיר, ואז אנשים מפסיקים להעריך את היצירה שלהם וגם האזינות יורדות. כאן רצינו להשקיע גם בשיר וגם במעטפת, בגרפיקה ובקליפ המילים, אותו יוצר בכישרון רב מתי שריקי. פעם בחודש, זאת בדיוק האופציה האידיאלית מבחינת כולנו."

סלע: "היה ברור שלא נוציא את זה כאלבום. אין כבר כמעט אלבומים היום, ובפועל גם אין צורך להוציא אלבומים. כי אין שום שימוש לאלבום היום. לי למשל אין בכלל מקום לדיסק במערכת השמע ברכב. הצורה בה הפרויקט יוצא היום, היא הכי טובה מבחינתנו, ב"ה. אני שמח שאני חתום על יצירה מוזיקלית שאני מאוד אוהב. ליוחנן ולי יש ראש וטעם מוזיקלי מקביל פחות או יותר, אבל היו גם ויכוחים. היה למשל משהו שיוחנן עשה עבור הפרויקט וחשבתי שפחות מתאים והוא שינה, אבל אני מזדהה עם הרוב המוחלט של מה שהוא עושה, ולכן קל לנו לעבוד יחד. קשה לי לתאר את הסיפוק שיהיה לנו, כשמאחורינו כבר יהיה ליון של רמיקסים משלנו, גרסאות ריקודים משלנו. כך נוכל בפורים הקרוב, ובכלל, לתקשר בשפה מוזיקלית חדשה שלא 'שוחטת' את השיר המקורי, אלא מכבדת אותו, אבל גם מתאימה אותו לעידן שלנו."

"לא מתחבר למוזיקה המזרחית"

כמה זמן אתם כבר עובדים על הפרויקט?

בלייך: "באזור פסח האחרון התחלנו לעבוד על סקיצות, ואחרי זה נכנסנו בצורה יותר רצינית לעניין. היתה לנו תכנית לשחרר את השיר הראשון לקראת ראש השנה, אבל כשהוספנו את אייל גור לצוות המיזם, הוא אמר שכדאי להשקיע גם בקליפ מילים ושהכל יהיה חדשני ככל הניתן, סטייל 2022. אנחנו עובדים הרבה זמן על כל שיר, אני משקיע עשרות שעות על כל גרסה."

את השירים הבאים בפרויקט, הם מסרבים לחשוף - לבד מהשיר הבא בסדרה, "יש אמונה" אותו שר במקור עמית ליסטוונד מתוך האלבום "מונה 3". אם השיר כבר התפרסם עד כתיבת השורות וזו לא חשיפה בלעדית, התנצלותנו הכנה.

לפי מה בחרתם את השירים?

סלע: "דיברתי עם הרבה אנשים, שאלתי אותם מה מבחינתם שירים של פעם שצריך לסמן ולחדש, כולל המאסטר אפרים קמיסר ועוד חברים טובים. אגב, כולם שאלו אותי כל הזמן: מה יוצא לכם מזה? מי הגוף התקשורתי והעסקי שעומד מאחורי הפרויקט? וזהו, שאין. זה רק יוחנן ואני מהיבט המוזיקה, שותף המיתוג שלנו אייל גור, שבנה את המותג כמו שרצינו, והצלע הרביעית מתי שריקי, שבנה את השפה של קליפי המילים, עם קטעי הארכיון וכו'."

איך היו התגובות?

סלע: "אני מקבל הרבה מאוד תגובות חיוביות על הפרויקט. כמובן, יש גם כאלה שפחות אוהבים, שזה נראה להם כמו חילול הקודש. אנחנו מניחים שצריכים להיות צעירים ולאהוב את הסגנון החדש כדי להתייחס לפרויקט בחיוביות. על כל פנים, מחבריי במדיה, אנשים שאני ממש מחזיק מהם, שמעתי תגובות כמו 'זו עבודה מטורפת', 'מדהים לשמוע את זה'. נכון שחלקם אמרו שקצת קשה בשניות הראשונות לשמוע את הגרסה החדשה, וצריך להמתין עד שזה 'יושב

עד חצי המלכות

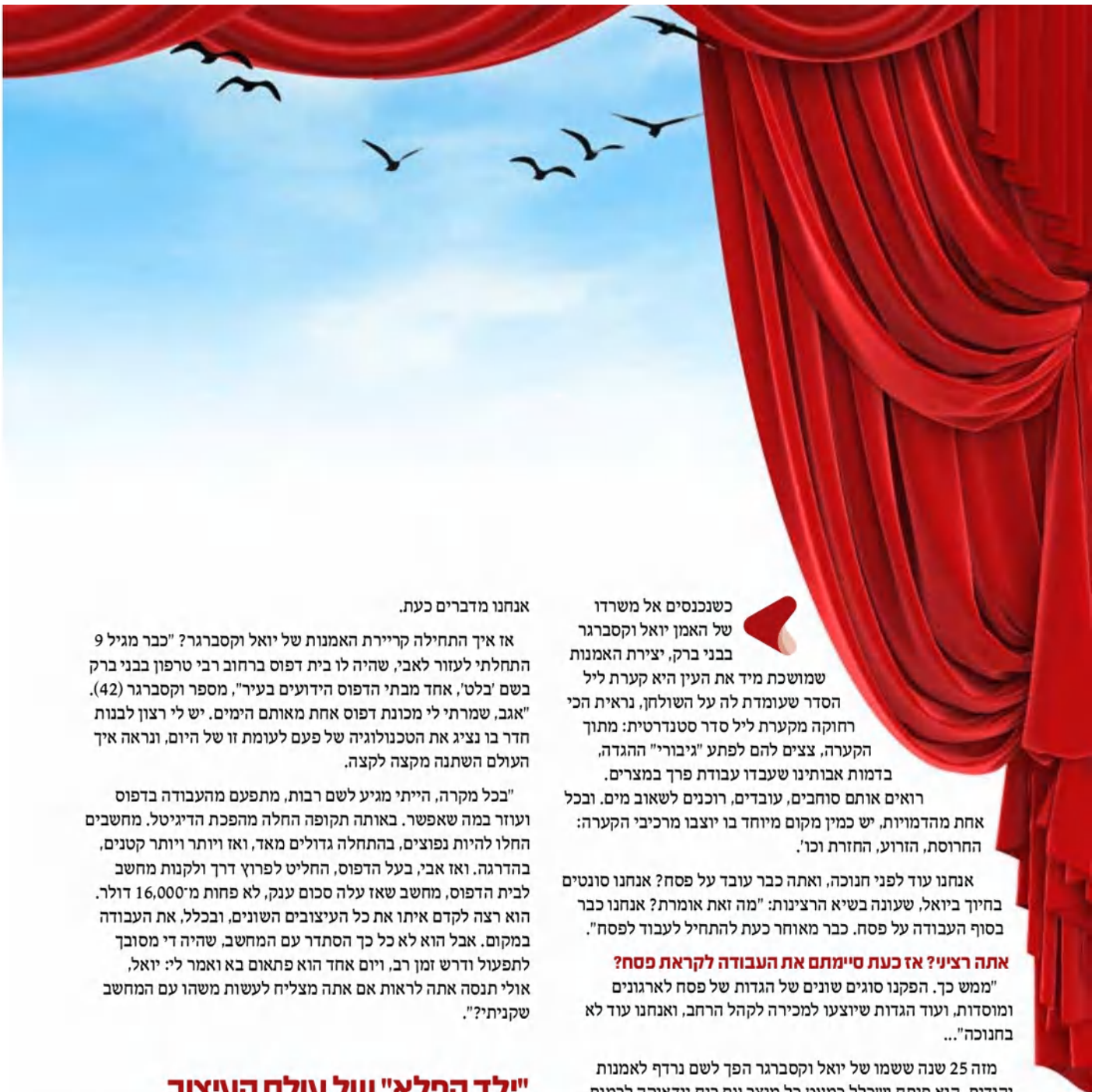
האמן יואל וקסברגר החליט שלא לוותר על אף מוצר שיכול "לפאר את היהדות", וכך, הוא מלהטט בין איור "התהלים המצויר", עיצוב כיסא מפואר לאדמו"ר ידוע והמצאת השטריימל הקל איתו תוכלו לאכול בקלות סביב שולחן השבת • כעת הוא מספר על הימים אותם עשה בבית הדפוס של האב, על ההשראה לסגנונו הייחודי, ומה החידוש הבא שהולך להסעיר את העולם היהודי בעשור הקרוב

יונתן ריגלר

יואל וקסברגר עם
קערת ליל הסדר
והדמויות שיוצאות
מהגדה

אנחנו מדברים כעת.

אז איך התחילה קריירת האמנות של יואל וקסברגר? "כבר מגיל 9 התחלתי לעזור לאבי, שהיה לו בית דפוס ברחוב רבי טרפון בבני ברק בשם 'בלט', אחד מבתי הדפוס הידועים בעיר", מספר וקסברגר (42). "אגב, שמרתי לי מכונת דפוס אחת מאותם הימים. יש לי רצון לבנות חדר בו נציג את הטכנולוגיה של פעם לעומת זו של היום, ונראה איך העולם השתנה מקצה לקצה.

"בכל מקרה, הייתי מגיע לשם רבות, מתפעם מהעבודה בדפוס ועוזר במה שאפשר. באותה תקופה החלה מהפכת הדיגיטל. מחשבים החלו להיות נפוצים, בהתחלה גדולים מאוד, ואז יותר ויותר קטנים, בהדרגה. ואז אבי, בעל הדפוס, החליט לפרוץ דרך ולקנות מחשב לבית הדפוס, מחשב שאז עלה סכום ענק, לא פחות מ־16,000 דולר. הוא רצה לקדם איתו את כל העיצובים השונים, ובכלל, את העבודה במקום. אבל הוא לא כל כך הסתדר עם המחשב, שהיה די מסובך לתפעול ודרש זמן רב, ויום אחד הוא פתאום בא ואמר לי: יואל, אולי תנסה אתה לראות אם אתה מצליח לעשות משהו עם המחשב שקנית?".

"ילד הפלא" של עולם העיצוב

בית הדפוס קיבל אז, על בסיס יומי, בקשות רבות להדפסת הזמנות לאירועים - חתונות, בר מצוות וכד' - והיה צורך במישהו שיעצב אותן בצורה ראויה. "התחלתי 'לשחק' עם המחשב", מספר וקסברגר, "והוצאתי לאבא הזמנות מעוצבות ברמה לא רעה בכלל. הוא היה מקבל הזמנות לעבודה, ואני, בהפסקות בין השיעורים בחידור, הייתי מגיע ומעצב לו את ההזמנות והעבודות השונות.

"הייתי מרבה לבוא לשם", מוסיף וקסברגר פרט שעוד מעט נידרש אליו שוב, חכו לזה, "כי התקשיתי מאוד בלימודים, ומצאתי בדפוס מקום בו אני כן טוב".

באחד הימים, הגיע וקסברגר ג'וניור, שכבר היה אז בערך בן 14, עם יוזמה חדשה לאביו. "שמתי לב שבדפוס עובדים בכל פעם מחדש על עיצוב הזמנות, ברכונים ושאר העבודות. אמרתי לאבא: בוא ניצור מלאי של סוגים שונים של הזמנות וברכונים, כדי שלא נצטרך בכל

כשנכנסים אל משרדו

של האמן יואל וקסברגר

בבני ברק, יצירת האמנות

שמושכת מיד את העין היא קערת ליל

הסדר שעומדת לה על השולחן, נראית הכי

רחוקה מקערת ליל סדר סטנדרטית: מתוך

הקערה, צצים להם לפתע "גיבורי" ההגדה,

בדמות אבותינו שעבדו עבודת פרך במצרים.

רואים אותם סוחבים, עובדים, רוכנים לשאוב מים. ובכל

אחת מהדמויות, יש כמין מקום מיוחד בו יוצבו מרכיבי הקערה:

החרוסת, הזרוע, החזרת וכו'.

אנחנו עוד לפני חנוכה, ואתה כבר עובד על פסח? אנחנו סוגים

בחיך ביאול, שעונה בשיא הרצינות: "מה זאת אומרת? אנחנו כבר

בסוף העבודה על פסח. כבר מאוחר כעת להתחיל לעבוד לפסח".

אתה רציני? אז כעת סיימתם את העבודה לקראת פסח?

"ממש כך. הפקנו סוגים שונים של הגדות של פסח לארגונים

ומוסדות, ועוד הגדות שיוצעו למכירה לקהל הרחב, ואנחנו עוד לא

בחנוכה..."

מזה 25 שנה ששמו של יואל וקסברגר הפך לשם נרדף לאמנות

יהודית. הוא פיתח ושכלל כמעט כל מוצר עם ריח יודאיקה לרמות

גבוהות של פאר והדר, עד שכיום כמעט לא ניתן לזכור שפעם, בשמים

למוצ"ש היו סתם בשמים, מתוך קופסת תבלינים, ושהגדה של פסח

היתה רק חוברת מהודקת בשחור לבן ותו לא. וקסברגר הוא בין

האחרים הישירים לכך, שמוצרי יודאיקה רבים עלו ברמה, הוסיפו

עיטורים ופאר, ממש כפי הסלוגן שמלווה אותו בשנים האחרונות,

"פאר היצירה היהודית".

בנוסף, הוא חתום על כמה מוצרים שכבשו לחלוטין את השוק,

כולם פרי מוחו הקודח. למשל, ה"מקרגצ'יק", אותו מכשיר שמחליף

שקופיות בנושאים שונים, כשברקע ניתן לשמוע את קולו של המספר

מדבר על הציונים שאתם זה עתה רואים. או, להיט גדול נוסף לפני

כעשור - הספר הראשון בתלת מימד בציבור החרדי, "נפלאות

הבריאה", אותו ניתן היה לקרוא עם משקפי תלת מימד, מה שהוציא

אליכם מן הספר את דמויות החיות השונות והטבע אל המציאות

ממש. מי שקרא את הספר עם המשקפיים המיוחדים, יודע על מה

לכח

ילד בריא עדיף

חיסוני הילדים לגילאי 5-11 כבר כאן,
ואתם מוזמנים לקבוע תור עבור ילדיכם
ולהגן עליהם מפני נגיף הקורונה.

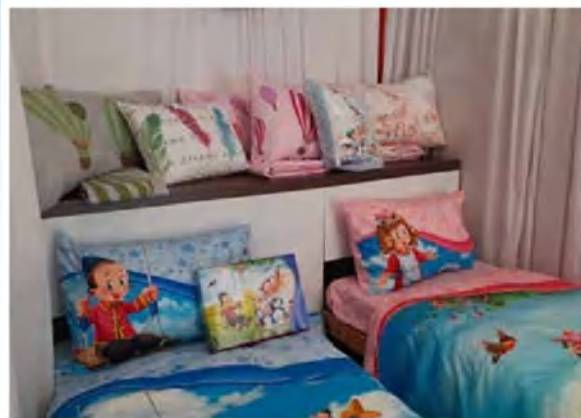
מסתפקים? מתלבטים? אל תהססו ופנו לרופאי הילדים!

ילד מחוסן הוא ילד מוגן

יש לכם עוד שאלות?
הסתמכו רק על מידע מוסמך ומהימן והיועצו ברופא המטפל!
קו המידע - מטה ההסברה למגזר החרדי: 03-509-7000

מצעי מיטה לילדים בנוסח "קופלה"

עם חור להרחה, נמצאים הבשמים. עד אז, היו מריחים את הבשמים כמו שהם, מי חשב לפאר את זה? וכשהוצאנו את המוצר הזה, הוא פשוט נחטף. הוא מכר עד היום מעל מיליון וחצי פריטים, קח דוגמה נוספת, של 'ספר הקידוש'. כשמגיע חג, אנשים מודפדים בסידור, אנה ואנה, מחפשים את נוסח הקידוש המתאים. והנה, הוצאנו ספר קידוש צבעוני, ובו מתוירים כל נוסחי הקידושים השונים, במעגל השנה, עם לשוניות בצד, כדי שהמברך יידע היכן כל דבר."

זה בעצם נבע מהצורך שלך, כמי שדפדף בסידור לחפש את הנוסח.

"בדיק. הוצאתי את המוצר לאחר שראיתי בעצמי שיש בו צורך. עד היום אני עובד כך. בכל פעם שאני מזהה שיש צורך במשהו, אני מביא רעיון חדש כדי למלא את החסר.

"במקביל, חשבתי בכל עונה מחדש, מה אני יכול להביא לעונה הקרובה. למשל, לעונת החגים, או לפסח וכו'. בסוכות, למשל, זיהיתי שיש דרישה גדולה לציוורים חדשים לתלייה בסוכות, ויצרתי סוגים רבים של ציוורים המותאמים לסוכות. הציוורים האלה הביאו אליי בתי ספר רבים, שרצו ציוורים לבית הספר באותו סגנון, סגנון יהודי ייחודי, עבור שאר ימות השנה. בציוורים שלי, שגם ביצעתי בצורה ממוחשבת וחדשנית, התמקדתי יותר בעמודים ועיטורים, וזו היתה פריצת דרך בציבור החרדי. הצעירים של היום כבר מקבלים זאת כמובן מאליה, אבל כשהתחלתי, זה היה סגנון חדש לחלוטין. ב"ה, זכיתי שהסגנון יתקבע, עד שאתה שומע משרדי פרסום שמבקשים מהגרפיקאים, 'תעשו לי משהו כמו וקסברגר'..."

אז תסביר, מה זה בעצם "סגנון וקסברגר"?

"קשה להסביר במילים, אבל זה סגנון שמאד מייחד אותי. כלומר, שתראה אותו ומיד תדע שאני עומד מאחורי הציור. למעשה, בעצם העתקתי את הפאר והמלכות שיש בעולם, בארמונות הפאר למיניהם, והבאתי אותם לציבור שלנו. בהתחלה הסגנון היה מזוהה יותר עם הציבור החסידי, אבל היום גם הליטאים לגמרי מחוברים לסגנון.

"היום, בכל חתונה גדולה של אדמו"ר או רב גדול, תראה פלקט ענק מעוטר, שלט גב, מאחורי בימת הכבוד. אני הראשון שהכנסתי לעולם החתונות את שלטי הענק המעוצבים הללו. השלט הראשון בסגנון הזה היה במוסדות סערט וז'ניץ בחיפה, ואחרי זה, הביקוש נהיה בבת

גילוף בעץ זית גוש אחד, כקישוט לסוכה

פעם לעבוד על הכל מחדש. אנשים יוכלו לבחור מתוך המלאי, ואז נוכל מיד לעבוד, להתאים את ההזמנה אליהם."

וקסברגר האב אהב את הרעיון, אבל הרעיון לא נגמר שם. "אני זוכר שכל הזמן אמרתי לעצמי, אנחנו עובדים שוב ושוב על עוד הזמנות ועוד ברכונים ודברים מהסוג הזה, וכל הטקסטים וכל ההדפסות הם בשחור לבן. והשאלה היא: מי אמר שכך צריך להיות? אמרתי לאבא: בוא נצבע את הכל, נעשה את זה חי, צבעוני, תוסס. ברכונים והזמנות עם עיטורים, וילונות מעוטרים, עמודי אבן יפים כמו בארמונות באירופה. הוא התלהב מהרעיון ועיצבתי כמה וכמה הזמנות וברכונים בסגנון הזה. כל הלקוחות שבאו וראו, התלהבו, והסגנון עשה לו מהר מאוד כניסים."

וקסברגר התברר עד מהרה כילד הפלא של עולם העיצוב. "בגיל 15, בבין הזמנים ובהפסקות, יצרתי ספרים מעוצבים למוסדות שונים ועבור דינרים. אנשים ממש באו לראות בדפוס את ילד הפלא, איך הוא עובד ומה הוא עושה. בינתיים, אבא כבר קנה ציוד יותר ויותר משוכלל, ואני, בכל זמן פנוי, תקתקתי עבודות ופרויקטים. חידשתי כל הזמן עוד ועוד דברים חדשים, לא הפסקתי.

"אחד הדברים שלקח אותי מאד קדימה, היה התגובות של אמי. עוד כשהתחלתי קצת לצייר ביד, אמי היתה מתלהבת מכל יצירה שלי, תולה אותה בסלון או בחדרים ואומרת לכולם: תראו מה יואל שלי עשה! כמובן שזה נתן לי המון ביטחון. אז, כילד, עוד כמובן היה מדובר בציוורים ילדותיים יחסית, אבל זה מה שנתן לי את הביטחון והאומץ להמשיך ליצור, להבין שיש לי כישרון. בזכותה, ובזכות אבא, הקמתי לימים את 'מלכות וקסברגר'."

מה בעצם רצית לעשות?

"רציתי לצבוע את העולם ככל שאני יכול, לעשות את הכל צבעוני, חי, כמה שיותר רועש ומרענן, להחיות את העולם שלנו. למשל, קח מוצר כמו בשמים להבדלה. לקחתי את נוסח ההבדלה, הדפסתי אותו בצורה יפה על עמוד קשיח, כשמתחת, בבועה שקופה מפלסטיק

"כל ההדפסות היו בשחור לבן. שאלתי את אבא: מי אמר שכך צריך להיות? אמרתי לו: בוא נצבע את הכל, נעשה את זה חי, צבעוני, תוסס"

שער תלת מימד ענק, בחתונת בית דודינסקיא בירושלים

המקומות הקדושים, מגולפים בעץ זית

לה מכשיר שקופיות מגושם, מקרן, שהיה מראה לילדים שקופיות עם תמונות וציורים שונים, והילדים היו נהנים. אמרתי לעצמי, צריך לקחת את מכשיר השקופיות הזה, ולהפוך אותו למתקדם יותר, וכך יצרנו את המקרנצ'יק, שהוא בעצם מקרן קומפקטי משודרג: השקופיות רצות, והוא גם מלווה בסאונד תוך כדי. הלכתי עם המכשיר לרבנים, והם אמרו לי 'ברכה והצלחה'. מצד שני, הצוות והשותפים לפרויקט אמרו: מי יקנה היום דבר כזה, כשיש שכלולים הרבה יותר גדולים? אמרתי להם: זה מיועד למי שלא רוצה להשתכלל יותר מידי, ועדיין יש לו את השכלול הכשר ביותר. זה תפס בענק: עד היום, כ־5 שנים אחרי, נמכרו כבר כ־25,000 מכשירי מקרנצ'יק ואין ספור קלטות ובהן השקופיות".

איך אתה מגדיר את עצמך, צייר? אמן? מעצב? הרי אין קשר, לכאורה, בין לצייר ובין ליזום את ה"מקרנצ'יק".

"למעשה, עולם העיצוב נוגע בהרבה קטגוריות. כל מעצב גרפי, יכול באותה מידה גם להיות מעצב אופנה, אדריכל, מעצב רכבים או מעצב טקסטיל ועוד. אז אני לקחתי את עולם העיצוב, אבל הרחבתי אותו. מי אמר שאני רק מעצב גרפי? בוא נפאר את כל עולם היהדות החרדי בכל מקום שרק אפשר, מהמטבח, שם יש לנו סדרת מגבות מעוצבת וגם משקל להפרשת חלה, דרך הסלון היהודי, לו יש לנו אינספור תמונות, עבור דרך חדר השינה, שם עיצבנו מצעים בסגנון שלנו, ועד חדר הילדים, שם תראה מוצרים כמו קריאת שמע על המיטה עם מנורה, וכך עוד ועוד. אני נוגע בכל מה שמפאר את היהדות, מהדבר הכי קטן ועד הדבר הכי גדול. אז אתה שואל מה ההגדרה שלי? ובכן, מבחינתי התפקיד שלי הוא לפאר את היהדות".

איפה גבולות היצירה שלך? מה לא תעשה?

"אני תמיד שומר על הגבולות אך מכוון רחב ככל הניתן. כלומר, מנסה להגיע למצב שכל מוצר שאני עושה, כל משפחה תוכל להחזיק, לא משנה אם הם ספרדים, ירושלמים, חסידים או ליטאים. אם הייתי רוצה להתפרץ לעולמות אחרים, השמים הם הגבול, אבל אני לא עושה זאת".

את שלל המוצרים לילדים, החל ממחזיק מפתחות, עבור דרך אוניות וכלה במקרנצ'יק כמובן, מלווה הדמות החביבה שהמציא,

אחת מאפס למאה. אז גם יצאו לשוק המדפסות שמדפיסות לרוחב, ואמרתי: למה שיהיה את הסגנון הזה רק בחתונות? והתחלנו להדפיס שלטים עם פסוקים ואמרות חז"ל שונות עבור בתי ספר, דבר שעד אז היו עושים בעבודת יד כי לא היתה אפשרות אחרת. אחרי זה הרחבנו את זה לשלטים בכל מיני גבהים, שמשלבים גם תלת מימד. כל הזמן עבדתי על פיתוח המוצר, להיכנס לעוד ועוד נישות חדשות. אחרי שהרגשתי שמיציתי משהו מסוים, מיד עברתי לחידוש הבא. למשל, עשייתי מעל 2,500 דגמים של שלטים לחתונות ובר מצוות, ובינתיים, כרגיל, נכנסו כל מיני מתחרים לשוק, וכשראיתי שהשוק כבר לא רווחי, מיד עברתי לציור ועיטור שלטים בתלת מימד. וכשהעתיקו את זה, עברתי לסגנון הציורי יותר. את הסגנון הזה המתחרים מנסים לחקות, ולא מצליחים. למשל, אף אחד לא מצליח להגיע לרמת השחזור שלנו, בציור, של דמויות אדמו"רים, רבנים, וגם של אנשים פרטיים".

וקסברגר מדבר, למשל, על תמונה שעיצבו שהצליחה גם היא מאוד לפני מספר שנים, בזמן בו התגלה קטע הוידאו הנדיר מאוד מהחפץ חיים. וקסברגר וצוותו הפכו את קטע הוידאו לציור מעוצב היטב, בנוי אחד לאחד על בסיס התמונה מהוידאו, אך מחייה אותה, מוסיף צבע ואלמנטים עיצוביים שונים, ובאותה שנה, לא היה סוכה שהציור הזה לא היה תלוי בה.

הרעיון הגיע מהגן של האמא

בנוסף לציורים והעיטורים הידועים שלו, וקסברגר מצייר ויוצר גם לפי דרישה ללקוחות פרטיים, מוצרים אמנותיים שונים, כמו שטרי כתובה מסוגננים, תעודות הכתרה, ציורים מיוחדים ועוד. הוא רץ רגע לחדר השני, ושב משם עם ספר עבה אותו יצר ללקוח פרטי: הגדה של פסח, כתובה על קלף, אבל קלף אגוד בצורת ספר. יצירת אמנות.

מאיפה ההשראה שלך לסגנון?

"ההשראה הראשונית היא מהפאר בעולם, מכל ארמונות המלוכה המפוארים באירופה. והרעיונות, זאת כבר סיעתא דשמיא מיוחדת. בכל דבר שאני רואה, אני שואל עצמי איך אני יכול להביא אותו בצורה חדשנית ומהודרת, לשדרג אותו. לדוגמה, הבשמים איתם התחלתי. או דוגמה נוספת, ה'מקרנצ'יק' המפורסם. אמי היתה גננת, ובגן היה

שלטים מעוטרים לפינת החי בבי ברק

לסקיצה, ואז לשרטוטים, לצביעה, צריבות, ובסוף זה חוזר אליי ואני נותן את הפיגשים, את הנגיעה שלי."

בשנים האחרונות התפרסה הממלכה של וקסברגר גם מעבר לים, כשהקימו את השלוחה בבורו פארק, ברוקלין, ביחד עם "מפואר". "בארה"ב", מספר יואל, "אוהבים דברים יותר יפים ומפוארים, ואנשים מוכנים להשקיע. הם חיים את זה כל הזמן. קח למשל את חנוכה, בארה"ב זה עניין שלם, בכל חנות תראה כבר חודשיים לפני חנוכה כמות ענקית של אינספור מוצרים לחנוכה, ממפות, צלחות ועיטורים, ועד למספר עצום של משחקים. דבר שבארץ אנחנו פחות רואים. ובאמת, יש מוצרים שאני מוציא רק לשוק האמריקאי, כל מיני חנוכיות וסביבונים למיניהם, מוצרים שבארץ לא מספיק שיווקיים ורווחיים, ושם כן תופסים חזק".

בסוף, אתה מגיע במקור כאמן, אבל לפעמים יש גם את הרצונות המסחריים, איך משלבים ביניהם?

"אני באמת תמיד מביא את הרעיון, כאמן, וכשאני מציע אותו לצוות - הם מעלים לי את הדילמות: מי אמר שזה יהיה רווחי? אבל בכל זאת, תמיד נותנים לי את הצ'אנס לפתח מוצרים חדשים, שהם לא יודעים עד כמה יהיו רווחיים. מקציבים לזה סכום, ומנסים את המזל של יואל... אבל אני אכן בא מהעולם הרוחני והאמנותי. איך אמר לי פעם האדמו"ר רבי דוד אבוחצירא? 'אתה מוריד את הציורים מגן עדן לעולם הזה'... אני מביא את הרעיון האמנותי, וחברי הצוות שלי צריכים להוציא תכנית, איך הרעיון כן יהפוך לרווחי."

"לפעמים גם אנחנו מופתעים: למשל, כשהוצאנו את 'הסידור המצויר לימות החול', הצוות לא האמין שזה מוצר שיתפוס, והנה, אנשים רודפים אחרי זה וכבר הוצאנו מהדורה שלישית, שלא לדבר על התהלים המצויר שהוא תהלים בפורמט גדול שלא הכי נח לטלטל, ולא כולם חשבו שיצליח. אבל אני סברתי, שיכול להיות תהלים שאדם יקרא בבית ולא בהליכה ברחוב, תהלים מצויר בו הוא רואה את הטבע או נמצא במצוקות של דוד המלך. לראות הכל בחי ולא בשחור לבן. ספר התהלים בפורמט הזה הפך לשם דבר, ומכר כבר למעלה מ-100,000 עותקים."

"לאחרונה", הוא מגלה, "אני עובד על מוצר חדש מהסוג הזה - חומש מצויר. כל חמישה חומשי התורה, כשבכל עמוד יהיה את הכיתוב והפסוקים וציור שמתאר אותם. זה כמו בן פרויקט ענק, המון עבודה. אני עובד עליו כבר שנתיים ולהערכתי זה ייקח עוד שנתיים."

מודל חלת מימד למוסדות שטפנשט

"קופלה". "וכל מה שאתה רואה עם קופלה", הוא מיד אומר, "זאת רק תחילת הדרך. הדמות של קופלה נוצרה כשראיתי שילדים בציבור שלנו הולכים עם מוצרים של דיסני או פו הדב, ואמרת לעצמי שהגיע הזמן להביא דמות יהודית משלנו, וכך יצרנו את קופלה. ואני אומר לך שאנחנו עדיין בתחילת הדרך איתו, ובעתיד הלא רחוק לא יהיה בית יהודי שלא יהיה בו את קופלה".

כבר היום, מוצרי קופלה כוללים בובת קופלה מדברת, ספרים, מקרנצ'יק ועוד אינספור משחקים. "קופלה הוא דמות מותג, דמות חגיגית של ילד יהודי שמאד מתחברים אליו, מכל גווי הקשת. הרעיון מאחורי שלל המוצרים שלו, הוא להפוך אותנו לחכמים יותר".

ואיכשהו גם יצא שהוא מאד דומה לך פיזית...

וקסברגר צוחק, אבל מאשר. "קופלה באמת בנוי על הדמות שלי. אפשר לראות עליו את הכיפה הגבוהה, שדומה לשלי, ואת זה שהוא כל הזמן מחייך וצוחק למרות שהוא לא מצליח בלימודים. המחשבה העמוקה מאחוריו, היתה שאני רוצה לעזור לילדי הדור הבא שלא יגדלו כמוני, מתקשים בלימודים וללא אמצעי עזר, אלא ניתן להם מגוון של יצירות שיעבירו להם קצת יותר ידע ממה שלי היה, להעשיר אותם בדברים שונים מחיי העולם. איך לצייר, איך להיות גיבור יותר, ואיך לעבוד את ה' בצורה הטובה ביותר".

"מהפך שלם בלימוד הגמרא לילדים"

פיתוח המוצרים השונים דורש עבודה רבה ומאומצת, ומעבר ליואל שמפקח על הכל מלמעלה, "מלכות וקסברגר" מונה היום צוות גדול של אנשי תוכן, כותבים ומפתחים, שמסייעים לו. בסך הכל עובדים ברשת כ-60 איש. "את צוות התוכן הכשרתי בעצמי, ואני עדיין מחפש להקים עוד צוותות עם אנשים יוזמתיים. בגדול זה עובד כך: אני נותן לצוות את הרעיון, ואז הרעיון עובר שרשרת של עובדים. מהרעיון

"אמרתי לעצמי, צריך לקחת את מכשיר השקופיות הזה, ולהפוך אותו למתקדם יותר – אבל לא יותר מידי. וכך יצרנו את המקרנצ'יק"

הכסא שעוצב עבור כ"ק האדמו"ר מסאטמר שליט"א

אוצרצ'יק, משחק הילדים המופלרי

את השטריימקל כמוצר לפורים, אלא כשטריימל ביתי ונעים, והוא מכר כמויות".

מה ההמצאה הבאה שלך, החידוש היהודי הבא?

"יש לי רובוט שהולך ללמד ילדים את אותיות הא"ב, וגם את רזי הציון, שלב אחר שלב. שמים לרובוט עט, והוא מראה לילד איך בדיוק לצייר. הוא מדבר עם הילד, מחמיא לו על ההתקדמות, ומראה לו כל שלב. זה רובוט שעומד על השולחן, כמו מחנך שלו. הוא כעת בפיתוח, זה פטנט רשום. אין עוד דבר כזה בעולם. זה מוצר שיעשה רעש עולמי".

וקסברגר מחפש במסך המחשב, אחד מתוך שני מסכים ענקיים שנמצאים על שולחן העבודה שלו, ומראה לי את דגם הרובוט החדש. כעין דמות של קופלה, גבוהה בגובה של בובה ממוצעת, שיושבת על השולחן, מזהה דפים ואותיות ויודעת ללמד את הילד אותיות וציור.

על איזה מוצר מאלה שפיתחת אתה גאה במיוחד?

"כל מוצר שהוא אחר, שהוא מקורי וחידוש, כמו קריאת שמע עם מנורה, הבשמים בבוטת פלסטיק, וגם 'אוצרצ'יק' ו'מקרנצ'יק'. אלו מוצרים חדשניים ומקוריים שעשו מהפך בציבור החרדי. וכמובן, גם ספרים כמו 'טוב להודות' או התהלים המצויר, שגם הם עשו מהפך משלהם".

איפה אתה רואה את עצמך עוד עשר שנים?

"יש לי רעיון אחד גדול, שיעסיק אותי בשנים הקרובות. כמו שיספרי, כל מה שאני עושה כיום, התחיל לאחר שלא כל כך מצאתי את עצמי בספסל הלימודים, כי התקשיתי ללמוד. אז אחד הדברים החזקים שאני רוצה לעבוד עליהם, עם המון חשיבה והוא למעשה כבר בהקמה, זה איך להגיע למצב שכל ילד יידע ללמוד גמרא. יש לי תכנית חלומית להגיע למצב שכל ילד יהיה גדול הדור. אני עובד על הרעיון כבר הרבה שנים. מדובר בתכנית שלמה ויפהפייה, של עוד צעד ועוד צעד, כך שהילד הקטן יוכל ללמוד גמרא לבד. זו תהיה אחת ההפתעות לציבור החרדי בשנים הקרובות, לא דווקא לילדים אלא גם למבוגרים. זה יהפוך את הגישה לרבים המתקשים ללמוד, ייתן להם ללמוד עם הרבה מתיקות, שיהיה להם כיף ללמוד, ואני מקווה שה' יזכה אותי לסיים את הפרויקט המיוחד הזה במהרה".

ציקת אבן ופיסול של ימנר על הגג

לדעתי זה הולך להיות משהו מאוד מיוחד. אתה מכניס חיות לטקסט, דרך הציורים. זה הרעיון".

מעבר לשלל המוצרים ה"שגרתיים" שהוציא וקסברגר במשך השנים, יש גם כמה יוצאי דופן, כמו למשל הכיסא המפואר שעיצב לאדמו"ר מסאטמר שליט"א, ארונות קודש מעוטרים מעץ, וגם שטריימל...

"זה לא שטריימל, אלא שטריימקל", הוא מחייך. "זה כעין שטריימל קטן יותר, וכמובן קל יותר. וגם הוא הגיע מצורך. אני הולך בשבת עם שטריימל גבוה, גדול וכבד, ובסעודה מאד קשה לשבת איתו ולאכול. אז חיפשתי פיתרון, ועשיתי לעצמי דוגמית של שטריימל קטן וקל. בפעם הראשונה שחבשתי אותו, הילדים צחקו, אבל כבר אז אמרתי: אני הולך לשווק אותו, שכולם ייהנו, לא רק אני. עשיתי קמפיין בתקופה הכי רצינית בשנה, ערב ראש השנה, שלא יתפסו

ובאו האובדים

יונתן ריגלר

אריה גלזר

חבר בבורסת היהלומים

צריך לדעת מתי לפרוש, או לפחות מה לשנות בקריירה כדי להצליח. "אני עצמי כאמור לא פרשתי רשמית, ועד היום אני עוסק במחיקה לפי מה שנח לי ולא לפי הכתבות מאנשים. בעיניי, כל אמן צריך לדעת לעשות שינויים קלים בצורת הגישה לעבודתו. נניח, אם הוא מנגן בכלי, אולי זה לא תמיד נכון לנסות לנגן בכל גיל, אולי כדאי לפעמים לעבור דווקא לשיר או לשנות קצת. עד היום אני פוגש כל כך הרבה אנשים שאומרים לי: 'ניגנת אצלי', או 'ניגנת אצל הבן שלי', ושומע תגובות כמו 'אוהבים מאד את חמול ששרת', 'עד היום אנחנו שרים את השירים שלך'. החכמה היא להשאיר טעם טוב בפה. יש אמנים שמנסים לסחוב עדיין את מה שעשו לפני 30 שנה, וזה לא הולך, כי הם לא עושים את השינויים הנכונים. אם הם כן עושים שינויים ומתעדכנים, הם יכולים לעבוד גם עד גיל 300. אתה פשוט צריך לדעת לנזות את עצמך. מי שלא עושה את השינויים האלה, יכול לחוות איזושהי דעיכה ביכולותיו, וחבל. אני עצמי לקחתי 'ברייק' (הפסקה) ואני לא סופר אותו בזמן. מבחינתי אני בשל תמיד".

בעבר המוזיקלי שלו, ניתן למנות לא מעט שירים שהקליט: שני אלבומים עם "רננו חסידים" של ר' חיים בנט, אלבום אישי בשם "בני הישיבות בשמחה של תורה", הקלטת דאז "למען אחי ורעי" משירי מחנה בני תורה שכללה את "חמול", ועוד. "אפילו פריד חידש משם שיר", אומר גלזר, "את השיר 'למען אחי ורעי'. הקלטת ההיא כללה שירים מדהימים, שאנשים אומרים לי שנים שאין היום כאלה שירים. הרב אורי אורחי, אחיו של הגרב"מ אורחי ראש ישיבת 'עטרת ישראל' היה מי שניהל את ההפקה, וגם בנו, רולי אורחי, שר שם כילד. הופעתי אז המון בחתונות, ואני זוכר שהרב אורי אמר לי: יש לך קול אלגנטי, מכובד, וזה מה שאני רוצה לקלטת. ב"ה, היתה לזה הצלחה בלתי רגילה".

מי ששימש תקופה כאיש יחסי הציבור של גלזר, היה לא אחר מאשר ישי לפידות. גלזר אף השתתף בשירה בשירי שהלחין לפידות לכבוד חתונתו הוא, "מדרש כלה".

גלזר, שזכה בקול חזני נהדר, משמש מידי פעם כחזן, בעיקר באירועים של ידידים ובני משפחה. "אני משאיר לעצמי את השבת בשבילי, להחליט מתי בא לי לצאת, ומתי לא", הוא אומר.

לא למהשירים שלך אתה הכי מחובר?

"אני אולי אפתי, אבל התשובה היא: לשיר האחרון שהוצאתי לפני מספר שנים, 'ובכן ולך תעלה קדושה', בלחן הנפלא של אלי לאופר. אני מאד אוהב את השיר הזה. זאת יצירה קצת יותר כבדה והשיר יצא רק כסינגל, ולכן אולי קצת התפספס מהיכרות רחבה אצל הציבור, אבל זה שיר מצוין".

אריה גלזר היה בין אלה שהמציאו את מושג ה"וואן מן בנד", כלומר תזמורת של איש אחד, עוד הרבה לפני שזה הפך לטרנד. עוד בימים תזמורות שלטו בשוק השמחות והחתונות, אריה גלזר, שניגן ושר לבדו באירועים (ללא הרכב נגנים), הצליח להוות תחרות לא רעה לתזמורות הגדולות. הסוד לכך היה כנראה התוצר המוזיקלי העשיר שהוא הוציא מהארגון שלו, וגם הקול הגדל והנוכח בו ניחן.

הוא גם חתום על לא מעט הפקות בשירתו, הידועה שבהם היא כמובן אותה קלטת מיתולוגית של מחנה "בני תורה" "למען אחי ורעי", שהוא היה הסולן שבה, והראשון שהביא לעולם את השיר האלמותי "חמול על מעשיך", בלחן הנפלא של הרב עקיבא המניק.

"כיום אני בעיקר בעסקי היהלומים", מספר אריה גלזר, חבר בורסת היהלומים. "החלטתי בזמנו לקחת קצת הפסקה מהאירועים, מעין 'שנת שבתון', והיה ברור לי במה אעסוק, כי זה עיסוק שמגיע עוד מהבית, מאבא שלי. החלטתי מיוזמתי, מסיבות כאלה ואחרות, להוריד בנפח האירועים. עשיתי זאת כי יש מושג של לפרוש בשיא. מאידך, ומה זאת לא היתה פרישה מוחלטת, כי אני עוד מופיע מאז כל השנים, ומה שהשתנה הוא שאני פשוט עושה זאת מתי שלי נח. למשל, לא מזמן עשיתי שבת חזנות עם מקהלה, ואני גם שר באירועים כאלה ואחרים, קטנים יותר, אבל להנאתי".

יש אנשים ששאלו: לא נעלמת?

"כאמור, לא נעלמתי, כי אני שר כל הזמן. כמו כן, היו לא מעט שנים שהופעתי בעיקר אצל חסידי גור, אז אנשים מקהילות אחרות לא ראו אותי מופיע ולכן חשבו שנעלמתי... כיום, אני מייצר את המוזיקה שלי בקצב שלי כל השנה, בלי קשר לדברים האחרים שאני עוסק בהם. מבחינת הנגינה והשירה באירועים ערב-ערב, בנושא הזה נתתי את השרביט לבן שלי מוטי, שמופיע ערב ערב בחתונות ובאירועים, מנגן ושר, והוא מאד מצליח, כוכב עולה".

למרות הפרישה לא פרישה מעולם המוזיקה, גלזר מספר כי "יש לי בארסנל תכניות מגרה מוזיקליות שעוד לא הוצאתי אל הפועל. האמת שכעת אני מרגיש בשלות מסוימת, ויכול להיות שאוציא אותן לפועל בקרוב". הוא שר ומופיע, כאמור, מפעם לפעם. לאחרונה הצטרף לאברהם פריד באירוע פרטי בירושלים, ושר איתו את "הנני בידך". "זה היה תענוג גדול", הוא אומר.

הוא סבור שכל אמן

אפליקציית* קול פליי
בקרוב ◀ **COMING SOON**

MORI.A

COM
ING
SOO

*יישומון

**KOL:
PLAY**

107.6 FM

קול פליי
תמיד צעיר

"כשהמוזיקה יותר מגוונת, היא מדברת אליך יותר"

עבר

נחשפתי בישיבה הגדולה, לא רק לשירים המוכרים כמו "שפכי כמים" וכו', אלא גם לשירים העמוקים והפחות ידועים, ובכלל, לכל העולם הזה של קרליבך וממשיכיו. מאז ומתמיד, המוזיקה שאהבתי היא מוזיקה מגוונת ויצירתית, כשכמובן הכל בתחום המוזיקה היהודית והרוחנית, כי יש לנו הכל במוזיקה היהודית. אבל כן חיפשתי כל הזמן מוזיקה יותר מקורית, כי הרגשתי שמוזיקה צריכה להגיד לי משהו. ברגע שמדובר בעוד להיט, עם מסרים אמנם טובים אבל בנאליים כמו "כולם ביחד", "כולם שמחים" ו"כולם שרים", זה לא מרגש אותי ולא מדבר אליי. ואילו כשאתה מאזין למוזיקה יותר משוחררת מבחינת האמירה האישית, אתה שומע משהו ומקבל מזה משהו. אני לא מדבר רק מבחינת הטקסטים, אלא גם מבחינת המוזיקה עצמה. ברגע שהיא יותר מתפתחת ומגוונת, המוזיקה עצמה מדברת אליך יותר, וזה מה שאני מנסה לעשות היום במוזיקה שלי.

החיבור למוזיקה היה שם תמיד. התחלתי בגיל 14 לנגן בגיטרה. הייתי בטוח שכבר מאוחר מידי להתחיל ובכלל לא חלמתי להתקדם למקום בו אני נמצא היום.

אבל גיליתי שהחיבור שלי למוזיקה הוא עמוק יותר. מצאתי שהמוזיקה היא גם כלי טיפול, שיכול להכיל בתוכו המון מסרים, מסרים שאם אתה שומע אותם נאמרים זה משהו אחד, ואם אתה שר אותם, זה משהו אחר. עם השנים הבנתי יותר ויותר, שמוזיקה היא כלי עבודה לכל דבר, ואתה יכול באמצעותה להתקדם, להפנים דברים. זה משהו שנבנה אצלי בפנים, ולאט לאט התפתח גם הלאה - לנגן בקומפוזיצים, לנגן לאנשים ועם אנשים. המוזיקה אצלי אינה מטרה בפני עצמה, אלא משהו שמביא אותי וגם את המאזינים, בתקווה, למקום אחר, יותר עמוק.

בבית, גדלתי על מוזיקת מיינסטרים. לקרליבך והמוזיקה מהסוג הזה,

הווה

לפני הכל ואחרי הכל במשך היום אני אברך, ב"ה, ולצד זאת אני גם עוסק במוזיקה ומלמד גיטרה. המוזיקה היא אמנם עיסוק מאד מרכזי, אבל לא דווקא העיסוק המרכזי בשעות היום. היום אני עושה בעיקר קומפוזיצים, אבל מנגן ושר גם בהרבה שמחות של אנשים שרוצים את האווירה הזאת בשמחה שלהם, כמו שבע ברכות. האמת שאפילו בחתונות עם הרכבים מלאים נהיה יותר ביקוש לחלק קומפוזיציה באירוע. כשאני עצמי חיפשתי תזמורת לחתונה, רציתי את מה שאני עושה היום - מוזיקה שמחה אמיתית, מבלי להגיע לטרנסים ולעוד דברים שלא תמיד מביאים לשמחה אלא להוללות, ולקחתי לחתונה שלי את האחים סלומון שניגנו ושרו. לי עצמי יצא כבר לשיר בחתונות עם קונסרטה בס ובלי קלידים בכלל, ויש בזה משהו מאד כיף ומרענן. זה שמח לא פחות מההרכבים הקלאסיים שאנחנו מכירים.

באירועים, אני שר מגוון רחב של שירים בסגנון קומפוזי, לרוב שירים מוכרים, אך תמיד אנסה להכניס גם דברים שפחות מכירים, וכמובן גם שירים שלי. זה לא "מופע של אביהס", אלא קומפוזי. אני בא לשיר עם כולם, ולכן רוב השירים הם כאלה שכולם מתחברים אליהם. היה לא מזמן אירוע בו הכינו עבדרי במה גדולה ומסך והכל, והתקשתי, למורת רוחם של הצלמים, לא להיות על הבמה אלא באותו רובד עם הקהל, כי מה שאני מנסה לעשות זה לשיר עם כולם ולהביא את העוצמה מתוך הקהל. לא להיות על הבמה ולסחוב את כולם אל הבמה, אלא הפוך, לבוא אליהם, לשיר איתם ולהתחבר למקום שלהם. לעלות ביחד. כמובן, כשצריך במה, עולים על במה. כשיש כמות גדולה של אנשים, זה הצורך. אבל לרוב, יש אווירה מיוחדת כשאני שר יחד עם הקהל, ולא מהבמה.

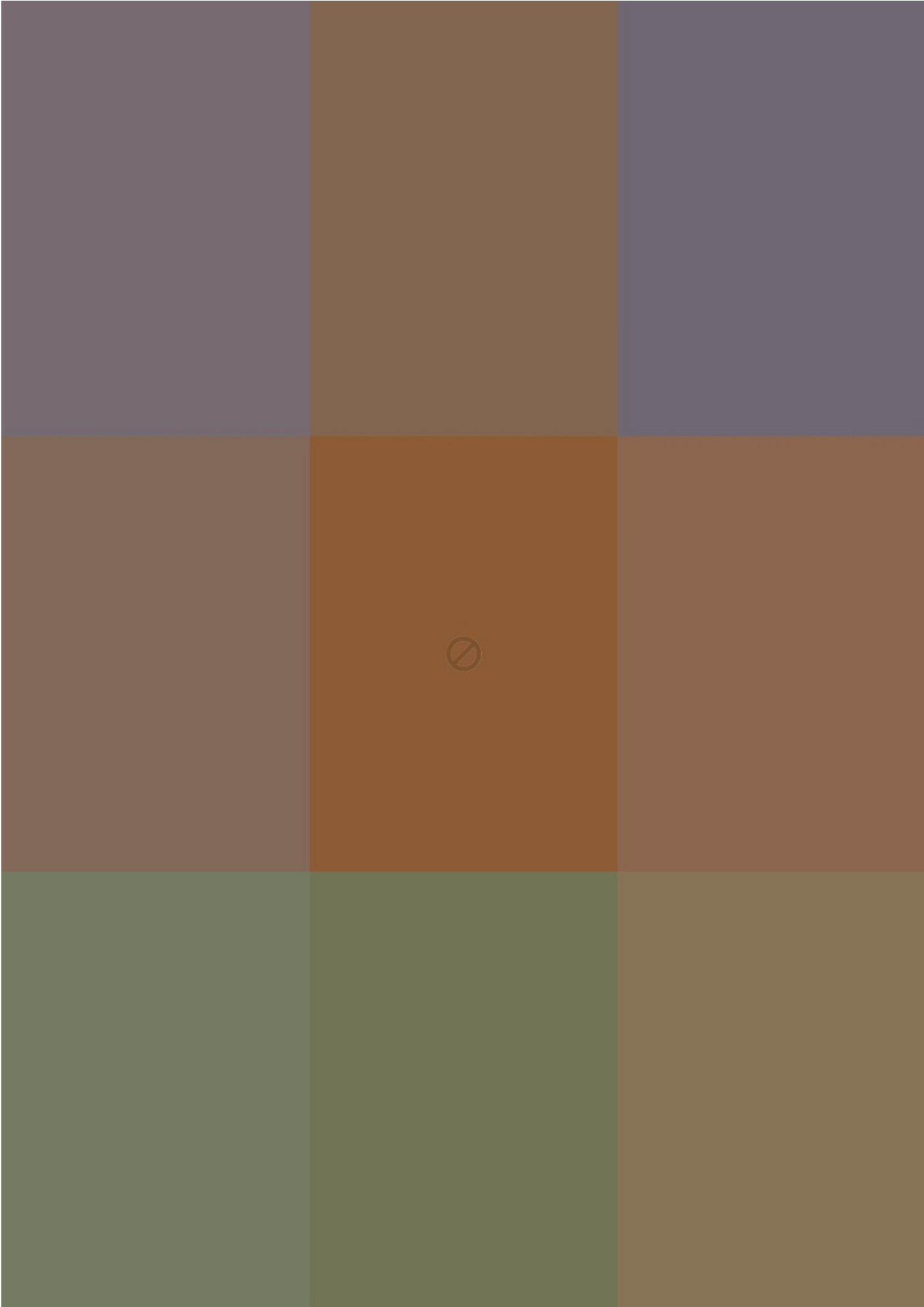
אלבום הבכורה שלי "לעלות בהר" יצא בשנה שעברה, ומכיל שירים שכתבתי במשך השנים. בתחילה הוצאתי סינגל אחד בשם "השבת", וב"ה הוא התקבל מאד טוב ושרים אותו בשולחנות שבת. התלבטתי בתחילה אם להוציא אלבום שלם. חשבת: יש היום כל כך הרבה מוזיקה, אז למה להוציא? אבל שמתי לב על עצמי, שעם כל כמויות המוזיקה שיוצאות, אני אוהב לשמוע דווקא את הזמרים המסוימים מאד שאני מתחבר אליהם. ודרך הסינגל שהוצאתי, גיליתי שיש אנשים שאוהבים דווקא את מה שאני מוציא, את הסגנון והעומק, ולכן החלטתי להוציא את האלבום. היה לי מאד חשוב לא לנסות להוציא "עוד משהו" כדי לפרנס את תחנות הרדיו בעוד שירים, אלא להוציא את עצמי, את המוזיקה שלי, זאת שרק אני יכול להוציא. בין השאר, שרתי באלבום דואט עם אהרן רזאל, בשיר "יונתי".

עתיד

מלחין שיר, אני מלחין איתו את העיבוד. זה חזון אחד גדול של כל שיר, איך אני רוצה שהוא יישמע. היצירה אינה רק הלחן ולא רק השירה, אלא גם כל המכלול הזה, וזה החלום הבא, להפיק את המוזיקה שלי לבד.

מבחינת הקריירה, אני ב"ה חי את החלום וטוב לי היכן שאני, אני לא מבקש יותר מזה, רק להמשיך. אבל כן יש דבר שאני מתקדם לכיוונו. זה להפיק את המוזיקה שלי בעצמי. אני בשלבי הקמת אולפן אישי, זה החלום שלי, כי כשאני

הישג שלך בתחום התרבות.

אם בעבר היו קהילות שפונות אלינו לבקש אירועי תרבות, היום יש לנו צוות מקצועי של מנהלי רובעים, שיוזם ופונה לקהילות ומציע אירועי תרבות בנוסף להפצת והנגשת פעילויות התרבות בעיר, בחוברות מודפסות ובלינק הרשמה ישיר לתושב.

השאיפה הבאה שלך?

להצליח בשליחות ולממש את החזון של מרן הגר"ע יוסף זצ"ל, שכל אחד יראה בנו כאן בית.

דמות שמעניקה לך השראה.

ענקי התורה. הרב משה מאיה שליט"א, חבר מועצת חכמי התורה שמלווה ומנחה אותנו בשאלות שמתעוררות מידי פעם, בחכמה וחוץ רב. וכן הרב משה צדקה שליט"א שזכינו להיוועץ עימו בצמתים חשובים.

מה משמח אותך בתפקיד?

כשתושב מרגיש בנוח לפנות אליי לסיוע גם בעניינים שלא קשורים למוניציפאלי, זה אומר שהפכנו למשפחה אחת.

משרד התרבות

ישראל גולדמן

תחום התרבות האהוב עליך?

פיוטים ולימוד תורה.

שיר שמושר אצלכם בקביעות בשולחן השבת?

"כי אשמרה שבת".

אם לא היית בתחום, שאתה עוסק בו היום, במה היית עוסק?

חוזר ללמוד בכלל.

קולגה שאתה מעריך במיוחד.

חבר המועצה שלנו, הרב אשר שוקר, יו"ר אגף רווחה, שעושה עבודת קודש עם נוער נושר, והכל בשקט, בצניעות ובנועם הליכות.

הרב אליהו גינת

58. יו"ר תנועת ש"ס-פתח תקווה ומ"מ ראש העיר פתח תקווה

שיר אהוב עליך במיוחד?

השיר "יפה ותמה", הממחיש את המתיקות בלימוד התורה. לא משנה מי הזמר ששר אותה, זה תמיד שיר מרגש.

אירוע זכור במיוחד?

במסגרת פרויקט מפעלי הקיץ קיימנו מופע זמר מיוחד למאות בני הישיבות בהיכל התרבות כאן בעיר, בהשתתפות גדולי הזמר. ערב מרגש ומרומם.

זמר אהוב עליך במיוחד?

הפייטן יחיאל נהרי.

מדרגות, כבר מזמן לא משמשות רק כאמצעי למעבר בין מפלסים וקומות. כל פרויקט ציבורי נחשב או דירת יוקרה שמכבדת את עצמה, משתדלים למקם את המדרגות במיקום מרכזי ונראה לעין, ולהשתמש בכלי הבסיסי הזה כאלמנט פיסולי דרמטי ונוכח בחלל עצמו. אז הפעם בחרתי ללקט לכם מספר גרמי מדרגות מלאי שיק ואמירה מרחבי הרשת, באופן שתוכלו לבד להיווכח עד כמה למדרגות יש say משלהן...

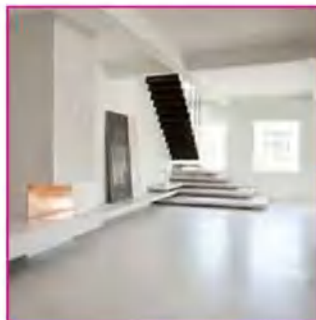
בתוך בית מגורים פרטי במומבאי, משרד האדריכלים ARGMOV תכנן עיצוב מסקרן לגרם מדרגות שבו שלוש המדרגות הראשונות בתחתית הן יחידות עצמאיות, אך המדרגות העליונות הן אלמנטים דמויי סרט, היוצרים מהלך מדרגות המקשר בין המפלסים.

בחלק העליון של המבנה, תוכננו גם כבלי פלדה התומכים במדרגות בעוצמה, כך שלא יורגשו תנודות או תזוזות של המדרכים.

בנוסף, ניתן להשתמש בכל מדרך כספסל וכספסלי שכיבה ארגומיים.

משרדי HAPIMAG בשטיינהאוזן, שווייץ, מתהדרים בגרם מדרגות עצום העשוי כולו מבטון יצוק ומחופה בלוחות עץ אלון. הגרם הספירלי מחבר בין 4 הקומות של המשרד הפתוח כולו לחלל המדרגות, ולבקשת בעלי המשרד תוכנן כך שחלל המדרגות יוכל לשמש בעצמו לפגישות קצרות ולספק קשר עין בין האורחים והעובדים.

משרד האדריכלים ג'אק סטודיו תכנן ועיצב בתוך דירה בקופנהאגן, גרם מדרגות מינימליסטי ונקי המורכב מ-2 חומרים בלבד. החלק הראשון במהלך, הינו מדרכי טרצו (סוג של אבן), שהופכים לקטנים יותר בהדרגה ככל שהם עולים, והחלק הנותר מהווה מדרכי זיגזג של עץ אלון מועשן. שילובי המאסות והקונטרסטים - לא כחות ממדהימים!

גרם מדרגות גלילי בחלל ויעמיד בפני סכנות לילדים" הוא אחד מהאלמנטים הבולטים בדירה שפרויקט SABO שיפץ עבור זוג צעיר בפריז. המדרגות עשויות מדקים דקיקים של עץ אלון מלא, וכוללות שער בטיחות מותאם וניתן להסרה, שניתן להוסיף על פי הצורך בכדי להגן על הזאטוטים מנפילות או טיפוס שאינו רצוי. הגרם עצמו קומפקטי ולא תופס נפח גדול בחלל, ועדיין שומר על ייחודיות ובולטות מעניינת.

אחרונה חביבה ברשימה היא תל אביב שלנו, שמציגה פה גרם מדרגות אייקוני ויפהפה שזכה לתשבחות רבות בעולם האדריכלות.

צמד האדריכלים עודד חלף ותומר גלפנד, תכננו בלובי בניין המשרדים אמות אטריום גרם מדרגות מטורף המדמה סופת טורעו של ממש. מבנה המדרגות מורכב משני חלקים העלובים זה בזה (חלקם בעבודת יד): שלד של מתכת ומעטפת של עץ מפוסלת היוצרים מבנה שמתחיל מדלפק הקבלה ועושה לגובה 14 מטר, עד לקומת הביניים. מלאכת הרכבת הגרם ארכה מספר חודשים באתר עצמו עד שהושלמה.

עוד גרם מדרגות מודרני ויפהפה מבית Jouin Manku, שעוצב בבית משתה בשטרסבורג, מגיע כשהוא עטוף רצועות עץ מכופפות וספירליות הדומות לחבית.

למקום, ששימש בעברו את האורוות המלכותיות, היו מגבלות תכנוניות קשות, אבל האדריכלים המוכשרים הצליחו למצוא מקום לאלמנט האדריכלי המפואר הזה, שגורם לבראסרי לבלוט מיד.

אירועי החודש אירועי החודש אירועי החודש אירועי החודש אירועי החודש אירועי החודש

מופע ענק בניו יורק עם גדולי הזמר

אברהם פריד, ליפא שמעלצר, יעקב שוואקי, בני פרידמן, אלי מרקוס ועוד, הופיעו באירוע Tenathon השני שהתקיים בניו יורק. צילום: חיים טויטו

פרידמן, שוואקי וליפא

אלי מרקוס

פריד ושוואקי

פרידמן ושוואקי

בני הדודים, מרקוס ופרידמן

אברהם פריד

מופע הצדעה לרב ברוך צ'ייט

אירוע מיוחד נערך בבעיני האומה לרגל יובל שעות יצירה של המלחין הרב ברוך צ'ייט, ראש ישיבת מערבא. הופיעו, בין השאר: אברהם פריד, יונתן רזאל, שולי רנד, אוהד מושקוביץ, דדי גראוכר (בקאמבק ראשוני) וכמובן הרב ברוך ובע אליהו צ'ייט. צילום: יעקב נחומי

אוהד מושקוביץ

יונתן רזאל

אברהם פריד והרב ברוך צ'ייט

יחזקאל מאיר

שולי רנד

הרב צ'ייט

אירועי החודש אירועי החודש אירועי החודש אירועי החודש אירועי החודש אירועי החודש

אלפי אנשים ב"כינוס השלוחים"

כ-5,000 איש התכנסו בניו יורק לערב ההצדעה השנתי לאלפי שלוחי חב"ד מכל העולם. בחלק המוזיקלי הופיע, לראשונה בכינוס, הזמר שלמה שמחה. על התזמורת ניצח אברומי גור אריה. צילום: חיים טויטו

שלמה שמחה

אביזה מאיר הלפגוט

אברהם פריד בכינוס

שוואקי הופיע עם "אידיש נחת"

בניו יורק נערך מופע מיוחד עם מקהלת הילדים "אידיש נחת" של יוסי גרין. הופיעו: יעקב שוואקי, שמילי אונגר, יוסי גרין, המלחין הרשי ויינברגר ו-וועלי פלדמן. ניצח על המקהלה: מושיי קרויס. צילום: שלומי קרויס

יעקב שוואקי

יוסי גרין

הרשי ויינברגר

שמילי אונגר ושוואקי

וועלי פלדמן

ישראל שומע ומדווח

ישראל כהן

בתמונות: נחום סג"ל ושדרני "קול פליי" באולפן >> רוט ורזאל באילת >> יוסי גרין וחבורת "שולחן 8" >> דאסקל שר עם רגל שבורה >> חזקי וייס אצל מונה >> זאבי פריד, טיברג, יידל והחברים במהלך

מי ששר השנה לראשונה בכינוס השלוחים של חב"ד, הוא לא אחר מאשר הזמר הוותיק **שלמה שמחה**. באירוע, הצטלם שמחה עם גדול החזנים **איציה מאיר הלפגוט**, שהגיע הפעם כקהל בלבד.

אותו שלמה שמחה, עובד בימים אלה במרץ עם **אלי קליין ואיציה ברי** על סינגל חדש.

מוטי שטיינמן נצפה באולפן, בפניישים על אלבומו שיוצא בימים אלה. עוד על האלבום, בכתבה הנרחבת עם מוטי במגזין זה.

אברמי רוט ואהרן רזאל הדרימו יחד ל"קלאב הוטל" באילת למופע סגור עבור עובדי חברה ידועה. למחרת, הופיע שם **אברהם פריד** עם המופע המלא שלו.

דוד בן ארזה עובד בימים אלה על שיר חדש בשם "לכו למים". **קליין ברי** אמונים על ההפקה המוזיקלית.

נמואל הרוש הקליט שיר נוסף, הפעם בעיבודו של **אהרליה נחשוני**, לאלבומו החדש, שככל הנראה יכיל לא פחות מ-14 רצועות.

איציק וינגרטן עובד על שיר חדש בלחנו של **אלחנן אלהדד**. גם **משה קליין** עובד עם אותו מלחין, על להיט חדש.

משה לוק הגיע בשבועות האחרונים ללוס אנג'לס, למספר הופעות גדולות.

גדול המלחינים **יוסי גרין** עובד בימים אלה על שיר חדש בשם "13 מידות", לזכר הרוגי אסון קריסת הבניין במיאמי, שיר שישיר **שולם למר**, ויזם הגאון רבי **פנחס פרידמן**, ראש הכוללים של בעלזא.

גם החברה של "טנקו" עובדים בימים אלה על שיר חדש על רבי ישעי' מלך מקרעסטר, בהפקה המוזיקלית של **קליין ברי**.

גם הוצאת הספרים "ארטסקרול", שעומדת מאחורי גמרות שוטנשטיין, עובדת בימים אלה על שיר חדש שילווה את פעילות החברה.

המעבד **משה לאופר** נכנס בימים האחרונים לאולפן, לעבוד על שיר חדש שהלחין יוסי גרין עבור אלבומה הבא של **אהרליה סמט**.

חשיפה ראשונית: במופע "האסק" השנה, שיתקיים ביום ראשון י"ב בשבט, יופיעו הזמרים **אברהם פריד, ישי ריבו, ליפא שמעלצר ויוסף ניקומב**. השנה יהיו מספר שינויים נוספים. למשל, האירוע עובר מניו יורק לאולם מפואר בניו ג'רזי, וגם המופע עתיד להיות בסגנון "ישראלי" יותר.

אותו פריד יופיע במוצ"ש הקרוב לראשונה בביתר עלית, במעמד "ועתה כתבו לכם" של "איגוד בני הישיבות".

לראשונה – מופע "ישיבישיר" בחנוכה. המופע, בניצוחו של **יואלי דיקמן** ובהשתתפותם של **שלמה כהן ועקיבא**, יתקיים ביום ראשון הקרוב, נר שביעי של חנוכה, בבניי האומה.

מריצים עניינים: חברי הצוות האמון על הפקת אלבומו של **חזקי וייס** בשירתו של **מרדכי בן דוד**, הלא הם **יידל ורדיגר, זאבי פריד**, המפיק **יוסי טיברג** וכמובן וייס עצמו, הגיעו לארץ לסיים את האלבום, ועברו מאולפן לאולפן. בין השאר, ביקרו אצל **מונה רוזנבלום, אבי דרור, משה ואלי לאופר** ועוד רבים. יידל ניצל את הגיחה ארצה, כדי להגיע לאולפנם של **קליין ברי** ולעבוד על שיר חדש לאלבומה, וגם כדי לסייע **לקובי גרינבוים** בפניישים האחרונים לקראת הוצאת אלבומה הראשון. יידל סיפר לסובבים כי כבר יש לו תשעה שירים מוכנים לאלבום משלו, אך הוא עדיין מחפש את הלהיט של האלבום.

הזמר **שלומי דאסקל** שבר את רגלו, אך זה לא מנע ממנו להופיע בחתונות ובאירועים, כשהוא הגיע מגובס ונתמך בקורקינט מיוחד לרגל שבורה. כי ההצגה, כידוע, חייבת להימשך.

הגיטריסט של **יהודה גלילי**, המוזיקאי המוכשר **מאיר עוזרי** זכה לסיים את הש"ס. כל התעשייה הגיעה לברך.

אחרי שנתיים שלא היה כאן, **מרדכי בן דוד** חוזר להופיע בארץ, ויופיע מחר (חמישי) בבניי האומה באירוע "פרס הראשון לציון". על הניהול המוזיקלי: **מוישי רוט**.

פרסום ראשון: אמן חרדי די ותיק שלא הצליח לפרוץ, חתם לאחרונה במשרד מוביל (!), אך לבסוף ביקש לצאת מהחווה הדרקוני – והצליח. כעת יש דיבור על מפיק גדול שייקח אותו תחת חסותו.

אחרי מופעים מוצלחים באזור החגים, **מרדכי שפירא** חזר להופיע בארץ בימי החנוכה, והופיע בין השאר במתחם המגיק קאס.

הביקור בארץ >> יידל מקבל מפרד את המכתב המרגש >> זאנוויל ומלסת בדיר ליד קבר רחל

אותו גרין הגיע לארץ אחרי כמעט שנתיים שלא (בשל מגבלות הקורונה), ונפגש במסעדת "סקיי ליין" עם חברי "שולחן 8" האוהדים את לחניו, בראשותו של **אפרים קמיסר**.

שדרן העל **נחום סג"ל**, שמשדר בכל ערב (באנגלית!) ב"קול פליי" מאולפנו שבניו יורק, הגיע לארץ אחרי זמן רב, מאז הקורונה, וכמובן הגיע לביקור באולפני התחנה וזכה לחיבוק חם מכלל השדרנים והצוות.

אחר שההפקה המחודשת של "ברכת המזון" הנוסטלגית בגרסת צפייה מרהיבה חרכה את כל שדרות הציבור החסידי בישראל, במקהלת הילדים "**חסידימילעך**" נערכים בימים אלו להפקת נוסחאות נוספות של ברכת המזון, בין היתר בהברה ליטאית, בנוסח בני עדות המזרח, ואפילו בהברה צרפתית – אחר שמרשת מוסדות חינוך גדולה בפריז הגיעה בקשה ומימון מלא להפיק את ברכת המזון בניב המקומי.

יוסי בייליס, זמר ממיאמי, פלורידה, עובד על אלבום חדש, וכבר הקליט שני סינגלים שאמורים לצאת באזור ט"ו בשבט, בהפקה המוזיקלית של **יואלי דיקמן**.

אמרו מזל טוב לאיש התקשורת **ידידיה מאיר**, לרגל בר המצווה לבנו נתנאל. בטיש מוזיקלי באירוע, נרשם דואט נדיר בין המלחינים הרב **הלל פלאי** ו**יוסי גרין**. עוד שרו באירוע: האחים **ינתן ואהרן רזאל** וגם **נתן גושן**.

בימים אלו יצאה לאור יצירה מיוחדת לחנוכה: "הנרות הללו", יצירת בת 10 דקות שהלחין המלחין הוותיק הרב **יהושע האנשטטר** מלונדון, מבצעים: **זאנוויל ויינברגר** ומקהלת **שבח**, ומלווים שני ילדי פלא – **דוד לייפער** ו**יחיאל מרקוביץ**. על ההפקה המוזיקלית בליווי נגני הפילהרמונית הישראלית: **יואלי דיקמן**.

תיקון קל למה שנכתב במדור הקודם: המלחין **בנצי שטיין** ששימש במשך 4 שנים כחבר מקהלת "מלכות", יוצא בתקופה זו בקריירת שירה משלו, כשהוא הופך לזמר חתונות עצמאי. תאחלו לו דרך צלחה!

בארה"ב התקיים מסעו של האדמו"ר מסדיגורה שליט"א לרגל חנוכה הבית לבית המדרש החדש של החסידות בלייקווד. מי שליווה את המסע מוזיקלית הוא **פנחס ביכלר**, שמשמש ככובעו הנוסף כמנצח מקהלת חסידי סדיגורה. בתהלוכת הכנסת ספר התורה, כמו במעמד חנוכה הבית, הופיע הרב **שלמה טייסיג** בליווי נגיתו של **מאיר אדלר**.

ואילו נכדו, **צבי לאופר** (הבן של אלי), עובד בימים אלה על עיבוד שני שירים למלחין נח פלאי.

לקראת חנוכה חברו להם גדולי הזמר להפקת ענק מרגשת בשם "מיין לעכטעלע" (הנר שלי), עם מקהלת **מלכות**. הלחן הוא של **הערישי רוטנברג** מבלגיה, שהגיע ארצה במיוחד לרגל הצילומים. בשיר, מארח הזמר הצעיר **שוכי גולדשטיין** את **אהרליה סמט** וגם את **פנחס ביכלר** שמשמיע כאן את קולו. בוויזואל תגלו את כל הדמויות היהודיות האהובות שהפכו לאייקונים בזכות עצמן.

שטרייכר חוזר? לראשונה אחרי שנים רבות, יופיע גדול הזמר מהעבר **מיכאל שטרייכר** באירוע חנוכה בביתר עילית (אם הכל יסתדר מבחינת נגיף האומיקרון). עוד יופיעו באירוע: האחים **אריה ושמואל ברונר**. על ההפקה המוזיקלית והניצוח: **יואלי דיקמן**.

ההפתעה של פריד: הזמר **יידל ורדיגר** קיבל בשבועות האחרונים טלפון מ**מאברהם פריד**, שביקש שיקפוץ אליו, "כי יש לי מתנה בשבילך". כשיידל הגיע, העניק לו פריד, מכתב שהיה אבוד עד היום – מכתב שכתב הרבי מליובאוויטש עם איחולים לכבוד חתונתו של יידל. לתדהמת יידל, התברר כי אחד מבניו של מזכירו של הרבי מצא את המכתב בארכיון, ושאל את פריד אם הוא יודע מי זה "הודה אביגדור ורדיגר". פריד צלצל לידידו **מרדכי בן דוד**, שאמר שמדובר כמובן בבנו, המכונה יידל. משום מה, בזמנו המכתב לא הגיע ליעדו, ורק כעבור עשרות שנים נסגר המעגל.

בשבוע שעבר, בסאו פאלו שבברזיל, נערכה חתונת בנו של הנגיד **אלי הורן**, מהאנשים העשירים ביותר בברזיל. ברכבת אווירית מכל העולם הגיעו רבנים ומכובדים. על המוזיקה הופקד **יעקב שוואקי**, ידיד המשפחה, בליווי תזמורת של מאסטרו **יואלי דיקמן** ובהפקת שרון **דניאל פרו**. ליוו: חברי ההרכב הווקאלי הישראלי **3VOCAL**.

אירועי סיום לימוד המשנ"ב של "דרשו" באדר הולכים ומתקרבים. כעת כבר ניתן לספר כי מי שהופקדו גם הפעם על הניצוח המוזיקלי הם **מונה רוזנבלום** ו**מוישי רוט**. בין השאר, ישיר שם הפעם לראשונה **נפתלי קמפה**.

קמפה, שרק השיק את אלבומו החדש, כבר ישב עם המלחין **יוסי גרין** בביתו בניו יורק, על לחן חדש לאלבומו הבא.

המסע המהודר לקליפורניה

סן דייגו.
פנינת החמד
בקצה דרום
מערב ארה"ב

דודי רובינשטיין יעץ תיירות ומנהל "חו"ל מהודר"

תעודת זהות: ארצות הברית | **שפה:** אנגלית | **מטבע:** דולר (הזדמנות, כעת שער נמוך במיוחד)
| **מצב קורונה:** נדרשת תעודת מתחסן 2 חיסונים ומעלה + בדיקת PCR שלילית 72 שעות לפני |
קונקשן: לאחר כשנתיים איסור, ניתן לחזור ולעשות קונקשן דרך אירופה | **ויזה:** נדרשת ויזה לארה"ב

לפני הכל

הגעתי ל(כמעט)קצה העולם... שרדתי, וחזרתי מוקדם לספר לכם.

הכל התחיל מזה שחיפשתי את הטיסה הכי ארוכה שיוצאת מנתב"ג. כך גיליתי את טיסת אל על 005 ללוס אנג'לס (כ-15 שעות טיסה), ומכאן הכל היסטוריה. המראתי במוצאי שבת, ביוםולדת שלי. שודרגתי לביזנס עם הפתעה קטנה ליום ההולדת, כך שגם הטיסה הארוכה הייתה חוויה מצוינת. (כמה ארוכה? הספקתי לאכול, לישון, לקום, לשחק עם כל הכפתורים והמצבים של המושב בביזנס, לקרוא, ללמוד, ועדיין נשאר עוד 7 שעות לנחיתה...).

נחתנו בלוס אנג'לס לפנות בוקר, עם הפרשים של 10 שעות! בתוכנית - כל החוף המערבי של ארה"ב. מסן פרנסיסקו בצפון דרך מונטריי, כרמל וכביש מס' 1, לוס אנג'לס העיר הגדולה במרכז, ועד סן דייגו בדרום הגובל במקסיקו.

נתחיל הפעם בסן דייגו, שהפתיעה אותי לטובה, מעל לציפיות. אל תוותרו **כמובן על המגזינים הבאים של קול פליי**, כי בהמשך המדורים תוכלו ליהנות גם מלוס אנג'לס, סן פרנסיסקו ועוד. יהיה כיף בעז"ה.

דרומה לסן דייגו

יצאנו מלוס אנג'לס, העיר הגדולה שלא נגמרת. התגלגלנו בכבישים דרומה כשעתיים פלוס לכיוון קצה ארה"ב. לאחר כשעה נסיעה, עשינו

עצירה בעיירות החוף הבנויות בסגנון כפרי נופש ספרדיים, עם מזח וחופים יפים וגולשי גלים מקצועיים.

לתחנה ראשונה עצרנו בלה הויה, שכונה צפונבנית יוקרתית בצפון סן דייגו. יש בה קהילה יהודית אורתודוקסית מכובדת עם 3'2 בתי כנסת, סופר מרקט מרשת ראלפס הידועה עם מחלקה כשרה ענקית שלא מביישת מחלקות כשרות בניו יורק או בלוס אנג'לס (אמנם חוץ מהסופרמרקט הזה, די קשה למצוא מזון כשר בסן דייגו). לקחנו מרק "עם לאקשן" (!) וקופסה של טשולנט - כן, כמו בבני ברק - וירדנו לחוף של לה הויה, אחד החופים היפים של סן דייגו ומדובר בתחרות לא פשוטה, כי סן דייגו התברכה בחופים מיוחדים ומעניינים.

לה הויה

ביקור בסן דייגו פותחים בלה הויה. גם כי זה נכון תכנונית לבאים מצפון מכיוון לוס אנג'לס, וגם כי מדובר בפנינת חמד לפתוח בה את הטילול בסן דייגו. ברצועת חוף אחת תמצאו גם צוקים מקסימים שהמים נכנסים בתוכם לתוך מערות, גם שיט קייקים קבוצתי, לראות את הנקיקים והמערות מכיוון הים, גם טיילת יפה פעילה ותוססת שתמיד קורה בה משהו, וגם מתחם רביצה ענק לאריות ולכלבי ים שמצטופפים שם בצוותא ומבסוטים עד מאד ממבטי התיירים, משמיעים צווחות עוגג ומשתוללים זה עם זה, עד שלא ברור מי נהנה יותר - התיירים או כלבי הים. אהבתי מאד.

מופע אריות הים סן דייגו

הרכבל מעל סי וורלד

מצוקי לה הויה

אוטובוס הים של סן דייגו

מצנחי רחיפה בטורי פינס

סן דייגו, העיר לכל המשפחה

לא ייאמן כמה אטרקציות שמתאימות לכל המשפחה גילית בעיר אחת:

עולם הים של סן דייגו, מוצלח מאחיו הבכור באורלנדו! והייתי בשניהם. זהו מתחם בילוי ענק ליום שלם. האסטיקה והעישוב המוקפד של המקום מוסיפה מאד. תוכלו ליהנות שם ממופעי ענק מרשימים של לווייתנים, דולפינים, כלבי ים, פינגווינים, מתחמי האכלה, מתחמי צילום, רכבל מעל הפארק ואגם הפארק, מתחמי אקשן ורכבות אקסטרים, מתחמי תלת וארבע מימד ועוד. הכל בכרטיס אחד, לא זול, אבל בהחלט כזה שמעניק חוויה מיוחדת.

אוטובוס הים של סן דייגו. זוהי עוד אטרקציה משעשעת. יוצאים מחוף סִיפורט (ששוה ביקור בנפרד), עולים על אוטובוס דמוי משאית, נוסעים איתו לאורך רחובות החוף ונמל התעופה, שומעים הסברים באנגלית, ואז מגיעים למעגן ו...ספלאש. האוטובוס יורד לתוך הים והופך לסירה שמשייטת במפרץ סן דייגו. הטיול הופך להיות טיול ימי ליד בסיסי חיל הים הגדולים של ארה"ב, כולל מעגן הצוללות הגרעיניות (לא רואים אותם מהאוטובוס...). בשיא של הטיול מגיעים למזח נוסף של אריות ים, הנמצא ליד אחד הבסיסים הימיים ואין גישה אליו מלבד דרך הים, זה נראה שהם ממש חיכו לנו, לתיירים. צווחות השמחה של אריות הים התערבו בקול הגלים.

חוף קורנדו. זהו עוד אחד מהחופים המיוחדים של סן דייגו, והפעם בשכונת ווילת דרומית יפהפייה. כדי להגיע אליה עולים על גשר ענק אימתני מעל האוקיינוס. המחבר בין סן דייגו לבין המפרץ. במובן מסוים הוא הרבה יותר ארוך, ענק ואימתני מגשר מפרץ הזהב המפורסם בסן

פרנסיסקו. בכלל, סן דייגו לא משווקת נכון מחוץ לארה"ב, ייתכן ודי לה בתיירות הפנים בארה"ב שממלאת אותה כל השנה. בכל מקרה, מגיעים מהצד השני של הגשר לשכונת ווילת יפה ונעימה, בצד אחד שלה יש את נקודת התצפית על הגשר העצום, ובצד השני של השכונה יש חופי זהב חוליים. המלצה: תגיעו בשקיעה, אל תחמיצו ביקור במלון האייקוני 'דל קורנדו' שבנוי בסגנון עתיק ומפואר שכבר חלף מן העולם, עם הטיילת התוססת על החוף של המלון.

גן החיות של סן דייגו. טוב, זה לא גן חיות זה ארץ חיות... זהו גן עצום שכדי להקיף אותו צריך לנוע בתוכו ברכבלים, או באוטובוס קומותיים פתוח. הגן בנוי בצורה שהחיות יחיו בו הכי דומה למתחם הטבעי שלהם, אם זה סוואנה באפריקה, עמקים פוריים באמריקה הלטינית, או יערות וכו'. גם לאטרקציה הזאת אפשר להקדיש יום שלם.

ועוד לא דיברנו על רובע פנסי הגז, עוד לא דיברנו על פרימיום אוטולט העצום שבצד אחד עושים בו שופינג סטייל אמריקאי, ובצד השני רואים את חומת ההפרדה בגבול ארה"ב:מקסיקו כשמרפסות טיחואנה במרחק נגיעה כמעט. ועוד לא דיברנו על הגנים, על המוזיאונים, על נושאת המטוסים הצבאית המפלצתית שפתוחה לציבור, על צוק טורי איימס משם יוצאים רחפנים לסיבוב בשמיים מעל החופים ועוד ועוד...

גיליתי סן דייגו בוטיק, והכל במרחק כשעתיים נסיעה (בלי טיסות פנים נוספות) מלוס אנג'לס. באמת שווה.

ליתר פרטים על קליפורניה וליצירת קשר, ניתן לפנות במייל המופיע כאן למטה.

תעודת זהות
אביאל סנדורס
 גיל: 37. עיר מוצא: בית שאן במקור, היום גר בקרית מוצקין. שוכנה אהובה: שכונת אליהו בבית שאן, שכונת ילדותי. ריחות של בישולים וטיגונים מכל בית, אנשים חמים וייחודיים שיש רק בבית שאן.
 אם לא בישראל היכן היית גר? "אם לא בקרית מוצקין, הייתי רוצה לגור תקופה בחיי במנהטן ניו יורק. קצב חיים מטורף, קולינריה בכל פינה ומכל סוג, תמיד יש משהו מעניין וחדש"

יצאנו לאכול
 יוסי אטינגר & אלי הלמן

"הטיפ שלי: לכבד את מדי השף"

מהו חומר הגלם האהוב עליך במיוחד?

"מקלות וניל באיכות מעולה".

מהו סוג האוכל שמאפיין אותך?

"האוכל המרוקאי שגדלתי עליו, עם טוויסט מדליק, כזה שמביא אוכל ביתי לרמת מסעדה גבוהה".

מה מרגש אותך בעבודה עם אוכל?

"היצירתיות, שילוב טעמים שלא תמיד חושבים עליהם, הצבעים על הצלחת. אין דבר מרגש ומשמח יותר מסועד שמחזיר לך צלחת ריקה".

איך התמודדת עם משבר הקורונה, והטראומה הגדולה שהוא גרם לענף המסעדות?

"היה לא קל בלשון המעטה. זה לרדת מ־100 ל־10 ברגע אחד. טבחים הם עם היפראקטיבי, ולשבת בבית זה לא הדבר הכי כיפי".

לסיים, טיפ למבשל/אופה:

"לקחת את הזמן וללמוד כל מה שאפשר, כי תמיד יש משהו שיודע יותר טוב. לכבד את המדים ולא למהר ולקחת תפקיד של שף בשביל הרקמה על החולצה או כי חברים שלך בבית חושבים שאתה מבשל טוב. יש דרך שצריך לעבור, ללמוד ולהבין. בלי קיצורים".

הכותבים הם מנהלי "דטילישס",
 קהילת הקולינריה הכשרה הגדולה בישראל
www.datilishes.co.il

הדבר הראשון שתראו אצל שף אביאל סנדורס, הוא החיוך המבוש בשולי השפתיים. הדבר השני שתראו הוא חביבתו להאכיל ולארז אנשים מהלב.

אביאל, שמונה לאחרונה להיות השף של מסעדת "הרברט סמואל" בהרצליה, מהמסעדות הכשרות הטובות ביותר בארץ, הגיע למסעדה הממוקמת במלון ריץ' קרלטון היוקרתי כשניסיון עשיר באמתחתו.

בעשור האחרון היה אביאל שף במלון יערות הכרמל המוערך, ממלונות היוקרה של רשת ישרוטל. וכאן, אחרי שתטעמו מיצירותיו, נכנס הדבר העיקרי שתראו באביאל: הכישרון והיצירתיות, האזון הדק ועושר הטעמים שהוא מכניס בכל מנה. אז עכשיו, אחרי שזכינו להתוודע אליו בערב מיוחד, זה הזמן שגם אתם תכירו אותו. בתיאבון.

מה הזיכרון הראשון שלך מהמטבח?

"מגיל 7-6 הייתי מתעורר לריחות של טיגונים במטבח - ספינג' ומופלטות שאמא שלי היתה מכינה בשעות לא שעות (4-5 בבוקר), אם זה לשכנים שחוגגים אירוע כלשהו או לבית הכנסת וכדומה..."

כמה שנים אתה כבר בתחום האוכל?

"16 שנים".

פינת המתכון

מרק כתום תאילנדי

מצרכים:

6 בטטות ביוניות קלופות חתוכות גס	6 כפות שמן קטלה
1 כוס עלי נענע	2 בצלים גדולים קלופים ופרוסים
1 חבילת בזיליקום מופרד לעלים ולא גבעולים	2 גזרים קלופים ופרוסים דק יחסית
חצי חבילת כוסברה קצוצה	8 שוני שום חצויים
200 מ"ל קרם קוקוס	1 כף ג'ינג'ר קלוף וקצוץ
3 כפות מחית קארי צהוב	1 כפית טימין טרי קצוץ
1 כף מלח	1/2 כפית ציילי גרום
1/2 כפית פלפל שחור טחון	300 גרם דלעת חתוכה לקוביות גדולות
6 כפות דבש	

אופן ההכנה:

יוצקים את השמן לסיר, מחממים מעט ומטגנים לפי הסדר את הירקות ברווח של דקה שתיים עד שמוסיפים את הירק הבא - בצל, גזר, שום, ג'ינג'ר, טימין וציילי.

מכניסים את הדלעת והבטטה, מכסים במים, מרתיחים ומבשלים 40 דקות בערך עד לריכוך מלא של הבטטות.

מוסיפים את הנענע, בזיליקום, כוסברה, קרם קוקוס, מחית הקארי הצהוב,

התבלינים היבשים והדבש, ואת הכל את טוחנים למרקם חלק בבלנדר ידני. טועמים ומתקנים תיבול מבחינת מלח, קארי או דבש אם צריך.

מומלץ להגיש עם קוביות דלעת צליות, ערמונים קלויים, גרעיני דלעת ועלי כוסברה.

זהירות, פקק לפינך

חששו להשתמש בפקקי ההברגה, מכיוון שהם היו אטומים מדי ולא אפשרו לחמצן לחדור באיטיות אל היין. אבל כיום כבר יש פקקי הברגה מתקדמים שמאפשרים לחמצן לחדור פנימה בצורה מבוקרת. הסיבות המרכזיות לכך שאין שימוש רחב בפקקי ההברגה היום הם: א. אנשים רבים תופסים את היינות האלו כיינות זולים ב. הפקק עשוי מחומר שאינו מתכלה והוא פוגם באיכות הסביבה.

תחליף נוסף שקיים לפקקי השעם הוא הפקק הסינטי שיש עשוי מופלסטיק או תערובת צמחים. היתרון המרכזי בפקק זה הוא שהוא זול משמעותית מפקקי השעם, אך מצד שני הוא לא מאפשרת את חדירת החמצן הדרושה ליישון היין ולכן נוהגים להשתמש בו בעיקר ביינות זולים שאינם זקוקים ליישון ארוך.

הפקק הנפוץ ביותר היום ביינות איכותיים הוא פקק בסגנון דיאם, שנקרא על שם דיאם, החברה שפיתחה אותו במטרה לפתור את פגם ה"קורקי" מבלי לשנות את הצורה או החומר המוכר. פקק הדיאם עשוי משבבים של שעם דחוס יחד עם קפסולות מיקרוסקופיות מלאות בגז, מה שמשאיר את הפקק לח ומונע התייבשות. הסיכוי לפגם בפקקים האלה הוא אפסי ולכן הוא נהיה נפוץ לפיקוק יינות איכות שנועדו להתיישן.

זהו, השתחרר לי הפקק. ניפגש במדור הבא.

כשאני מתוסכל אני נוטה להגיב בשתי דרכים, או עצבים או הומור. לרוב עדיף לא

להתעצבן, אבל לפעמים ההומור כל כך גרוע שכבר עדיף היה להתעצבן. וכך היה לי בשבוע האחרון בעוד עומס תנועה אינסופי באזור ירושלים, כשחשבתי מה המשותף בין כבישי ישראל לבקבוק יין? נכון מאוד, בשניהם יש פקק. עכשיו אתם מבינים למה לפעמים עדיף להתעצבן?

מכיוון שאין זה מקומי לדבר על כבישי ישראל, למרות שיש לי המון מה לומר בנושא, בואו נדבר על הפקקים שכן משמחים אותנו - פקקי השעם.

מחקרים היסטוריים גילו שהשימוש בשעם כחומר גלם החל כבר לפני כ-2,600 שנה, אך אז השתמשו בשעם בתעשיית הדיג או כדי לייצר נעליים. ומי יודע? אם היו משתמשים בשעם גם בתעשיית הרכב, ייתכן שהיו פחות פקקים.

בכל הזמן הזה, ובעיקר באזורי היין של אירופה, נהגו לסגור את בקבוקי היין באמצעות פקקים מעץ שהיו עוטפים בעלים וטובלים בשמן זית (היום כבר יש מקומות שקוראים לזה סלט...). כך היה עד תחילת המאה ה-16, אז התחילו להשתמש בשעם כפקקים לבקבוקי היין בבתי השמפניות שבצרפת.

הסיבה המרכזית לפופולריות של השעם, היא שחומר הגלם אטום לחדירה של נוזלים מצד אחד אך מאפשר חדירה של גז מצד שני. כך נוצרת חדירה איטית מאוד של חמצן אל הבקבוק, שמסייעת ליישון היין מבלי לחשוש מיציאה או חמצון מהיר של הנחלים שבבקבוק.

פקק השעם הוא אמנם הפקק הפופולרי ביותר ויש לו יתרון גדול בכך שהוא עשוי מחומר טבעי מתכלה בנוסף ליופי והחשיבות ההיסטורית שלו, אך לפקק השעם יש חסרון אחד בולט שבא לידי ביטוי על ידי פגם שנקרא בשפה המקצועית TCA.

ה-TCA זו התפתחות חיידקית, שגרומת שלפקק השעם יהיה ריח של טחב, שמזכיר קרטון רטוב. כאשר היין מאוחסן והנוזל בא במגע עם הפקק הפגום, הפגם יכול לעבור גם אל היין ולפגוע בו. הפגם הזה נקרא בלועזית מדוברת "קורקי". פגם ה"קורקי" קיים בכ-5% מכלל פקקי השעם, מה שהוביל את היקבים בעידן המודרני לחפש תחליפים עם פחות סיכוי לפגיעה ביין.

התחליף המוכר ביותר הוא פקק ההברגה. עד לא מזמן, יקבים רבים

מה שתיתי השבוע?

פלדשטיין דבוקי 2020

אבי פלדשטיין הוא אחד הייננים הוותיקים בארץ, והיין המיתולוגי של יקבי ברקן סגל. לפני כמה שנים הוא הקים את יקב הבוטיק "פלדשטיין", בו הוא נותן לעצמו חופש יצירה ומייצר רק יינות לא שגרתיים.

אחד מהם הוא הדבוקי, זן ענבים ישראלי קדום שהמחקרים משייכים אותו עד תקופת התנ"ך.

יישון ממושך עם משקעי השמרים העניקו ליין גוף וטעמים מלוגיים וטרופים עדינים, חומצה מדויקת ומעט מליחות מאזנים את היין בצורה יוצאת דופן. יין לבן לאוכל.

kiddush.co.il

אתר יינות הבוטיק של ישראל

055-724-6084

קידוש
Boutique Wine

לא סתם עוד יין

תסביו קוליק

ל	ת	י	ר	ב	ר	ו	כ	ז	ל	י	ל	ה	ר	ד	ו	ל	נ	י
ד	א	ו	א	י	ת	ר	י	ר	א	נ	פ	ש	י	ע	ל	מ	ס	ר
ו	נ	א	י	ב	נ	מ	ת	נ	נ	ת	ש	ת	ע	ח	ה	צ	א	פ
ר	ע	נ	ש	מ	ש	ס	ג	ב	צ	ח	א	י	פ	מ	נ	ו	ק	ה
ו	י	ח	ה	ר	ב	י	נ	ר	ו	מ	ת	ח	ל	מ	ש	ל	ו	נ
ד	ב	ג	מ	ש	י	ד	מ	ה	מ	י	א	ת	ו	א	נ	י	פ	ש
ו	נ	ה	ל	ע	ח	כ	ג	נ	ת	ש	ר	ד	נ	ל	ב	ה	ח	מ
ר	ד	ש	ט	י	ח	א	נ	מ	י	י	כ	א	ש	מ	פ	א	ר	ה
ת	ע	נ	צ	ו	ל	י	ש	ע	נ	כ	ב	כ	ע	י	ה	ר	ד	ב
ח	ר	ל	ת	ר	ש	ל	ד	ו	ר	כ	ח	ל	נ	ת	ל	ע	ה	ק
ו	נ	כ	ה	ל	ו	ת	נ	ת	ח	י	א	ו	ה	מ	ו	ו	ע	ר
ד	י	ה	ב	א	ה	ע	א	ח	א	מ	ש	ה	ת	א	כ	ו	כ	ב
ל	ב	ד	ס	פ	ד	ר	י	כ	ו	ל	א	ר	ל	מ	מ	א	ת	י
ק	ר	ו	י	צ	ב	ו	ר	ש	י	מ	ו	ע	א	ב	ס	ג	מ	כ
ש	א	ד	ל	ר	ל	ג	ל	ק	ת	ה	פ	מ	ת	ל	ז	ל	ת	ק
ר	נ	י	ב	כ	מ	ב	א	ל	ת	ש	ל	י	כ	נ	י	כ	ד	א
א	מ	נ	י	ת	ו	י	ה	י	נ	ו	ע	מ	פ	ח	ר	מ	צ	ר
כ	ה	א	מ	ר	ת	ה	ש	ב	ה	ר	ו	ת	ה	ת	ו	כ	ז	ב

פתרונות מגיליון שעבר:

פירמידה מוזיקלית

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

שיר לרחל אמנו: את "רחל" של חיים ישראל הלחין וכתב ישי לפידות.

שיר לרחל אמנו 2: השיר "קול ברמה" שהלחין פינקי וובר ושר שלומי דאסקל, מופיע באלבום "נודה לך - מתיקות 2", בהפקת ר' יוסף משה כהנא.

הזוכים: שושנה איזן, פתח תקווה; שמוליק שטרן, נתיבות

תפוזרת שירי מוטי שטיינמץ

בתפוזרת שלפניכם נחבאים להם שמות של 16 משיריו של מוטי שטיינמץ. מצאו לפחות 14 מהם

מי הלחין
מי אחראי על הלחן של השיר
"חשוף" ששר מרדכי בן דוד?

חנוכה רגוע
איזה זמר הוציא שיר
שקט על המילים
"יוונים נקבצו עליו"?

@

פתרונות ניתן לשלוח למייל: magazine@kol-play.co.il

בולש דוליק

דוליק מאתר עובדות לא ידועות במוזיקה היהודית, וגם משיב לכם לשאלות

מופיעים שני להיטים גדולים שהלחין חזקי וייס, "סוכה'לה" ששר מרדכי בן דוד עם יידל ורדיגר, ו"שימו לב" ששר שמילי אונגר. אלא שבמקור, זה היה אמור להיות הפוך. בן דוד הוא שהקליט את "שימו לב" ואונגר את "סוכה'לה". ברגע האחרון טען יידל שדווקא "סוכה'לה" הרגשי יותר מתאים לאביו, מרדכי בן דוד, וביצועם של שני השירים הוחלף, מה שהיה בין הגורמים להצלחה המרובה של שני השירים.

באיזה ים צולם הקליפ "סיבת הסיבות" של ישי ריבו? (שולמית) הקליפ צולם בלב ים התיכון. ההפקה נסעה בסירה שיצאה מהרצלייה ללב ים, ושם צולם הקליפ הייחודי.

מה שמה של המקהלה של שרוליק

הרשטיק? ממתי היא קיימת? והאם לשרוליק יש לחנים משלו? (שרה) שמה הוא "הרמזיק", אבל הכל מכירים אותה כ"מקהלה של שרוליק הרשטיק". המקהלה קיימת כבר למעלה מעשור. ולגבי לחנים, לשרוליק בהחלט יש כמה, ביניהם למשל השירים "שאו ידכים קודש" ו"נר דולק" באלבום של דודי הרץ אותו גם הפיק מוזיקלית.

בשיר "הווי עיני וליבי" של שלמה כהן, שיצא לאחרונה, זה נשמע שנכתב למשה משה

במקהלה. האמנם? (אלחנן) ובכן, לא. המקהלה אכן נשמעת דומה באלבומיו של קמפה ובשיר הזה של שלמה כהן, כי מי ששרים בה הם הצמד קליין ברי.

בשיר "אל הנער הזה" עם מוטי שטיינמץ ומקהלת שירה, יש זמר ליטאי, מי זה? (אשר) שמו הוא משה מנדלוביץ.

הידעתם? כידוע, את לחן השיר "יש אמונה" ששר עמית ליסטוונד באלבום "מונה 3", שר לפני כן מרדכי בן דוד בידיש (בשיר שנקרא "מי כעמך ישראל") באלבום "תמיד בשמחה". מה שלא ידוע הוא שאכן הלחן הותאם בתחילה למילים בעברית של "יש אמונה" שכתב חיים ולדר וכך היה אמור לשיר אותו מרדכי בן דוד. אלא שבן דוד חשב אז להוציא את השיר כמות שהוא בעברית, צעד שנחשב אז לחדשני ונועז, והעדיף לשיר את השיר ביידיש. רק לאחר מכן, ביצע אותו עמית בעברית ב"מונה 3".

הידעתם? את השיר "יומם ולילה" של ליפא שמעלצר (שמזכיר אמרות ושמות שונים מתוך הגמרא) הלחין והקליט במקור גדעון לוי על המילים "הוא אלוקינו, הוא אבינו" וכו'. אלא שלפיא שמעלצר שמע את השיר באולפן, ביקש את הלחן לעצמו, ושינה לבסוף את המילים למילים המקוריות שכתב ל"יומם ולילה".

האם המעבד יואלי דיקמן עיבד שירים ליעקב שוואקי? ואם כן, איזה? ועוד שאלה: שמעתי ממישהו שנשאלה כהן ועמי כהן אחים, האם זה אמיתי?

(דניאל) באשר לשאלה הראשונה, בהחלט כן. יואלי עיבד לשוואקי את השיר "מה אהבתי" מהאלבום "מאמין בניסים". באשר לשאלה השנייה, בהחלט לא. שלמה ועמי כהן אינם אחים, אבל הם שותפים מוזיקליים נהדרים, ובין השאר הוציאו ביחד את האלבום עם השם המתבקש "מראה כהן".

הידעתם? בשיא הצלחתו של ר' שלמה קרליבך ז"ל, יצא פתאום לשוק אלבום בשם "יונה מצאה בו מנוח", של זמר בשם "יונה בן ר' שלמה קרליבך" (כך שמו הופיע על העטיפה), עם לחנים מקוריים של הזמר והפקה מוזיקלית של ירון גרשובסקי. לקרליבך, כידוע, לא היו בנים אלא רק בנות, ומהר מאוד התברר שמדובר בבנו של בן דוד רחוק של קרליבך, שלאביו היה אותו השם כמו בן הדוד המפורסם. הבן דוד, כך הסתבר, החליט לנסות להתפרסם על הגב של "הרבי המרקד"...

לפני בערך שנתיים דובר על אלבום חדש של בערי וובר, מה קורה איתו? (שרי) ובכן,

בגיליון 6 פרסמנו כתבת שער עם בערי וובר, בה סיפר באריכות על האלבום המתגבש. האלבום כבר כמעט מוכן, וייצא ממש בקרוב.

האם השיר של יונתן שינפלד "ה' העלית" הוא קאבר של

השיר של יונתן וייס? (דוד) אכן כן. יונתן וייס הלחין והוציא את השיר "ה' העלית" שהצליח בזמנו מאוד. כמה שנים לאחר מכן, דדי גראוור חידש את השיר באלבום "חן 6", ונתן עדנה מחודשת לשיר. לפני כשנתיים, חידש את השיר גם יונתן שינפלד.

הידעתם? את הלהיט הגדול של דדי גראוור "לך אתן"

הלחין ועיבד מונה רוזנבלום, זאת למרות הטעות על עטיפת האלבום שהעניקה את הקרדיט לעיבוד השיר למשה לאופר.

הידעתם? באלבום "לב אל הנשמה"

שואלים את דוליק

יש לכם עובדה לא ידועה על המוזיקה היהודית? שאלות בנושאי מוזיקה? מעוניינים לדעת מי הלחין שיר נשכח? איפה מרדכי בן דוד ביצע את השיר ההוא, ומי עיבד את השיר הזה והוא של חיים ישראל? דוליק יבלוש עבורכם ויענה בשמחה. שאלות, בקשות והתקלות, יתקבלו בתבת המייל שלנו (לצ"ח: עבור מדור "דוליק בולש"), ודוליק יענה להנחירות שבהן בעז"ה במדור הבא

magazine@kol-play.co.il

בורא שרי האדמה

גם בחורף, תוכלו ליהנות מתפוצ'פס קראנצ'י וטעים,
עשוי מתפוחי אדמה טבעיים, כמו שאתם אוהבים.

ללא חשש
טבל ושביעית

בהשגחת הברוך
ירושלם
החדשה

שימו לב לזיהוי המוצר על האריזות